

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A hármasszövetség.

Budapest, január 16.

A külügyminisztérium palotájából ritkán jut valami érdekes a nyilvánosságra. Ajtók és ablakok annyira hermetizáltak, hogy onnan ritkán kerül ki egy-egy hang az utcára s a nemzet, melynek sorsára pedig olyan óriási befolyással van az, mit főznek abban a boszorkánykonyhában, csak nagyritkán értesül arról, mit terveznek ellene a Ballplatzon.

Hogy Aehrenthal állása megrendült, az már nyílt titok s mégis, mikor tegnap a Zeit megírta, hogy beadta lemondását s hogy semmi szín alatt sem fog tovább a helyén maradni, mint a delegacionális ülészek végéig, félhivatalos kommunikációkban nagyon erélyesen és nagyon határozottan cáfolták meg a hirt.

Annál rosszabb a monarchiára.

Aehrenthal bukása egyenesen a monarchia érdekében állana. Nem azért, mintha külügyi politikájának alapvető gondolata hibás volna. Ezen még lehetne változtatni, ezt még meg lehetne korrigálni. Hanem azért, mert azt a külügyi politikát, amelyet az egész monarchia helyesnek és jónak tart s amelynek egyedül üdvözítő voltát a külügyminiszter maga is hirdeti, olyan gyatrán, olyan ügyetlenül, olyan erélytelenül képviselte, hogy csakis egy új,

egy okosabb, egy erélyesebb külügyminiszter lehet ma már csak képes mind azt a hibát helyrehozni, amelyet Aehrenthal tehetetlensége előidézett.

Olaszországnak a hármasszövetséghez való viszonyára gondolunk. A monarchiának kétségtelenül nagyon nehéz a helyzete azóta, hogy Olaszország háborút indított Törökország ellen. Gazdasági és kereskedelmi érdekeink Törökországhoz kötnek bennünket, hármasszövetségi szerződésünk pedig Olaszországhoz. Az igazi diplomata, a hivatott államférfiu éppen az ilyen nehéz helyzetekben dokumentálja a maga képességeit. Aehrenthal azonban valósággal szánalmas szerepet játszik, mert a mi helyzetünkben most az a semlegesség, amelyet ő hirdet s amelyet nagy bölcseségnek szeretne feltüntetni, tulajdonképpen az ügyefogyottságnak leplezése. Franciaország és Anglia legáltalában olyan mértékben vannak érdekelve Törökországban, mint Ausztria-Magyarország, de az angol és a francia külügyi politika mégis állást mert foglalni Olaszország mellett. Pedig Anglia és Franciaország nem is szövetségese Olaszországnak, míg mi azok vagyunk. Aehrenthalnak hibája éppen az, hogy a szövetségi kötelességet a semlegesség által teljesítettnek véli s azt hiszi, elég tett a monarchia minden kötelességének akkor, ha ő az olasz külügyminisztereknél egy-két ebédet megesszik s

ha viszont ő is egy-egy ebédet ad a Bécsbe látogató olasz külügyminisztereknek. Anglia és Franciaország Egyiptom és Algír felől elzárták a határt a török fegyvercsempészek elől s ezzel a maguk semlegességét olyan módon tudták dokumentálni, amiből Olaszországnak pozitív haszna van, anélkül, hogy Törökország a semlegesség megsértését a két nyugoteurópai hatalomnak szemükre vethetné.

A monarchia, igaz, nem tehet ilyen szolgálatot Olaszországnak, mert ez földrajzi helyzete miatt nem áll módjában. De míg Anglia és Franciaország a semlegességet Olaszország érdekében érvényesíti, Aehrenthal a Balkán status-quo-jának ürügye alatt a háború első pillanatától fogva csak nehézségeket okozott Olaszországnak.

Ilyen viszonyok közt nem lehet csodálni, ha Olaszország kikivánczol a hármasszövetségből. Eddig két ízben volt szüksége Olaszországnak arra, hogy a hármasszövetségből valami kis előnye legyen, először az abessziniai háború, másodsor a mostani tripoliszi hadjárat alatt s a monarchia mind a két ízben nagyon furcsa szerepet játszott. Most aztán, úgy látszik, betelt a pohár s az olasz közvélemény nagyon erélyes hangon követeli a hármasszövetség helyett a hármas entente-hoz való csatlakozást. És Aehrenthal rövidlátása abban nyilvánul meg, hogy vagy nincs

Nők és férfiak.

Irtá: Alba Nevis.

Esti tíz óra mult. A ligetben friss, kellemes szellő fujdogál, minden olyan hallgató, hangulatos, mintha nem egy meglehetősen parvenü közhelyen, hanem zárt, arisztokratikus, angolra borotvált magánparkban járna az ember. A távolban zene szól és színes lampionok; bágyadtság telihold, véresképi narancs, lilaszínű krizantinvirág ringatózik. A kocsis hallgatagon gurul és megáll a Jardin de Paris bejáratánál. Kiszáll belőle a következő társaság:

Az asszony,
a leány,
az író és
a piktor.

Gyönyörű, bár nem éppen harmonikus kompánia. Sőt! Olyanok, akiket egy estének a hangulata hoz össze, akik nem egymáshoz valók, akiknek se közös szokásuk, se közös életfelfogásuk, se közös izlésük nincs. Akik nem is szeretik egymást, akik éppen csak hogy unalomból kerültek egymáshoz. Az asszonyka egy rongyos, vidéki városból hozta fel a leányt, a hugát, akinek kelenyét vásárolnak már három nap óta! Dél-előtt esatangelás közben találkoztak az íróval, az író nagy ember, kultúrában, unatkozó és roppant léha. Azonkívül az asszonyka férjének régi iskolacimbora és ezen a réven beszéltek meg estére egy enyhe kis

kiruczezanást. Az író magával hozza a piktorbarátját s telve a legszebb reményekkel a romlatlan, tudatlan vidéki nők iránt, egy automata-zongora derült hangjai mellett fogyasztják a vacsorát egy ligeti vendéglőben. Közben pedig, mint ellenséges hadvezérek gyanakodva, bizalmatlanul figyelik egymás taktikáját. Különösen a két romlatlan, egészséges lelkű vidéki nő van résen. Vacsora után kocsiba ül a társaság és a Jardinba mennek.

Az író (kissé már mámoros kedvben van. Az asszonykához): Adja ide a karját, szívem, mert másként be nem eresztenek. Gyerekek, menjetek előre! . . . Gardirozzuk a gyerekeket! . . . No, ne huzza el a kezét! . . .

Az asszony: Jézusom, ha ezt Gvurka tudná!

Az író: Hát tudná. Az ember csak vigyázhat a barátja feleségére!

Az asszony: Ne szorítsa úgy a kezemet, mert visitok! Haszontalan!

Az író: Látja, édes fiam, ma estére le kell dobnia az összes jó szokásait, elveit és falusi aggródásait! Akar egy szép, egy ritkaság, egy emlékezetesen szép estét?

Az asszonyka: Nézze csak, én szeretem az uramat.

Az író: Tudom.

Az asszonyka: Én tisztességes asszony vagyok.

Az író: Elhiszem.

Az asszonyka: Hát akkor mit akar?

Az író: Semmit. Sokkal kevesebbet, mint gondolja. Egy szép estét akarok tölteni

magával és ha van benne lélek, megértés, intelligencia, nem teszi tönkre a jószándékot.

A leány: Nézd ezt a hölgyet, Aranka! Gyémánt van a fogában!

Az asszony (az íróhoz): Tudja mit, most már elég volt a lumpolásból. Megvacsoráztunk, hazamegyünk.

Az író: Ohó, édes! Előbb még lepihenünk, mert fáradt vagyok. No, ne huzódjen el!

A leány (felsikolt): Szentelen! (Piacspiros arccal néz a festőre, aki kinos zavarban van.)

Az asszony: Hát ez már igazán nem járja! . . . Mi történt?

A leány (habozik): Semmi! . . . a . . . lábamra lépett! (Tovább mennek.)

A festő: Édes Gizike, jegyezze meg: egy jónévelésű leány ilyenkor hallgat! Szakad az ember szívére néha olyan teher is, amiről a világnak nem kell tudnia!

A leány: Ezt nem értem . . .

A festő: Persze, hogy nem érti, mert magát odahaza úgy tartják, mint a kalitkás madarat. Maga az életet nem ismeri. Maga mindabból, ami szép és jó, nem tud semmit. Magát, Gizike, mindannyian becsapják!

A leány: Igaza van.

A festő: Látja! . . .

A leány: Látom, de ha még egyszer így megharapja a kezemet, bizony isten, pofon verem!

A festő: Ne legyen kegyetlen! Legyen jó, legyen jó . . .

az olasz közvélemény igazi követelésével tisztában, vagy pedig azt hiszi, hogy két nagyhatalom szövetségének fennállásához nem kell a népek együttérzése, hanem elég a külügyminiszterek parolázása s az uralkodóknak egymással való barátsága.

Ha Aehrenthalban igazi érzék volna ahhoz, mint kell a monarchia érdekeit a külügyi politikával legjobban biztosítani, akkor tudnia kellene, hogy a köztünk és Olaszország közt fennálló szövetség reánk nézve egyenesen életkérdés, míg Olaszországra nézve egyáltalán nem az. Sőt Olaszországra nézve éppen az a parancsoló szükség, hogy Angliával és Franciaországgal legyen szövetségben, mert ha ez a két tengeri nagyhatalom ellensége, úgy sem az olasz flotta, sem az olasz szárazföldi hadsereg nem képes megvédeni a hoszszu és védelem nélkül levő olasz partokat s az olasz kereskedelmet. Még akkor sem, ha Németország és Ausztria-Magyarország támogatja is, hisz ezek egy háború esetén amugy is a maguk bajával lesznek elfoglalva s Oroszország, Franciaország és Anglia óriási erejével szemben kell nekik védekezniök vízen és szárazon. Olaszország tehát tőlünk nem kaphat igazi segítséget, míg ha a hármass szövetség csatlakozik, akkor Németország egészen magára lesz hagyva, hisz a mi erőnket teljesen lekötne az, hogy két fronton kellene harcolnunk, Oroszország és Olaszország ellen.

Nekünk tehát egyenesen keresni kell Olaszország barátságát s minden erőnkkel azon kellene lennünk, hogy meggyőzzük Olaszországot szövetségi hűségünkről. De Aehrenthal éppen ezt nem teszi s azt hiszi, elég, ha minden évben egyszer, a delegációk előtt néhány szót mond a „jól bevált” hármasszövetségről s aztán engedi tovább folyni azt az aknamunkát, melyet bizo-

nyos klerikális és a klerikálisokkal egy követ fújó vezető politikusok Bécsben Olaszország ellen folytatnak.

Ha Aehrenthal előbbre helyezné a monarchia érdekeit, mint a maga állását, akkor erélyesen s tárczájának latba vetésével, sőt feláldozásával is megakadályozná azt a gyilkos külügyi politikát, mely most Bécsben folyik s mely mind jobban kiéleződik Olaszország ellen. De ő, úgy látszik, ma már kiejtette a gyeplőt a kezeiből s csakhogy állásában megmaradhasson, inkább egy Olaszországgal való konfliktust is elvisel, csakhogy elkerülhesse az udvari politika cselszövőivel való konfliktust.

Ezért mondtuk, hogy Aehrenthal távozása elsőrendű érdeke a monarchiának. Helyébe olyan külügyminisztert kell ültetni, aki nemcsak ragaszkodik a hármasszövetséghez, hanem ennek a politikának Bécsben olyan érvényt is tud szerezni, mely magát az olasz közvéleményt is meggyőzi a hármasszövetség értékéről.

Budapest, január 16.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, szerdán délelőtt tíz órakor lesz.

Napirend az indítvány és interpellációkönyv felolvasása, az egyes pénzgazdálkodási szaporításáról szóló törvényjavaslat, az 1892 évi XVIII. tcz. alapján az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött s meghosszabbított szerződést kiegészítő pótszerződés, a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való elintézéséről szóló javaslat, a Montenegróval kötött kereskedelmi szerződés, az országos gazdasági cselédpénztárról szóló törvény kiegészítéséről szóló javaslat, a leánykereskedés elnyomása végett létrejött nemzetközi szerződés és zárjegyzőkönyv beczikkelyezéséről, a fajtalan közlemények elnyomására vonatkozó nemzetközi szerződés beczikkelyezéséről szóló javaslatok, a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1897:XXXIV. tcz. 28. szakaszának rendeltetvel való szabályozása tárgyában a belügy- és igazságügyminiszter jelentése és végül a hajóösszeütközésekre s a tengeri segélynyújtásra vonatkozó nemzetközi szerződés beczikkelyezéséről szóló javaslat tárgyalása.

A festő: Sajnálja?

A leány: Roppant szeretem a virágot. Meghalnék a virágért!

A festő (elrohan s pár perc múlva egész öl sötétvörös rózsát borít a leány elé): Parancsoljon!

A leány: Maga kedves! Maga nagyon kedves! Azt se tudom, hogyan viszonyozzam!

A festő: Majd megmondom... (csókolja a kezét, a karját, egészen a válláig, a leány nem ellenkezik, lehunyja a szemét.)

Az író: Nézzen oda, asszonyka. No, nézzén rájuk! Tanulhatnánk a gyerekektől. Igen... igen, tanulhatunk tőlük. Igen... (a fejét közel hajtja, hogy az asszony illatos haja az ajka fölött remeg, bomlaszkodik. Azután egyszerre bátorságra kap és megcsókolja a nő kigyulladt fülét.)

Az asszonyka (mintha a kábultságból riadna, feláll): Most pedig azonnal fizessenek. És menjünk! Mára elég!

Az író (még mindig a kezét fogja): Helyes, nem bánom; ha megigérik, hogy holnap folytatjuk! Hogy holnap nem lesznek ilyen ridegek, ilyen szigorúak!

Az asszony, a leány (megértően egymásra mosolyognak): Megigérik!

(Fizetnek, felülnek a gummikereküire és szép zajtalanul nekirebognak az éjszakának. A két férfi a kis ülésen, ki-ki szemben a párjával, a hangulat valósággal mesébeillő. A térdük összeér, a rózsáik illata az agyukra terpeszkedik. Egyik-másiknak összevazog a foga, a nagy kalapok alól kirepül a lány asszonyi hajsza, a férfi-orrezimnákat örülten megcsiklandozza. Azután...)

A képviselőház bizottságaiából. A képviselőház közlekedésügyi bizottsága holnap, szerdán délután négy órakor ülést tart, amelyben a kereskedelemügyi miniszter által legutóbb benyújtott jelentéseket és törvényjavaslatokat fogja tárgyalás alá venni.

Kiélesedett helyzet.

— Kiujdul a harc a véderő ellen. —

Hírek a politika világából.

Budapest, január 16.

A képviselőház ma részleteiben is megvizsgálta a költségvetést s a hét végére valószínűleg végez az appropriációval és azokkal az apróbb javaslatokkal is, amelyeket a kormány zavarában előráncigált. Hogy azután mi következik, az a maga bizonyosságában is teljesen bizonytalan. Bizonyos, hogy azok a kísérletek, amelyek a három függetlenségi párt összevezetését célozták, teljesen kudarcot vallottak. Ugy a Kossuth-párt vezetősége, mint a Justh-párt plénuma ma elhatározta, hogy a harcot a pártonkívüli függetlenségiakkal együtt ismét felveszi a véderőreform ellen. Tudósítónk előtt külön így nyilatkozott **Désy Zoltán**, a Kossuth-párt agilis ügyvezető elnöke s **Holló Lajos**, a Justh-párt alelnöke is azt hangoztatja lapjában, hogy semmiféle kibontakozás el nem képzelhető a függetlenségi pártok közös megegyezése nélkül, mert e pártok benne vannak a közös akcióban és mindvégig egyöntetűen kívánnak eljárni. Bizonyos tehát a technikai obstrukció felélése is a véderőreform ellen, ami a helyzet teljes kiélesedését egyértelmű. Ezzel szemben a munkapárt magatartása egészen bizonytalan, **Kabós Ferencnek**, a munkapárt kiváló tagjának ama kijelentése, hogy az egészséges kibontakozás csak a választójog alapján képzelhető, megzavarta a többség sorait s különösen **Tiszáék** lázadoznak ellene, míg **Lukács** hívei, akik örvendenek azon, hogy a pénzügyminiszter **Tiszáék** kedvéért nem volt hajlandó **Justhék** ellen kiruccanni, mindenben helyeslik **Kabós** vélekedését. De bizonytalan és tétovázó a kormány magatartása is,

álmosan, mámorosan egymásra néznek. Azután a kocsi megáll. Azután... semmi!

Bueszokodnak:

— Viszontlátásra! Holnap...!

Az író (a festőhöz, mialatt a nők mögött becsukódik a hotel kapuja): Hát kérlek, jó lesz, ha holnapra alaposan kipihenjük magunkat: a kilátások a legjobbak! Én ugyan jobb szerettem volna, ha ma... De hát így is mindegy! Ezek erkölcsös nők. Megrögzött erkölcsű nők, de azért... azért alapjában véve mégis libák!

A festő (nagy lekicsinyléssel): Hát persze, hogy libák!

Az asszonyka (a hotel lépcsőjén megáll): Te, Gizi, most már annyi időnk sincs, hogy lefeküdjünk. Sietni kell a pakkolással, nehogy lekéssük a vonatot, Gizi!

A leány (majd megpukkad az elfojtott nevetéstől): Jaj! Jaj, jaj! Hogy fognak ezek dühöngeni holnap! Hogy lógatják majd az orrukat! Hogy szídnak minket! Jaj...! Mikor majd este fekjönnek értünk és megtudják, hogy elutaztunk... Jaj!

Az asszony: Csst! (Nevet.)

A leány: Kötő volt a vacsora, a pezsgő, a cigány, meg a virág! Elköltöttek vagy nyolezvan pengőt! És mi volt az eredmény?... Szegények!

Az asszonyka: Kérlek, alapjában véve mégis csak gazemberek!

A leány (meggyőződéssel): Hát persze, hogy gazemberek!!

A leány: Te, Aranka, nézd csak ezt a nőt; olyan szük a szoknyája, hogy alig tud lépni!

Az asszony: Menjünk haza! Nem tetszik nekem ez a hely! Mind egyedül járnak és borzasztóul ki vannak festve! Micsoda hely ez?

Az író: Előkelő, jó, finom hely. (Nevet). Még ilyen asszonyt nem láttam. Hiszen maga nem is asszony. Maga valóságos pulya. Attól félek, mindjárt sirni kezd: — Menjünk haza!

Nem, nagyságoskám, most az egyszer én kommandirozok! Ülünk le, Jóska, még szomjas vagyok. Iszunk pezsgőt?

A leány (esetint a nyelvvel s a festőnek sugva): Szeretem!

A festő: Szeret?

A leány: A pezsgőt.

Az asszony: Jaj, ha ezt Gyurka tudná!

Az író: Megint Gyurka! Kérem, ne bántsa, szegény Gyurkát! Felejtse el egy estére. Egy estére! Ez csak nem nehéz?

(Beülnek egy sátorba, leeresztik a függőnyt, pezsgőt rendelnek s egy perc múltán a nők méltatlankodva, de szorgalmasan koezeztantanak!)

Az író (a festőhöz sugva): Majd csak megpuhulnak! Ez egy értékes kaland! Ezek nem raffinált pestiek!

Az asszony (a leányhoz hajlik): Nagyon finom a pezsgő, ihatsz, amennyit akarsz, de vigyázz!

A leány: Nézze, Jóska; milyen szomoruan lefonnyadt az én rózsám!

amely egyáltalán nem tudja mitévő legyen, miután a miniszterelnök még mindig betegeskedik s nem irányíthatja az eseményeket. Ugyanilyen bizonytalanságban teng a Ház elnöksége is, amely szintén a miniszterelnöktől várna a direktívát. Mindebből megállapítható, hogy a küzdelem felfrissülése, kétségtelenül bizonyos, de hogy mi lesz a következménye, — végleges békekötés, házfelosztás, vagy a kormány lemondása és egy új alakulás, — az most még teljesen bizonytalan. De ha lehet egyes jelenségekből jósolni, akkor a legvalószínűbb az új alakulás, amely a véderőreform módosítását és a demokratikus választójogot veszi programmba — *Khuen és Tisza* bukása után.

Hireinket itt adjuk:

Fejérváry és Hazai Bécsben.

Politikai körökben ma hire terjedt, hogy a király ma délben külön kihallgatáson fogadta báró *Fejérváry Géza* volt miniszterelnököt, a magyar darabont-testőrség kapitányát. Ehez azt a kombinációt fűzték, hogy az uralkodó *Khuen-Héderváry* betegsége idején is tájékozódni akar a politikai helyzetről s ezért fordult legmegbízhatóbb emberéhez. Az ellenzék *Fejérváry* Bécsben való váratlan megjelenését a kabinetre nézve rossz omennek tartja, mert az őz államférfiu már nagyon sok kormánybukást készített elő.

Sokkal érdekesebb és nevezetesebb azonban az a hír, amely szerint *Hazai Samu* honvédelmi miniszter holnap Bécsbe utazik. A miniszter útját a véderőreformon teendő módosításokkal s a sorozás elhalasztásának ügyével hozzák összefüggésbe.

Lukács és Tisza.

A képviselőház mai ülésének megnyitása előtt a folyosón egy nagyobb csoport figyelemztette *Lukács László* pénzügyminisztert arra, hogy ismét hisztrenek a hírek a *pénzügyminiszter és gróf Tisza István* között fennálló ellentétéről, harczokról, sőt keserűségekről is. A pénzügyminiszter jóízűen nevetett és a következőket jegyezte meg a híresztelésekre:

— Igazán nem tudom elképzelni, hogy jóhiszemű emberek honnan veszik ezeket a képtelenségeket. Először meg tudom érteni, hogy egészen távolállók a barfantasztikusabb kombinációknak is felülnek, de hogy az olyanok, akik nap-nap után a klubban és a folyosón látják gróf *Tisza István* és köztem a viszonyt, hogyan portálhatnak és hihetnek el ilyen híreszteléseket, igazán nem tudom megérteni.

— Nem ezafolja meg kegyelmes uram ezeket a híreszteléseket? — kérdezték a körülállók.

— Dehogyan ezafolom — válaszol *Lukács* — mert vannak esetek, amelyekben a czáfolat a legképtelenebb plotykáknak bizonyos jelentőséget adna. Mindazok, akik a politikai életben aktív részt vesznek, már teljesen tisztában vannak azzal, hogy *Tisza István* és köztem milyen viszony van. Arról pedig, hogy egyesek ezt még nem akarják elhinni, igazán nem tehetek és őket naponta czáfolni valóban nem érdemes.

Kabos Ferencz a békéről.

Egy napilap ma beszélgetést közölt *Kabos Ferencz*zel, a képviselőház volt elnökével, a politikai helyzetről, aki ezeket mondotta:

— A munkapárt a helyzet teljes mérlegelésével, a lehető legnagyobb mértékben óhajtja a békés kibontakozást és az ellenzékkel való meg egyezést. Csak mint legutolsó eszközt veszi figyelembe a végsőkig menő harcot, amelynek előlé helyez minden békés megállapodást. Ennek a megállapodásnak természetesen azon a területen kell történnie, amelyet az ellenzék, mint kibontakozási terepnek megjelölt. Az ellenzék a választójogi reformot jelölte meg a kibontakozás feltételül, tehát a megoldásnak ezen az alapon kell történnie.

— Ami már most a pártot és állásfoglalását a választójogi reformjával szemben illeti, a nemzeti munkapárt, tudomásom szerint, kész a választójogi reformjának teljesen demokratikus alapon való megvalósítására. A párt természet-

sen nem fog tartózkodni olyan intézkedések felvételétől sem, amelyek a nemzeti szempontokat kielégítik. A biztosítékot a párt a választókerületek megfelelő beosztásában látja.

— Ha az ellenzék harca nem terelődik olyan tere, ahol már csak személyi áldozatokkal lehetne megoldást elképzelni, akkor a békés kibontakozásnak mi sem állja útját. Azt azonban föltétlenül kívánja a munkapárt, hogy bárhogyan alakul is a politikai helyzet, a párt egysége föltétlenül megóvassék.

— Méltóságod szintén a választójogi reform alapján képzeli el a kibontakozást? — kérdezte a hírlapíró.

— Ugy van, a választójogi reform alapján én ebből soha nem is csináltam titkot a pártban. Mikor *Berzeviczy*-féle tárgyalások voltak, megmondtam ezt *Berzeviczy*nek magának is. Ha a harcos ellenzék határozottan megjelöli, hogy kibontakozást csak ezen az alapon kíván, akkor mi nem jöhetünk katonai engedményekkel vagy akármi mással. Már pedig az ellenzék határozottan kijelentette, hogy a békés megoldást csakis a választójogi reformmal kapcsolatban kívánja. Ezzel szemben nem lehet azt mondani, hogy *Kossuth* és pártja nem akarja a választójogi reformot. Először is *Kossuth* nem tartozik a harcolók közé, tehát nem vele kell a meg egyezést csinálni, másodsor pedig azok, akik *Kossuth* pártjában a harcosok közé tartoznak, szintén kívánják a választójogi reformot. Szerintem tehát a kísérlet a békés kibontakozás felé csakis ezen az alapon történhetik.

Amint értesülünk, *Kossuth* álláspontjára vonatkozólag tévedés csuszott be az interjúba, amennyiben *Kabos*, akit személyes barátság és a legőszintébb tisztelet köt az illusztris függetlenségi pártvezérhez, távolról sem akarta érinteni *Kossuth* politikai magatartását, hanem csupán azt óhajtotta kifejezni, hogy *Kossuth*, bár a legerősebb harcot hirdeti, maga csak az érvek fegyverével küzd, mert nem hiva a technikai obstrukciónak.

A Kossuth-párt magatartása.

A negyvennyolcas függetlenségi *Kossuth*-párt pártvezetősége ma délelőtt tizenegy órakor a párt elnökének, *Kossuth* Ferencznek a *Gresham*-palotában levő lakásán értekezletet tartott, amelyen az általános politikai helyzetet beszéltek meg. A tanácskozás közel egy óra hosszúságú tartott és azon résztvettek gróf *Apponyi Albert*, *Tóth János*, *Désy Zoltán*, *Mezősny Béla*, *Szentiványi Árpád* és *Sághy Gyula*.

A párt vezetősége élénk eszmecsere után, a konferencia végén konstataulta, hogy most a fegyverszünet lejártával ugyanaz a helyzet áll ismét elő, mint amely a november 8-iki paktum előtt volt, s mint-hogy a kormány részéről eddig misem történt és a miniszterelnök betegsége folytán egyelőre nem is történik semmi a parlament normális viszonyainak helyreállítása érdekében, a *Kossuth*-párt a véderőreform újabb napirendre tűzése esetén tartja magát régebbi határozatához, amely szerint ezt a reformot jelenlegi alakjában semmi körülmények között nem fogadja el s az ellen változatlan fegyverbarátságban a függetlenségi testvérpártokkal minden megengedett eszközzel tovább küzd. A jövőre nézve egyéb megállapodást vagy direktívát ma nem szabtak meg.

A *Kossuth*-párt körhívásában az est folyamán rendkívül nagy élénkség volt. A párt tagjai igen nagy számban jelentek meg, a vezetőség részéről *Tóth János*, *Désy Zoltán*, *Sághy Gyula* és *Szentiványi Árpád* voltak ott. A párt tagjai élénk eszmecsere folytattak a politikai helyzetről, a párt alelnökei közölték a jelenvalókkal, hogy a délelőtti folyamán *Kossuth* Ferencz lakásán értekezletet tartottak, amelyen az általános politikai helyzettel foglalkozva, a pártnak követendő magatartását beszéltek meg. A párt egyébként legközelebb értekezletet tart az appropriációs törvényjavaslat ügyében.

Politikai körökben ma este hire járt, hogy *Kossuth* Ferencz egy kompromisszumtervet készített volna el, amely a katonai és a választójogi-kérdés megoldását tartalmazná s hogy ezt a tervet ma délelőtt a párt vezetősége elé terjesztette volna. De ezt a *Lirt* a *Kossuth*-pártkörökben erősítették meg.

Beszélgetés Désy Zoltánnal.

Munkatársunknak ma este alkalma volt *Désy Zoltánnal*, a *Kossuth*-párt kiváló alelnökével beszélgetést folytatnia a politikai helyzetről.

Első kérdésünk az volt, vajjon a *Kossuth*-párt a véderőreform újabb napirendre tűzése esetén ismét részt fog-e venni a technikai obstrukcióban?

— *Semmi okunk arra nincs, hogy ne vegyünk részt az obstrukcióban.* Oh, igen, ismét egész vigan fogunk névszerint szavaztatni, hiszen a helyzet egyáltalán nem változott, miután a véderőreformot mostani formájában mi át nem engedhetjük. A kormánynak több mint két hónap állott a rendelkezésére, hogy mindenható befolyását a koronánál érvényesítse kívánságaink érdekében s így a végleges meg egyezést velünk előkészítse. De nem történt semmi, így hát nekünk semmi okunk sincs arra, hogy együtt a másik két függetlenségi párttal ne folytassuk a megkezdett harcot. Az, hogy a költségvetést normális, sőt gyorsított tárgyalás keretében elintéztük, nem jogosíthat fel senkit annak a feltevésére, hogy most félre akarnánk állani a kiújuló katonai küzdelemben. Sőt, amint látható, mi akadály nélkül átbocsátottunk közben egész sereg más javaslatot is és hajlandóak vagyunk minden további törvényjavaslatot is átengedni, csak egy javaslatot nem — a véderőreformot. Mi tehát igen előnyös pozícióban vagyunk. *Hozzásegítettük az országot a rendes költségvetéshez, nem zavarunk el semmi téren a normális tárgyalási módtól és a katonai téren sem azt követeljük, hogy respektálják a mi speciális érdekeinket, hanem csupán azt, hogy a többség valósítsa meg, nem a mi, de a maga programját.*

Csoportosíthatók a *Kossuth*-párt katonai követeléseit? — kérdezte munkatársunk.

— Ezt már megtette *Kossuth* Ferencz, — válaszolta *Désy*. — Mi követeljük az 1903-ban a szabadelvűpárt részéről elfogadott kilenczes bizottsági program végrehajtását, amelyhez annak idején a korona már hozzájárult. Ezt a programot magáévá tette a munkapárt is, tehát szorgalmazza ennek megvalósítását. Követeljük továbbá a véderőreform sérelmes, közjogunkat sértő kitételeinek megváltoztatását s követeljük végül a terhek csökkentését. Ez utóbbiról pontosabb adatokat így ex abrupto nem mondhatok. Ehez plajbász kell, hogy megállapítsuk, mi a föltétlenül szükséges és mit lehet mint fölöslegesen kiküszöbölni.

— Képzhető-e az, hogy a kormány csupán a *Kossuth*-párttal és tisztán a véderőreformra vonatkozóan egyezzek meg?

— Lehetséges, hogy a *Kossuth*-párt csupán a katonai követeléseit precizizozza, de épp ily kikérülhetetlen, ha a kormány tényleg békét akar, hogy a *Justh*-párt választójogi álláspontját ne vegye tekintetbe. Egyik a másik nélkül értéktelen, mert ez a két kérdés, amely ha eredetileg nem is függ össze, de már egymástól el nem választható, mert a *parlamenti béke mind a két probléma megoldása nélkül el nem képzelhető, sőt egyenesen képtelenség*, mert akkor a harcz minden újabb kérdésnél ismét kitörne.

— Mi a Méltóságod véleménye a választójogi reformról s az ennek kapcsán kialakuló helyzetről?

— Magam részéről az általános, egyenlő választójogi hiva vagyok s a minimum, amit kívánok, hogy a városokban legyen titkos a szavazás, de szivesen veszem, ha kisebb gócpontokon is, ahol az irni-olvasni tudók

száma legalább hatvan perczent, szintén titkos lesz a szavazás. Ez különben már az egyezkedés dolga. *Meg vagyok győződve, hogy az egész Házzal pártkülönbség nélkül egy két alatt megállapodásra lehetne jutni egy demokratikus választói jog dolgában.* Természetesen az extrémek kivételével. De ez sem volna nagyobb baj, hiszen a választói reform épp arra való, hogy új pártalakulások keletkezzenek s így a pártokból való kilépéseknek épp ezek az új csoportosulások lennének a kedvező következtetései.

— Mit tart Méltóságod, Kabós Ferencz mai nyilatkozatáról?

— Az egy igen örvendetes, okos és logikus nyilatkozat. Bizonyítéka annak, hogy a munkapárton is vannak, akik igen helyesen látják a dolgot, hogy a végleges kibontakozás csakis a választói jog alapján jöhet létre. Ha ezt nem akarja belátni a kormány is, akkor jönnie kell egy új kormánynak, amely ezt programjába veszi, mert lehet, hogy a mostani kormány csupa hatalmi daczból, hogy nem engedje magát az ellenzéknek rászoríttatni, nem terjeszti be a választói jogi javaslatát. Ismétlem tehát végül, hogy a béke feltétele: a véderőreform kellő módosítása mellett egy korszerű választói reform megalkotása. Ehez ragaszkodik a küzdő ellenzék s ettől nem is fog eltérni.

A Justh-párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt kedden este hat órakor gróf Batthyány Tivadar elnöklésével értekezletet tartott. Justh Gyula pártelnök távol lévén a fővárostól, kimentette magát az értekezletről.

Gróf Batthyány megnyitva az értekezletet, a következőket mondotta:

— Mai értekezletünk tárgya a parlament legközelebbi munkaprogramjával való foglalkozás. Igénytelen nézetem az, hogy amidőn küszöbén állunk a véderőjavaslat ellen és az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett harez további folytatásának, az appropriacionális vitában, habár azt hosszabb terjedelműnek nem óhajtjuk és kívánjuk, hogy a költségvetés újabb indemnitás nélkül megalkotassék, úgy vélem, szükséges az egész politikai helyzetet, a kormány eljárását és általában a függő politikai kérdéseket megvitatás tárgyává tennünk. Nem akarok ez alkalommal az elnöki székéből semmiféle, a jövőre vonatkozó proppozíciókat tenni, hiszen mielőtt a tulajdonképeni nagy parlamenti harcot újra felvennénk, ugyis pártunk külön értekezleten fog foglalkozni a további akcióval. Csak egyet kívánok megállapítani: azt t. i., hogy, amikor most újabb harcokhoz közeledünk, sajtóban és egyebütt különböző hírekkel próbálkoznak a küzdő ellenzéki pártok között és az ellenzéki pártok kebelében is visszavonást, elintézet szilánit. *Meg vagyok győződve, hogy amint ezek a kísérletek eddig is kudarcot vallottak, ezután is meg fognak hiúsulni,* mert mi nem személyi küzdelmet folytatunk, nem személyek ellen, nem személyekért küzdünk, hanem nagy elvi alapon állva, alkotunk ebben a küzdelemben egy olyan falaxot, amelyen minden ilyen megbontási kísérlet hajótörést fog szenvedni. (Zajos helyeslés.)

Magára az appropriacionális javaslatra nézve elnöki előterjesztése az, hogy azt politikai bizalmatlanságból ne fogadják el és a párt álláspontjának kifejtésével Holló Lajost bízzák meg. (Élénk éljenzés.) Holló Lajos rövid felszólalása után az elnök javaslatát az értekezlet egyhangulag elfogadta.

A képviselőház legközelebbi ülésének napirendjére tűzött javaslatokkal és jelentésekkel foglalkozott ezután az értekezlet.

A munkapárt Székely ellen.

A munkapárt ma este értekezletet tartott, amelynek a napirendjén főpont gyanánt az egyes

igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslat volt. Ezt az alkalmat a párt zöme ismét felhasználta arra, hogy a két balkezes „szénior“, a szerencsétlen igazságügy-miniszter ellen tüntessen. Nagy Ferencz, a neves jogtudós kezdte meg az attackot Székelyvel szemben s folytatta Blánár Béla, aki hozzájárult Nagy módosításához, amely az egy évi átmeneti idő helyett az eredeti két évet kívánja fűntartani. Székely Ferencz ezt a módosítást a leghevesebben kifogásolta, ugy, hogy közte és Nagy Ferencz között éles szóváltás is keletkezett. Nagy a pártkérdést is föl akarta vetni, de Székely erre takarodót fűnt, miután látta ez ellene irányuló hangulatot. Az ügyet tehát nem teszi pártkérdéssé s így Nagy a Házban is megteszi módosítását. Valószínű, hogy ott ezt el is fogadják a többség Székely ellenére is, aki persze a tárcáját nem meri már kötni az ő szövegezéséhez.

A hivatalos tudósítás itt következik:

Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este hét órakor báró Ghillány Imre alelnök elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a jegyzői tisztséget dr. Heinrich Antal teljesítette. Jelen volt Bestny László kereskedelemügyi-miniszter és Székely Ferencz igazságügy-miniszter is.

Elsőnek Papp Géza előadó beható indokollással előadásra ajánlotta a Montenegróval 1911. július 24-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződést és az ehhez tartozó nyilatkozatot, amit a párt észrevétel nélkül egyhangulag elfogadott. Ezután ugyan-estek egyhangulag észrevétel nélkül hozzájárultak Blánár Béla előadása alapján a konzuli bíraskodás szabályozásáról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatához.

Az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslatot Várady Zsigmond előadó kimerítő indokollással ajánlotta elfogadásra.

Nagy Ferencz az átmeneti intézkedésekre nézve az eredeti miniszteri javaslatban foglalt két évet tartaná fenn az igazságügyi bizottság határozatával szemben, amely egy évi átmenetet statuál. Bejelenté, hogy e tekintetben módosítást is fog előterjeszteni a képviselőházban.

Darray Fülöp ezzel szemben az igazságügyi bizottság szövegezését veszi védelmébe.

Berzeviczy Albert a jogi tanulmányi és a vizsgálati rendszer egységtetősége szempontjából súlyos aggályokat táplál a törvényjavaslat 1. szakaszába az igazságügyi bizottság részéről beleszóvegezett ama rendelkezés ellen, amely szerint a jogi doktorátus a bírói pályára is kötelező előfeltételül szabatik meg.

Blánár Béla nagy jelentőséget tulajdonít az előtte szóló aggályainak. Az átmeneti időre vonatkozólag Nagy Ferencz felfogását helyesli.

Szivák Imre is igazat ad Berzeviczynek.

Dr. Balogh Jenő vallás- és közoktatásügyi államtitkár akkor, amikor oly tekintélyes részről mint amilyen Berzeviczy Albert, tárgyilag is súlyos érveket hoztak fel a javaslat ellen, a vallás- és közoktatásügyi kormány képviselőtében is bizonyos megnyugtatóssal kíván szolgálni. A jogi oktatás reformjának régóta húzódnó kérdését a kormány olyképpen kívánja rendezni, hogy az ideiglenes rendezést elválasztja a véglegesétől. A jogi oktatás végleges reformjának keresztülvitele előtt az időközben rendeletileg életbeléptetett harmadik alapvizsgával óhajtott a kormány a bajokon segíteni. Ami az igazságügyi bizottság által a javaslatba iktatott módosítást illeti, erről a közoktatásügyi kormánynak előzetesen nem volt tudomása. De ez ellen sincs aggály, mert a kormány szándéka az, hogy a debreczeni és a pozsonyi egyetem létesítése után az egész jogi oktatást minden vonatkozásban reform alá veszi. (Élénk helyeslés.)

Dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter reflektált ezután az egyes felszólalásokra. A kultuskormány reformmunkálatait, amelyet a jogi oktatásra vonatkoznak, a mostani javaslat semmibe sem tangálja, sőt a mostani javaslat a reform keresztülvitele után hatályon kívül lesz helyezve. A kérdés rendezésével tovább várni lehetetlen. (Élénk helyeslés.) A bírák kvalifikációját emelni kell és a doktorátus mindenesetre fogja is emelni. A gyakorlati bírói vizsga eltörlésére vonatkozólag már készen van törvényjavaslat, ezt a kérdést azonban a szervezeti novellába beilleszteni nem lehetett. Nem járul hozzá, hogy az átmeneti idő két esztendő legyen. Magyarországon legutóbb évenként ezerrel zaporodott az ügyvédek száma. Ennek gátat kell vetni! A törvényjavaslathoz készülő utasításban a méltányosság gyakorlására nagy súlyt fog helyezni. A pótvizsga természetesen mindig visszaható erővel fog bírni és csak azok esnek ki, akik egészen megbuknak. Kéri, hogy a javaslatot minden változtatás nélkül fogadják el.

Nagy Ferencz bejelenti, hogy arra az esetre, ha a javaslat elfogadása nem pártkérdés, a mai ér-

tekezleten előterjesztett módosítását a képviselőházban is benyújtja.

Dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter kijelentette, hogy a javaslat elfogadása nem pártkérdés, de Nagy Ferencz indítványának a Házban is ellene lesz.

Ezután az értekezlet a javaslatot elfogadta. Az országos gazdasági munkás- és cselédség-egylettárra vonatkozó törvény kiegészítéséről szóló javaslatot az értekezlet Pirkner János előadó ismertetése és Haydin Imre rövid megjegyzése után elfogadta.

Végül Haydin Imre előadó ismertetette a belügyminiszter részéről Biharvármegye és Fogarászvármegye kérésére előterjesztett ama javaslatot, hogy e megyék magasabb pótdátot vehessenek ki. E javaslatot az értekezlet szintén elfogadta.

Wekerle nyilatkozata.

A Jogállam jogi és államtudományi folyóirat jubiláris lakomáján, mint már megírtuk, dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnök tartalmas pohárköszöntővel válaszolt Kováts Gyula toasztjára. Wekerle beszédéből pótlólag a következő érdekes passzust közöljük:

— A mi jövőnk, államiságunknak, társadalomunknak ereje, jogfejlődésünk is attól függ, hogy mennyire vagyunk képesek megérteni az újabb korok eszméit, mennyire vagyunk képesek fölfogni azokat az evoluciókat, amelyek ma nemcsak kísértetek, hanem a gyakorlati élet terén is föllépnek, mennyire vagyunk képesek kivenni azt, ami igaz és szükséges és azt átültetni a jog mezejére is. Magyarország egész jövője attól függ, hogy mennyire fog sikerülni ezeket az eszméket, melyek első pillanatban talán veszedelmeseknek és borzalmasnak tűnnek föl, a magyar jog területére átültetni. De ha azt vesszük ki ezekből az eszmékből, ami bennük igaz és megérett és azt ültetjük át a közéletbe, akkor azok nem rombolólag, hanem alkotólag fognak hatni és az államnak erejét, a jognak rendjét, alapját és az igazságot fogjuk általuk megtalálni. (Éljenzés.)

A horvát helyzet.

Mint Zágrábból jelentik, az ujonnan megválasztott horvát országgyűlést ma a horvát bánhoz intézett legfelsőbb királyi kézirat által február hetedikére egybehívták.

Zágrábból írják, hogy Tomasics Miklós horvát bán távozása befejezett dolog. A bán, a választásokra való tekintettel, már be is adta lemondását, de a király a lemondás elfogadását felfüggesztette addig, amíg Khuen miniszterelnök állapota annyira megjavul, hogy e tárgyban kihallgatáson jelenhetik meg a királynál. Tomasics távozása annyira komoly, hogy már el is utazott Zágrábból Velenzébe s az ügyeket Chavrak Levin mint helyettes vezeti, sőt a horvát országgyűlés megnyitására is Tomasics, hanem Chavrak fog funkcionálni. Tomasics utódjává az egyik Erdődy grófot emlegetik, de nincs kizárva, hogy Chavrak fogja ideiglenesen átvenni a bán méltóságát.

Az appropriáció.

Lukács László pénzügyminiszter ma előterjesztette a törvényjavaslatot az 1912. évi állami költségvetésről, amely ekként hangzik:

1. §.

Az 1912. évre a magyar szent korona országainak rendes kiadásai Egyezeröttszáznyolcvan millió háromszázhetvennyolcezer négyszázkilencvenhat koronában:

átmeneti kiadásai: Egyszázhárom millió négyszázharminckilenczezer kétszáznegyvenegy koronában;

beruházási kiadásai: Egyszázhatvanötezer millió nyolcszázhatvenhétezer kétszázhatvanegy koronában állapítottak meg.

2. és 3. §.

A kiadások és bevételek fejezeteit sorolja fel.

4. §.

A 2-ik §-ban megállapított s

Összesen	1.852.694.998 Kt
tevő kiadásokat a 3-ik §-ban megajánlott s összesen	1.852.747.661 Kt

tevő jövedelmek és bevételek 52.663 Kval haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapítására fordítandó.

5. és 6. §.

Általános rendelkezéseket tartalmaz.

7. §.

Az 1912. évi közügyi kiadásokból a magyar szent korona országait illető összeg gyanánt a Rendes kiadások IV. fejezete és az Átmeneti kiadások I. fejezete alatt előirányozott összegek csak annyiban használhatók fel, amennyiben azok az 1867. évi XII. t.-cz. 40. §-a értelmében a közügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által az 1912. évre megállapítandó közös költségvetésből a magyar szent korona országaira eső részt meg nem haladják; és e költségekből, valamint a honvédelmi minisztérium kiadásai gyanánt a Rendes kiadások XXIII. fejezete, az Átmeneti kiadások XI. fejezete és a Beruházások VIII. fejezete alatt előirányozott kiadásokból a jelenleg alkotmányos tárgyalás alatt álló véderő-reformmal kapcsolatos összegek csakis akkor és oly mértékben lesznek folyósíthatók, amikor és amilyen alapon a véderőjavaslatok tényleg törvényerőre emelkednek.

8. §.

A föl nem használt hitelösszegekről intézkedik.

9. §.

A mezőgazdasági szerződések jutalmáról rendelkezik.

10. §.

A mozdonyfelvigyázók és a főművezetők fizetésjavításáról gondoskodik.

11. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a jelen törvény 3. §-ának B. Rendkívüli bevételek I. és IX. fejezetei alatt előirányozott összesen 156.655.400 K beszerzése céljából 4 százaléknál nem magasabb kamatra és koronaértékre, vagy akár részben, akár egészben más külföldi értékre szóló adómentes járadékkötvényeket bocsásson ki. Felhatalmaztatik egyúttal a pénzügyminiszter, hogy a fentiek szerint kibocsátható járadékkötvények értékesítésének lebonyolításáig a felmerülő szükségletet átmeneti hitelműveletek után fedezhesse s vértül, hogy e művelet költségeit egyelőre a 4 százalékos magyar koronajáradék költsön kamatszükségleténél számolhassa el.

12., 13., 14. §.

Átmeneti intézkedéseket tartalmaz.

A képviselőház pénzügyi bizottságát, a pénzügyi törvény tárgyalása céljából holnap délután hat órára hívták össze.

A sorozás elhalasztása.

A „Neues Wiener Tagblatt“ tegnap esti száma budapesti levelezőjének állítólagos mértékadó kormányhelyéről nyert információk alapján azt írta, hogy a delegáció legutóbbi ülését megelőzően a két kormány a hadvezetőséggel történt megegyezés alapján azért határozta el a sorozás elhalasztását, mert a véderőreform megszavazása esetén az ezzel kapcsolatos látszámemelés elkerülhetetlenül szükségessé tenné egy második sorozás elrendelését, ami pedig költségekkel és technikai nehézségekkel járna. Mint a „Magy. Tud.“ értesül, ez a hír nem felel meg a valóságnak, sőt tartalma egyenesen kizárja, hogy illetékes helyről származék. Mindenkinnek, aki az érvényben levő véderő törvénynek a rendelkezéseit ismeri, tudnia kell, hogy a rendes sorozás alkalmával az összes alkalmas emberanyagot sorozzák be, még pedig tekintet nélkül az ujonczjutalék nagyságára. Hogy azután az alkalmasnak találtak közül hányan és kik lesznek tényleg ujonczok és hányan és kik feles számúak, azt a törvényesen megállapított és megajánlott ujonczjutaléknak megfelelően a reparáció, az ujoncz-kivetés határozza meg. A véderőreform parlamenti elintézése esetén sem foroghat fenn tehát egy második sorozás elrendelésének a szüksége.

A választójogi körirat.

Gróf Khuen-Hédervary miniszterelnök a Magyar Jogászegyletet is felkérte, hogy a választói jog reformja kérdéseit tegye megvitatás tárgyává. A Magyar Jogászegylet január hó 20-án kezdi meg a kérdésben a vitát és előadókul dr. Concha Győző egyetemi tanárt és dr. Jászi Viktor jogakadémiai tanárt kérte fel. A Magyar Jogászegylet a lefolytatandó vita anyagát közzé fogja tenni s azt anélkül, hogy határozatot hozna és a felvetett kérdésekre nézve mint egyesület állást foglalna, a miniszterelnökhöz fogja felterjeszteni. Az ülést délután hat órakor a budapesti ügyvédi kamara disztermében tartják.

Aehrenthal bukása.

— Akuttá lesz a válság. —

Az udvar Olaszország mellett.

Budapest, január 16.

Berlinen és Prágán át ma az a feltűnő hír röplött világgá, hogy Lipót Szalvátor főherceg tegnap a király parancsára meglátogatta Avarna herceg, bécsi olasz nagykövetet, akit a király nevében arról biztosított, hogy Olaszország a jövőben is számíthat a monarchia támogatására.

Ez a látogatás annál feltűnőbb, mert az ilyen természetű megbízásokat minden alkotmányos államban a külügyminiszter végzi el az államfő nevében, nem pedig a külügyminiszter teljes figyelmen kívül hagyásával egy királyi herceg, akinek a külállamokkal való viszonyunkhoz csakis a külügyminiszter politikáján keresztül lehet némi köze.

Aehrenthal külügyminiszter azonban erről a látogatásról aligha tudott. Az egész dolog az ő távollétében és megkérdése nélkül történt épp három nappal az ő elutazása után és épp egy héttel tervbevett visszaérkezése előtt. Az udvar tehát, bármennyire fontosnak tartotta is, hogy Olaszországgal való barátságunk kifejezésére jusson, ezt a véleményét kifejezhette volna három nappal előbb, vagy egy héttel később is, ha Aehrenthal személye ebben a dologban csak valamennyire is fontos lett volna.

Aehrenthal személye azonban az udvarnak többé nem fontos, sőt annyira nem az, hogy — amint ebből az esetből is látszik, — többé semmiféle komolyabb külpolitikai akcióra nem kívánják felhasználni. A külügyminiszter kegyvesztett az udvarnál és legfeljebb csak bizonyos szépségflastromokra számíthat még az udvar részéről, amelyvel bukása szégyenteljeségét a nyilvánosság előtt széppithetik.

Egy ilyen szégyenflastrom az a czáfolat is, amelyet a berlini és prágai hiradással szemben Bécsből félhivatalosan kiadtak. Ez a czáfolat éppen nem teszi meg nem történté azt a ténnyt, hogy Lipót Szalvátor főherceg csakugyan meglátogatta az olasz nagykövetet, csak bizonyos kommentárokat jelent ki alaptalanoknak. Miután azonban a külföldi tudósítások szerint az olasz nagykövet Rómába is megsürgönyözte a látogatáson történeteket, így csak fentartással fogadhatjuk a bécsi czáfolatot, mert meg kell várnunk még az olaszországi híreket is, amelyekben a nagykövet sürgönyének nyomuk kell, hogy legyen.

Ezeknek az olaszországi híreknek a megérkezésénél azonban sokkal jelentősebb szerepet játszik az egész dologban az, hogy gróf Aehrenthal maga is érzi mellőztetését és ma este — megszakítva semmeringi tartózkodását — váratlanul Bécsbe érkezett. És ezzel a váratlan utazással valószínűleg egy újabb fejezete kezdődik meg a külügyminiszterválságnak, amely azonban már nagyon is közel van Aehrenthal külügyminiszterségének befejezéséhez.

A külügyminiszter-válságról érkezett mai híreink a következők:

A bukás előzményei.

(Stját tudósítónktól.) Már hosszabb idő óta merülnek fel mind pozitívabb formában azok a hírek, amelyek szerint Aehrenthal külügyminiszter helyzete tarthatatlanná vált és a külügyminiszter visszavonulása befejezett ténynek tekinthető. Aehrenthal bukásának egy

igen érdekes, sőt döntő jelentőségű epizódja van s az erre vonatkozó értesülésünk olyan forrásból ered, amelynek hitelességéhez semmi kétség nem fér.

Aehrenthal külügyminiszter még az elmúlt év június havában adta be lemondását a királynak. Ezt a lemondást egy érdekes látogatás előzte meg. Ferencz Ferdinánd trónörökös látogatást tett Aehrenthalnál s a látogatás célja az volt, hogy a különféle külügyi kérdésekben kifejezze nézeteit a külügyminiszter előtt. Ezek a külügyi kérdések eddig a trónörökös és az uralkodó között még felszínre sem kerültek s a trónörökös még volt győződve arról, hogy Aehrenthal az ő nézeteinek szerez érvényt a monarchia külügyi politikájában még ott is, ahol azok az uralkodó politikai nézeteivel némileg nem egyeznének. Szóval a trónörökös Aehrenthal a maga hívének hitte és a látogatás célja is az volt, hogy felvilágosítsa a külügyminisztert a maga nézeteiről, mert így remélte, hogy Aehrenthal a király előtt a trónörökös nézeteit mint a saját álláspontját fogja feltüntetni.

Aehrenthal azonban a trónörökös látogatása után kihallgatásra jelentkezett a királynál és felvilágosította az uralkodót a trónörökös nézetei felől, amelyek egyáltalában nem fedték az uralkodónak a külügyi politikában elfoglalt álláspontját. Most ez a két álláspont szembekerült egymással. Az uralkodó és a trónörökös kétféle politikájának kérdése eddig az időpontig még egyetlenegyszer sem került felszínre. Így azonban, a külügyminiszter jelentése folytán lehetetlen volt elkerülni az összeütközést, a kétféle álláspont szembekerült. Aehrenthal zsákutcába jutott és kénytelen volt kijelenteni, hogy ámbár ő szent kötelességének tartja a királyt szolgálni, mégsem lesz képes a kétféle álláspont között megtalálni a helyes utat és nyomban felajánlotta lemondását.

Az uralkodó ekkor, még 1911. év júniusában elfogadta Aehrenthal lemondását és csak arra kérte a külügyminisztert, hogy addig maradjon állásában, amíg utódjáról történik gondoskodás, vagy pedig amíg azok a kérdések, amelyek felett a trónörökös a maga ellentétes álláspontját kifejtette, elsimulnak és Aehrenthal esetleg ismét helyén maradhat. Ez a helyzet azonban nemcsak hogy be nem állott, hanem ellenkezőleg, még rosszabbodott, úgy hogy Aehrenthal teljesen elvesztette lába alól a talajt.

Mindezek következtében a királynak Aehrenthalhoz való viszonya is a legnagyobb mértékben megváltozott. Régebben ez a viszony nemcsak szívélyes, barátságos, hanem majdnem bizalmas volt. A fent leírt események folytán azonban a király részéről bizonyos elhidegítés állott be, amire nem czáfol rá még a Conrad volt vezérkari főnök távozásának esete sem. Ebben az esetben ugyanis úgy látszott, mintha Aehrenthal kerekednék felül, de ez Aehrenthalnak csak látszólagos, egynapos győzelme volt s a következő napon már megjelent a trónörökös nyilatkozata, amely lerontotta Aehrenthal pillanatnyi győzelmét. A külügyminiszter távozásá befejezett tény, csak napok vagy hetek kérdése, hogy a külügyminiszter véglegesen elhagyja helyét.

Aehrenthal utódjára vonatkozóan többféle kombináció merült fel. A legszívesebben töltetnek be a külügyminiszteri állást herceg Fürstenberg Károlyval, a monarchia drezdai követével és meghatalmazott miniszterrel, aki herceg Festetich Tasziló veje. De herceg Fürstenberg csak alig negyvenkét éves és így korára való tekintettel a kombináció esetleg meghiúsulhat. A legvalószínűbb jelölt gróf

Szögyény-Marich László berlini nagykövet. A bécsi illetékes körök olyan diplomatát óhajtának és a legközelebbi nagy politikai kérdések olyan külügyminisztert kívánnak, aki, ha nem is közvetlenül és egészen, de némi vonatkozásokban magyar legyen.

A trónörökös és Aehrenthal

A „Zeit“ berlini levelezője jelenti, hogy az ottani politikai körökben azt hiszik, hogy **Ferencz Ferdinánd** trónörökös követeli első sorban **Aehrenthal** lemondását.

Lipót Szalvátor látogatása.

A prágai **Union**-nak jelentik Bécsből, hogy **Lipót Szalvátor** királyi herceg tegnap a király parancsára meglátogatta az olasz nagykövetet, akit a király nevében arról biztosított, hogy **Olaszország** ezután is számíthat **Ausztria-Magyarország** barátságára és hogy a monarchiánk egy pillanatig sem gondolt arra, hogy a szövetségi szerződésnek bármelyik pontját is megsértse. A királyi herceg egy óra hosszáig maradt **Avarna** hercegnél, aki uralkodóját és kormányát azonnal táviratban értesítette erről a ritka megnézettségről.

Erről a látogatásról berlini forrásból a következőket jelentik:

Lipót Szalvátor királyi hercegnek a tegnapi nap folyamán **Avarna** herceg olasz nagykövetnél tett látogatása a királynak az Olaszországgal való szövetséghez kifejezett ragaszkodását jelenti s olyan tüntetés volt, aminő csak ritkán szokott előfordulni. Ismeretes dolog, hogy báró **Fuchs** néhány nappal ezelőtt **Salzburgban** beszédet mondott, amelyben szinte kíméletlenül fakadt ki **Olaszország** ellen. A keresztény-szocialista sajtó ennek a beszédnek nagy fontosságot tulajdonított és azt ugy kommentálta, mintha báró **Fuchs** ama köröknek tolmácsa volna, amelyek az utóbbi időben **Olaszország** ellen minden lehető módon támadásokat intéztek. A király ennek következtében azt a megbízást adta **Lipót Szalvátor** királyi hercegnek, hogy látogassa meg **Avarna** herceget és jelentsen ki neki a király nevében, hogy törhetetlenül ragaszkodik az Olaszországgal való szövetséghez s hogy az osztrák hivatalos köröknek semmi közük sincs az utóbbi időben **Olaszország** ellen intézett támadásokhoz.

Czafolatok.

Lipót Szalvátor főhercegnek herceg **Avarna**, olasz nagykövetnél tett látogatására vonatkozólag Bécsből a következő félhivatalos czafolatot adták ki:

Egyes lapok **Lipót Szalvátor** főhercegnek **Avarna** herceg bécsi olasz nagykövetnél tegnap tett látogatásáról különböző kommentárokat fűztek. Ezekkel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy ez a látogatás egyszerű udvarassági aktus volt és hogy azok a kommentárok, amelyek a látogatáshoz fűződnek, minden alap híján vannak.

Aehrenthal Bécsben.

Bécsből táviratozzák, hogy **Aehrenthal** külügyminiszter eredeti terve ellenére váratlanul megszakította semmeringi üdülését és ma este Bécsbe érkezett.

Keresztény-szocialista támadás.

Az alsó-ausztriai paraszt-szövetség bizalmi emberei **Zvetbacher** képviselő elnöklésével **Lilienfeldben** ülést tartottak, amelyen **Bauchinger** plébános, keresztényszocialista képviselő rendkívül éles támadást intézett gróf **Aehrenthal** ellen. Kifejtette, hogy a külügyi hivatal nagyon szerencsétlen politikát folytat és kijelentette, hogy mint a delegáció tagja a legközelebbi delegációban a legélesebb oppozíciót fogja kifejteni gróf **Aehrenthal** ellen, aki az ő szerencsétlen kezével legjobb és legkiválóbb szövetségesünket, **Németországot** akarja tőlünk eltantoritani.

EGYHÁZAK.

— (A bányai evangélikus egyházkerületben) holnap, szerdán, délelőtt iktatják be ünnepélyesen hivatalában az egyházkerület új felügyelőjét, dr. **Zsigmond Jent**öt. A beiktatás rendkívüli egyházkerületi közgyűlés keretében történik és azon az

összes evangélikus és református egyházi főhatóságok képviselői jelen lesznek. Az ünnepélyre az ország minden részéből ma már megérkeztek a résztvevők legnagyobb része. A rendkívüli egyházkerületi közgyűlés a beiktatáson kívül más fontos felmerült ügyben is intézkedik. A közgyűlést megelőzőleg ma este előértekezlet volt, amelyben **Scholtz Gusztáv** püspök és **Földvár Elemér**, mint rangban legidősebb egyházmegyei felügyelők elnökölték.

Lukács László tárczája.

Vita az állami szénbányákról. —

A két Ház ülése.

Budapest, január 16.

Ma az országgyűlés mindkét Háza ülést tartott. A képviselőházban a pénzügyi tárcza költségvetését tárgyalták, míg a főrendek a képviselőház által legutóbb elfogadott nemzetközi egyezményekkel foglalkoztak.

A pénzügyi tárcza költségvetéséhez elsőnek **Földes Béla** szólott hozzá és a **Justh**-párt álláspontját fejtette ki. Hibáztatta a kormányt, hogy a közös kiadások beállításának kedvéért feláldozza a költségvetés teljességét és az indenmitási jog kiterjesztésével a delegációkat olyan hatáskörhöz segíti, ami a delegációkat jog szerint meg nem illeti. Részletesen foglalkozott ezután az állam bevételi forrásaival s különösen az államvasutak pénzügyi eredményeivel. A költségvetést sem ő, sem pártja nem fogadja el.

Földesnek zajos tetszéssel kísért beszéde után a **Kossuth**-párti padokról **Mezőssy Béla**, volt földmívelésügyi államtitkár emelkedett szólásra és az állami szénbányák ügyét tette szavá. **Mezőssy** erélyes hangon vette védelmébe a **Wekerle**-kormány alatt megindult szénbányavásárlási akciót és viszályosította azt a hangot, amelylyel **Lukács** pénzügyminiszter erről az akcióról nyilatkozott. Nagy elismeréssel nyilatkozott **Wekerle** koncepciójáról és intenzióinak tisztaságáról. Tiltakozott az ellen, hogy a bányák kitermelése vagy értékesítése magánvállalkozók kezébe adassék.

Az ellenzék zajos helyesléssel fogadta **Mezőssy** fejtegetéseit, amelyekre **Lukács** László pénzügyminiszter azonnal válaszolt. A pénzügyminiszter elhárította magától azt a feltevést, mintha ő multkor tett nyilatkozatával **Wekerle** intenzióinak tisztaságát akarta volna meggyanúsítani. Ő pusztán arra mutatott rá, hogy ezek a bányaiüzemek nem jövedelmezőek. A bányák kitermelésére nézve alternatív javaslatot fog a Ház elé terjeszteni, hogy a Ház döntsön afelől, vajjon a bányák továbbra is házi kezelésben tartassanak-e vagy magánvállalkozónak adassanak ki?

A képviselőház ezután a pénzügyi tárcza költségvetését általánosságban és részleteiben is elfogadta, amivel véget ért a budget-vita és ezzel annak a határozatnak érvénye is, amely a Ház üléseit egy órával meghosszabbítja. Az ülés végén **Lukács** László pénzügyminiszter benyújtotta az appropriációról szóló törvényjavaslatot.

A főrendház délután négy órakor tartott ülést a napirendre tűzött nemzetközi egyezményeket elfogadta.

A két Ház üléséről részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Náday Lajos elnök féltizenegy órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja **Hontvármegye** fölliratát a tisztviselők nyugdíjügyeinek rendezése és **Vas vármegye** fölliratát az általános drágaság enyhítése tárgyában.

A fölliratokat átteszik a kérvényi bizottsághoz. Következik a pénzügyi tárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A pénzügyi tárcza.

Földes Béla a **Justh**-párt álláspontjának adott kifejezést. Nem óhajt — ugymond — általánosságban foglalkozni a pénzügyi politikával, hanem csupán több részletkérdésre akar kiterjeszkedni.

Első sorban reflektál **Désy** fejtegetéseire. Teljesen megegyezik vele, amit a költségvetési berendezésről mondott. A költségvetésbe a közös költségeket bruttó s nem nettó tételekben kell beállítani. Enélkül nincs visszatükrözött teljes államiságunk, mert nem szerepel külön a hadügyi, külügyi. A pénzügyminiszter e tekintetben a 67-iki törvényre hivatkozik. Ez nem áll meg, mert e törvény nem vonatkozik a budgetírozásra, ez csak a közös kiadások fedezéséről való gondoskodást tartalmazza. Megemlíti ennek kapcsán a közösügyi indenmitás kérdését. A közjogi részével az ügynek nem foglalkozik. Nem lehet ezélnünk azonban a delegáció hatáskörének tágitása. Az indenmitás pótolja tulajdonképpen a költségvetési törvényt. A költségvetésnek két fő része van, a kiadás s a bevétel. Az indenmitás tehát mindkettőre vonatkozik s így nincs szükség arra, hogy a delegáció külön szavazza meg a közösügyi kiadásokat. A delegációnak más a hatásköre. Áttér az állami bevételi források kérdésére. Ma az állami bevételi források közt nagy szerepet játszanak az állami üzemek. A magyar állam természetében rejlik, hogy ez üzemekre kiterjeszkedik. Ez üzemeknél tekintetbe kell venni természetesen a jövedelmezőséget is. Szólv híve az állami üzemeknek. Az állami üzemek közül első sorban foglalkozik az államvasutakkal. Az államvasutak a jövedelmek közül körülbelül 25 százalékkal szerepelnek. Konstatálja, hogy az államvasutak jövedelmezősége nem megfelelő, mert a befektetett tőke kamatozása csak 4.29 százalék. A koalíció alatti kedvezőtlen eredményeknek a rossz gazdasági viszonyok voltak okai. Helyteleníti azt a tervet, hogy a zónatarifa által előidézett nagy forgalmat a kormány most meg akarja adóztatni. A jövedelmezőséget nem szabad a tarifák emelésével fokozni. A tarifameleésekből a kormány 1912. évre 25 millió többletet vár s így összesen 118 millió 400 ezer korona feleslegre számít. Ez sokkal több, mint amennyit eredetileg a pénzügyminiszter akart. Elég lett volna a személyszállításnál a zónadíj-szabás hiányainak pótlása és a teherszállításnál a mellékdíjak emelése. Az államvasutak közzgazdasági bajai azonban sokkal nagyobbak a pénzügyiekénél. Megállapítja, hogy az államvasutakat nem szabad adminisztratív szellemben kezelni, hanem kereskedelmi szellemben. Áttér a jövedelmi adó kérdésére. Az volt a nézete, hogy Magyarországon a jövedelmi adó behozatala még kissé korai, mert a lakosság nem elég vagyonos és kevés a városi lakó. Ezért a jövedelmi adó kirovása sok és hosszúságos nehézségekkel fog járni. A jövedelmi adó mellett az szól, hogy a haladás útján van s végül elkerülni ugy sem lehet. A törvénynek hiányait azonban javítani s pótolni kell. Sürgeti az állami alkalmazottak nyugdíjügyének a rendezését. Jogosultnak tartja a teljes lakbér beszámítását. Ajánlja még a só- és szénbányászati alkalmazottak ügyét a miniszter figyelmébe. Megemlíti még végül azt a sérelmet, hogy a belföldi cigaretták árának emelésével a belföldi s a külföldi cigaretták ára közt nincs meg az arány. E tekintetben kívánatos volna a pénzügyminiszter nyilatkozata. Miután még összegezte az elmondottakat, kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Éljenezés és helyeslés balról)

Mezőssy Béla beszéde.

Mezőssy Béla: Az állami szénbányák eladásának, illetve bérbeadásának kérdésével foglalkozott. Ezt a kérdést a belföldi s a külföldi lapok is szellőztették s itt a Házban interpelláció alakjában szólv is tetették. Az interpelláló, **Ábrahám Dezső** a pénzügyminiszter válaszát tudomásul vette, szólv azonban nem. Azt szólv is tudomásul veszi, hogy a miniszter az állami szénbányákat nem akarja eladni, vagy bérbeadni. De kérdés, hogy nem akarja-e a miniszter az állami szénbányák üzemét, vagy termékeinek eladását magánvállalatra bízni. Tiltakozik a sajtó bizonyos részében megjelölt ama vád ellen, hogy az állami szénbányák vásárlása a koalíciós kormány „panamája“ lett volna. Szólv ezt az egész szénbányavásárlás utólag tanulmányozta. Kérdi, fenállanak-e közérdek szempontjából azok az indokok, amelyek az előző kormányt az állami szénbányák vételére bírták? A közérdek kárára van, hogy az utódok az előző munkájának értékét lebecsülik. Statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy az ország az utolsó helyen áll a széntermelés terén a nyugati államok között. **Ausztriában** 1910-ben 39 millió korona értékű, **Magyarországon** pedig csak 8 milliónyit bányásztak. Ennek dacára mégis rohamos a széntermelés emelkedése hazánkban. Kijelenti, hogy **Wekerle** Sándorral ez ügyben nem beszélt s kifejti ezek után, hogy **Wekerle** miféle szempontok vezérelték az állami szénbányák vásárlására. Az első az, hogy a szénbányászat ne legyen kiszolgáltatva magánosok monopolizálásának s hogy ezzel megállítsa a szénárak rohamos növekedését. Itt a széles és szegény népréteg érdekeiről van szó. A másik szempont az állami üzemekkel volt kapcsolatos. A köszénárak emelkedése

ugyanis az állami üzemeknél horribilis anyagi hátrányokat jelentett. Ezt is az állami szénbányászattal lehet ellensúlyozni. Nem szorul Wekerle az ő védelmére, de egyes hírlapi nyilatkozatokkal s mások nyilatkozataival szemben akarta ezt a tényállást megállapítani. Wekerle bányavásárlásai, egy bánya kivételével, mind igen szerencsések. De ilyen hibába a magánvállalatok is esnek. Az egy bánya rosszasága az egész akciózt nem érintheti. A pénzügyminiszter legfeljebb vásároljon a rossz bozovicsi bánya helyett egy jót. Ismerteti a külföldi, főleg a porosz állami szénbányavásárlások ügyét. A porosz parlament egyhangulag helyeselte az állami szénbányák vásárlását. A pénzügyminiszter nem az állami szénbányavásárlásokat, hanem azoknak két éves üzleti eredményeit nézte. Ezt hibáztatja, mert két év alatt természetes a defizit. Így volt az Poroszországban is. Ismerteti az osztrák állami szénbányák kezelését. Elismeri, hogy az állami szénbányákban ma sokkal magasabbak az előállítási költségek, mint másutt. Hogy itt mi a hiba, maga sem tudja. Ez azonban nem lehet ok az akcióz elejtésére, vagy a bányák üzemének bérbeadására. Nem helyesli az állami szénbánya-üzemek megvizsgálóinak megválasztását sem. Kijelentette, hogy ha e kérdésben nem kap megnyugtató választ, az ügyet továbbra is felszínre fogja tartani. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A pénzügyminiszter válasza.

Lukács László pénzügyminiszter reflektált ezután az elhangzottakra. Dérynek a vámbevételek preliminálása tekintetében tett kifogásaira azt feleli, hogy a mostani eljárás megfelel az 1867. évi XII. törvényekkel intézkedéseinek s az esztendő praxis szól amellett, hogy ettől az eljárástól el ne térjünk. Aki ezekkel a kérdésekkel foglalkozni akar, egy a közös költségvetésben külön megtekinthetjék mindezeket az adatokat, de meggyőződhetik minderről, ha egyszerűen felüli a magyar zárszámadást. Földes Béla szavaira reflektálva megjegyzi, hogy neki is forró óhajta, hogy a budget a kellő időben törvényerőre emelkedjék, erre nézve tervezetet is készített. Mint hogy azonban ennek megvalósítása házzabálmódosítással járna, a kedvezőbb időre vár, hogy tervét keresztülvihesse. A közös indemnitás kérdésében védi a kormány eljárását, mert a közös költségekre nézve a szükséglet megállapítása a delegáció jogkörébe, a fedezet megállapítása pedig az országgyűlés jogkörébe tartozik. Ismeri azokat a nehézségeket melyekkel a jövedelmi adó átvihető az életbe, igyekezni is fog minden erővel, hogy ezt a nehézséget legyőzze. A gyakorlat majd megmutatja, hol kell esetleg javítani. A nyugdíjtörvény készen van, mielőtt a viszonyok megengedik, a Ház elé terjeszti. Amennyire az ország viszonyai engedik, az özvegyek és árvák sorsán könnyíteni fog. Az állami szénbányák tárgyában a múlt év decemberében interpellációt intéztek hozzá, amikor ebben a kérdésben kimerítően válaszolt. Mezössy holmi panamáról beszélt. Ő nem szereti ezt a szót, nem is használt ilyen vagy ehhez hasonló kifejezést, nem különösen olyan férfival szemben, akihez, mint Wekerléhez, egyéni kötelek is fűzik. Esze ágában se volt róla ilyen híreket terjeszteni. A bányavásárlást se tette kritika tárgyává, csak azt jegyezte meg, hogy az üzemvezető már egy év mulva kérte az üzembeszünetést. Nem tisztán a jövedelmezőség kérdése volt az, ami benne aggodalmat keltett, hanem a beruházások elhírbázott volta. Ezért sem vonta felelősségre Wekerlét, mert hiszen ő a technikai részleteket nem kezelte. De kötelessége volt a bajok orvoslásáról gondoskodni. Abban nem lát kifogásolni valót, hogy a hivatalnokok által vezetett vizsgálatot szakemberekkel ellenőriztette. Ma is azt mondja, hogy kötelező ígéretet nem tehet. A vezetésben változás történt az új vezetőséget utasította, hogy a szükséges beruházásokat sürgősen foganatosítsa s indítsa meg a munkálatokat. Alternatív üzemvezetési tervet dolgoztat ki s a Ház elé fogja terjeszteni, döntson majd a Ház bölcsesége. A költségvetést elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a baloldalon.)

Mezössy Béla lojalisan tartja a miniszternek a szénbányászati ügyében tett kijelentéseit s örül neki, hogy a miniszter a mende-mondákkal nem azonosítja magát.

A költségvetést ezután általánosságban elfogadják.

Részletes tárgyalás.

Czobor László annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a bányászati és erdészeti főiskolát elviszik Selmeczbányáról. Pedig fontos gazdasági érdek, hogy az iskola ott maradjon, sőt egyetemmel kellene továbbfejlesztteni.

Rosenberg Gyula a fémházat, kohászat, szénbányászati tisztjeinek és altisztjeinek érdekében kéri a minisztert, hogy sorsukon még az 1912. évi költségvetés keretén belül segítsen.

Lukács László pénzügyminiszter megígéri,

hogy amennyiben lehet, még az idei költségvetésben segít a fémházat tisztjeinek és altisztjeinek helyzetén. Czobor Lászlónak azt feleli, hogy a kormány nem gondol a selmeczbányai erdészeti és bányászati iskola elvitelére.

Pető Sándor a III. kerületi Duna-híd megépítését sürgeti.

Lukács László pénzügyminiszter hangoztatja, hogy úgy vette át a helyzetet, hogy a Lánchíd sürgős restaurálásra szorul. Ezt tehát nem lehet elhalasztani. A restaurálás és az új híd pedig annyi pénzbe kerül, hogy egyszerre bajosan lehet mind a kettőt megcsinálni. Behatóan foglalkozik a dologgal s mindent megtesz, amit lehet.

A költségvetést ezután részleteiben is elfogadják.

Lukács László pénzügyminiszter betérjesztette még az appropriációról szóló törvényjavaslatot s kéri, hogy sürgős tárgyalásra tegyék át a pénzügyi bizottsághoz.

A Ház ebben az értelemben határoz. Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s három órakor bekezeszti az ülést.

II.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délután négy órakor gróf Csáky Albin elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Beöthy László kereskedelmi és Székely Ferenc igazságügyminiszter vett részt.

Az elnök az ülés megnyitása után meleg hangon elparentálja az elhunyt gróf Zichy Nándort, majd jelentést tesz arról, hogy a király báró Tallian Bélát s báró Orosdy Fülöpöt és törvényes főtudókat örökös főrendekké, gróf Teleki Sándort pedig élethossziglani főrenddé nevezte ki.

Az erre vonatkozó miniszterelnöki átiratokat kiadták az igazoló bizottságnak.

Az elnök jelenti, hogy a képviselőháztól hét törvényjavaslat érkezett, amelyeket még tegnap tárgyalta a főrendiház közjogi és törvényhozási bizottsága. Kéri a sürgősség kimondását.

A javaslatok tárgyalására egyhangulag kimondják a sürgősséget.

Gróf Viggázó Ferenc és gróf Széchenyi Viktor jegyzők felolvassák a Szerbiával kötött négy és a Bulgáriával kötött három nemzetközi egyezmény beczikkelyezésére vonatkozó jelentéseket és törvényjavaslatokat.

A Ház a hét javaslatot egyhangulag, vita nélkül általánosságban és részleteiben megszavazza, amire az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével háromnegyed öt órakor véget ért.

KÜLFÖLD.

A Lajtha-határ. Bécsből jelentik: Az alsó-ausztriai tartománygyűlésen Jukel képviselő előadása után Gruber, Parrer és társai javaslatára felszólították a tartományi választmányt, tegyen lépéseket az osztrák földművelésügyi minisztériummal, hogy a Lajtha folyó ismertessék el birodalmi határfolyónak és az állam vegye át állandó karbantartására.

A német pártok szavazatai. Berlinből jelentik: A most megjelent hivatalos kimutatás szerint a választásoknál a szavazatok így oszlottak meg: Szociáldemokrata: 4.238.000, centrum: 2.012.000, nemzeti liberális: 1.671.000, haladó néppárti: 1.556.000, konzervatív: 1.149.016, birodalmi párt: 365.187.

Berlinből jelentik: A nemzeti szabadelvű párt elnöksége a pótválasztásokról tanácskozott s elhatározta, hogy nem ad ki hivatalos választási kiáltványt, csak arra szólítja fel párhívveit, hogy ahol haladó párti jelölt van, ott arra szavazzanak. A haladó néppárt hasonló magatartást fog követni.

A birodalmi gyűlési választások eredménye annyiban kiigazítandó, hogy Sass-Javorszki lengyel egy szociáldemokratával kerül pótválasztásba. Ilyképpen 190 pótválasztás lesz.

A Milovanovics-kormány bukása. Belgrádból táviratozzák: A szkupstina új ülészakának a jövő héten történő megnyitását tekintik politikai körökben a Milovanovics-kabinet távozásának időpontjának. Ezt onnan sejtik, hogy a kormány helyzete a szkupstinában egészen tarthatatlanná vált a legutóbbi események következtében.

Konferencia a Spitzbergák ügyében. Kopenhágából jelentik: Irgeaz külügyminiszter tegnap délután nyitotta meg a Spitzbergák ügyében egybe-hívott konferenciát. Beszédében kiemelte, hogy miután a Spitzbergákon állandóan emelkedik az ipari vállalatok száma és munkaadók és munkások

között számos kérdés elintézése válik szükségessé, kívánatos, hogy ott törvényes és rendezett állapotok álljanak be. Krupinsky orosz delegátus javaslatára Hagerup norvég delegátust választották meg a kongresszus elnökévé.

A francia kormány és a Vatikán. Párisból jelentik: Az Autorité közli mai számában, hogy a Vatikán fájlatja Caillaux lemondását, mert az ő kezdeményezésére a vatikáni francia nagykövét lépéseket tett, hogy helyreállítsa a diplomáciai viszonyt a Szentszék és a francia kormány között.

A háború.

— Ujabb békeakció. — Törökország belső bajai. — Diecskszik az olasz király. — Hadi zsákmányok. — Tripoliszi száműzöttek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 16.

A háború kitörése óta már annyiszor kísérelték meg a békeközvetítést, hogy Sassonow miniszter újabb akcióját némi pesszimizmussal kell fogadnunk. Csak annyiban remélhetünk attól sikert, amennyiben Olaszországnak csakugyan komoly szándéka lenne Tripoliszért váltságpénzt fizetni.

Sok gondot okoznak Törökországnak a belső bajok, a kamara feloszlásának kérdése. A török liberális entente-pártja felhívást intézett a szenátorokhoz, melyben kijelenti, hogy az alkotmány védelme immár a szenátus feladata. Felsorolják az ellenzék ismert panaszait, a kormány törvénytelen eljárása és az ifju-török párt alkotmányellenes törekvései ügyében, amelyek az alkotmány 35. cikkelyének tárgyalása során voltak tapasztalhatók és végül azt mondja, hogy ha a kamara feloszlásának szükségességét elismernek, ugy ezen intézkedés az alkotmány rendelkezéseinek pontos betartása mellett történhetik csak meg. Számos úszkúbi és ferizoviczi előkelő lakos táviratot intézett a szultánhoz, amelyben a kamara esetleges feloszlata ellen emelik fel szavukat. Holott a szenátus külön bizottsága a parlament feloszlata mellett foglalt állást, amennyiben nem foglalkozott azokkal a prejudikáló kérdésekkel, amelyeket különben a szultán Szaid pasa első kormánya lemondásának elfogadásával már elintézt. Amíg Törökországot belső kórság emészti lassu és unalmas események követik egymást a harcozterén, amelyekről a következő tudósításaink szólnak:

Uj békeakció.

Pétervár, január 16.

Mint a Rajecs értesül, Sassonow külügyminiszter kezdeményezésére megindult a békeközvetítés Olaszország és Törökország között. A római és konstantinápolyi orosz nagyköveteket megfelelő utasításokkal látta el a külügyminiszter. A békekötés alapja Tripolisz és a Kyrenaika annexiójának elismerése, aminek ellenében Olaszország átvenné a török államadósságok egy részét és pénzügyi kárpótlást is fizetne az annektált területekért. Sassonowot akciójában a német és francia diplomácia támogatja.

A török politikai események.

Konstantinápoly, január 16.

A szultán tegnap este hét órakor a liberális kiegyezési pártnak vezérét, Izmáil Hakki basát és a pártnak még négy tagját fogadta. Izmáil Hakki basa a következő beszédet intézte a szultánhoz:

— Sajnálattal értesülünk arról a formáról, amelyben felséged a kamara feloszlását illető kívánságról nyilatkozott. Kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy ez a forma, bár felséged akaratára ellenére, abszolutisztikus irányt fejez ki. Mi ezután is a legnagyobb bizalommal viseltetünk felséged iránt, de egyáltalában nincs kedvünk arra, hogy a kormánynak, amely csak az ő titkos hatalmát akarja megtartani, kiszolgáltassuk magunkat s arra kérjük felségedet, hogy mondja meg nekünk azt a törvényt, amely az ilyen eljárást megengedi. Mélyen sajnáljuk, hogy felségedet ilyen utra terítették és csak azt kívánjuk, hogy Isten tartsa meg felséged életét és hogy felséged akaratára teljesedébe menjen, de százöt képviselő nevében kijelentjük, hogy mindent meg fo-

gunk tenni, hogy az alkotmány megsértését megakadályozzuk.

A szultán erre a beszédre a következő szavakkal felelt:

— Én magam is mélyen sajnálom a kényserhelyzetet, amelybe jutottam, amelynek előidézése azonban egyáltalában nem volt szándékom. Mindenekelőtt azt kívánom, hogy népem meg legyen elégedve, nektek pedig azt ajánlom, hogy a további fejleményeket türelmesen várjátok meg s remélem, hogy benneteket, akik az én jóakarómat bírjátok, ki foglak elégiteni.

Konstantinápoly, január 16.

A kamara az ujonctörvényt végleg elfogadta. A szenátus legközelebbi ülése holnap lesz.

Konstantinápoly, január 16.

Az ellenzéki sajtó élesen bírálja a tegnapi császári leirat tartalmát és alakját, különösen azért, mert a nagyvezér és a miniszterek ellenjegyzése hiányzik. Hír szerint ezt a formahibát jóvá fogják tenni.

Konstantinápoly, január 16.

A szenátusnak ma kellett volna határozni a képviselőház feloszlatása fölött, amiről a szenátus egy bizottsága jelentést készített. Az ülést azonban nem lehetett megtartani, mert a szenátoroknak több mint fele, főleg az ellenzékiek, távol maradtak.

A háboru eseményei.

Páris, január 16.

Marseillei újsághírek szerint a Messageries Maritimes hajósvállalat „Sinaj” nevű, tegnap ideérkezett postagőzöst e hó 8-án, röviddel Szmirnából való elindulása után, több török ágyunaszád lövöldözött, de nem találta el. Minthogy az utasok között nagy pánik tört ki, a hajóparancsnok zászlójelekké közölte nevét, mire a török ágyunaszádok visszavonultak. A törökök, úgy látszik, azzal gyanúsították a francia gőzöst, hogy hadi csempészetet üz. A konstantinápolyi francia nagykövét, akinek a kapitány az esetről részletes jelentést tett, panaszt emelt a török külügyminiszternél.

Bengházi, január 16.

Egy szemleura kivonult félovaszred beduin-csapatokkal találkozott. A küzdelemben olasz részről egy ember könnyen megsebesült. Az ellenség részéről ötven estek el.

Massasua, január 16.

A Piemonte czirkáló és a Fauvette yacht ma délután érkezett ide. A konfudai ütközetről újabb jelentések nem érkeztek. A kiküldött hajók akciójának a lohajai és sidi-i erődítmények szétrombolásán kívül a törökök táborának sikeres bombázása is nagyszerű eredményre. Ezenkívül a konfudai erődítmények is elpusztultak és a török csapatok fegyvert és lőszert eszerbenhagyva, futva hagyták el az erődöt. Az elsüllyesztett török ágyunaszádok közül legalább is három bátran felvehette a versenyt torpedóznúzóinkkal. A harc három óránál hosszabb ideig tartott. A szákmány legnagyobb része ágyuk, gyorstüzelő ágyuk, zászlók, tengerészeti műszerek, fegyverek és lőszer, valamint egy hajó.

Erőszakoskodó olasz torpedóhajó.

Frankfurt, január 16.

Tuniszból táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak: Egy olasz torpedóhajó feltartóztatta a Chertou postagőzöst és kényszerítette, hogy Cagliari-ban felvegyen egy aeroplant, amely állítólag Tunisba van szánya.

Tunisz, január 16.

Dróttalan távirójelentés szerint olasz torpedó-naszádok feltartóztatták a Karthago gőzöst, amelyen Dunal aviatikus aeroplánja volt és a gőzöst Cagliari-ba vontatták.

Kiutasított tripolisziak.

Nápoly, január 16.

A Niggeri-gőzessel 150 tripoliszi bennszüött érkezett ide, akiket onnan kiutasítottak s innen Smyrnába viszik őket. Közülük van a tripoliszi vámigazgató és a dennai postaigazgató.

Az olasz király elismerése.

Róma, január 16.

A *Voltorno* hadihajó két arab hajót pusztított el, amelyek Assad felé voltak uton.

A király ma fogadta a tengerészeti minisztert s utasította, hogy fejezze ki elismerését a flottának a Vörös-tengeren véghezvitt akciója fölött. A király különösen meg volt elégedve a Garibaldi, a Piemonte és az Aripigliere hadihajók hősie viselkedésén.

Csapatösszevonás az olasz határon.

Róma, január 16.

A Tribuna kijelenti, hogy érthetetlennek tartja azt, hogy Ausztria-Magyarországon az Olaszország határán történt csapatösszpontosító intézkedésekről szóló valótlan híreket épp abban az időpontban terjesztik, amikor a tripoliszi hadjárat következtében éppen az ellenkező következett be. A lap megbélyegzi azoknak üzelmeit, akik ily valótlan és abszurd hírek terjesztésével bizalmatlanságot szítanak a szomszédok között, melyeknek oly nagy érdekük, hogy a nagy nemzetközi kérdésekben teljes mértékben egyetértsenek. Ez az egyetértés felel meg a szövetséges államok kormányainak, a legbefolyásosabb politikusoknak és a monarchia, valamint Olaszország lakossága többségének.

A kínai dinasztia lemondása.

— Az ideiglenes köztársasági kormány megalakult. — Bombamerénylet Juansikkai ellen. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 16.

A kínai bonyodalmak előreláthatóan nem sokára véget érnek. A Mandzsu-dinasztia sorsa megvan pecsételve. Három nap mulva az egész császári család a gyermek-császárral elhagyja a fővárost és Jeholba megy számkivételre. A forradalmi vezérek megígérték, hogy megkegyelmeznek az özvegy császárné életének s nem lesz senkinek bántódása a dinasztia tagjai közül, ha önként beletörődnek a megmészárolatlanba. Juansikkai elnökle alatt ideiglenes kormány fog alakulni, míg a forradalmi kormány be nem rendezkedik.

Dr. Szunjaesen ideiglenes köztársasági elnök vasárnap szemlélet tartott a flotta fölött. Nyolcz czirkáló és ágyunaszád horgonyzott a Jang-cse folyón, amelyek üdvözléssel üdvözölték az elnöki yachtot, mialatt a partokon százczrek éltették a köztársaságot. A közelben horgonyoztak az angol, amerikai és német hadihajók, de az elnök yachtjának üdvözlését nem viszonzták.

Vang-Chang-Hui ideiglenes köztársasági külügyminiszter a hatalmakhoz a következő táviratot intézte:

„Van ezrecesém értesíteni, hogy a 17 tartomány nemzeti kongresszusa Nankingban Szunjaesent választotta meg ezen tartományok ideiglenes elnökévé. Aelnök Li Juanhung lett. A kormány tagjai a következők: külügy: Vang-Chang-Hui; hadügy: Ku-Angsin; tengerészet: Huangtsunying; igazságügy: Vutingfang; pénzügy: Chenchentao; belügy: Chengtshuan; tanügy: Csiajuanpei; ipar- és kereskedelem: Changchin; közlekedés: Tangsuehin. Kvantung, Kuangsi, Jünnan, Kveichau, Szecsuan, Hunan, Hupeh, Anhui, Kiangsi, Kiangsu, Csekiang, Fukin, Senzi és Senza tartományokban a köztársasági kormány polgári és katonai kormányzókat, valamint másféle hivatalnokokat nevezett ki. A kormány gyakorolja az ellenőrzést az összes szerződéses kikötőkben, kivéve Tiencsint és Nincsvangot. A törvény és a rend uralma a tartományokban immár biztosítva van. A központi kormány felelősnek jelenti ki magát a nyugalom bántartásáért és a legszigorubb lelkiismeretességgel fog ügyelni mindazokra a szabályokra, amelyek a civilizált népeknél szokásosak. Egyszeremind bízik abban, hogy mindazokat a jogokat és privilégiumokat elismerik részére, amelyeket a hatalmak egymással szemben kenezedálnak.”

Egyéb híreinket a kínai eseményekről itt adjuk:

Peking, január 15.

Amidőn Juansikkai ma reggel a császári palotában tett látogatásáról visszatért, bombát dobta a fejére. Juansikkai nem sérült meg. Két rendőrtisztviselő és két katona életét veszítette, két hivatalnok megsebesült.

Berlin, január 16.

A *Lokalanzeiger* jelenti *Dalnyból*, hogy Japán a simonoseki-i békeszerződés értelmében Anglia és Oroszország beleegyezésével Kvantung területének és a mukdeni tartomány parti részének a bekebelezését készíti elő. Ez lesz egyszeremind a Japán részére engedett rekompenzáció Mongolországnak Oroszország által tervezett megszállásáért.

London, január 16.

Pekingből jelentik, hogy három-négy nap mulva meg fog jelenni egy császári ediktum, amely a dinasztit lemondásáról és a köztársaság felállítását jelenti ki s felszólítja a kínai nemzetet, hogy a köztársaság elnökét válassza meg. A *New York Herald* egy császári hercegtől kapott értesítése alapján megerősíti ezt a hírt.

Zizikar, január 16.

A kormányzó hivatalnokokat küldött Chailarba, hogy a felkelő mongolokkal tárgyaljanak. A mongolok élén Csen-Uzurao áll, kinek mintegy ezer lovas katonája van. A Zizikarba menekült kínai hatóságok fegyvereket és lőszert adtak át az oroszoknak őrizetbe.

Párbeszéd

Jégen.

Anya (a Lohengrin-indulót vaczogja a parton): Kikivevel bobogni... niniztál?

A leány (rosszkedvűen): Mit tudom én... Valami festő... Állandóan színlótokról beszél... Három most már rajtam is van, mert háromszor elestem vele.

Anya: Csak türelem...

A leány: Ezt hallom négy év óta... Ezt hallom télen, amikor lehetetlen emberek darabokra tánczólnak, ezt hallom a jégen, amikor össze-vissza ütöm magamat, ezt mesélték a hegyen, amikor fölborulok egy kis szánkóval, ezt muzsikáljátok a fülembé nyáron, amikor holdas éjszakákon túrni kell, hogy valaki cigánykisérlettel a fülembé ordítson...

Anya: Hát nehéz az élet... De most ne menj azzal a festővel, mert a festő nem párti...

A leány: A pártik nem korcsolyáznak... A bankézgvezetők alsós kalábert játszanak... Miért nem nevelik a hozománytalan lányokat kibiciznek? Ha jó kibiciz volnék, hamarabb asszony lehetnék...

Anya: Ilyen kedélylyel a nyakamon fogsz maradni... Vigyázz, jön a festő...

A leány: Keres... Most mondd meg, hogy ez az ide-odabógnizó ember nem olyan-e, mint a vérese, amikor lecsapni készül?

Anya (kikéml a jégre): Egy barátját vontatja... Ez a kis kövér, mintha igérne valamit...

A leány: Ugy korcsolyázik, mint egy hordó. A ballábal állandóan beleakad a jobba...

Anya: Főfedeztek... erre jönnek... a kis kövér harmadszor esik el... Vigyázz, ez az ember jobban szeretne alsózni, mint korcsolyázni...

A leány: Ezt már sokra mondtátok...

Anya: Mosolyogj, mosolyogj...

A leány (a két férfi számára mosolyog): Mama, ez rettenetes lesz... A jég közepéig egy esontom so lesz ép...

Anya: Mosolyogj...

A leány (mosolyog): Össze-vissza fogom magam törni semmiért... Anya, sirni szeretnék szüntaig, hat óköt hajtani... ez a kedvenc nótám és ez a csunya katonazene sohse játszera... Kedves Joó, én meginterpállhatná ezért a honvédelmi minisztert.

(Az olvasó kitalálhatja, mely pillanatban értek az urak a hölgyekhez.)

Ray.

A két Zsilinszky-fiu pöre.

Az esküdtzéki tárgyalás második napja.

Budapest, január 16.

A pör tárgyalása gyorsan perdül a befejezése felé. A mai napon egész sereg tanuval végeztek anélkül, hogy Fejős csendőrmester arczátlankodásán kívül valami érdekesebb momentum fordult volna elő.

Kenedi védő a csendőrök által súlyosan megvádolt járásbíró megidézését kívánta a magyar igazságszolgáltatás érdekében, de az elnök ezt mellőztette. Nagy visszatetszést keltett a csendőrmester helyke beszéde, amelylyel az ügyvédeknek fordult. „Az ilyen védők... így aposztrofálta őket, amiért az elnök részéről illő dorgálásban részesült. Különben a csendőrök vallomása laza, egymásnak ellentmondó, főként Achim fekete botja dolgában, amiről alig hallottunk két egybehangzó vallomást. Ellettébe jutott egymással a két Viczián is, mint a hogy a vádoló tanuk meglehetősen zavarosan beszélnek.

Estefelé már az orvosszakértők tarthatták meg előadásait, úgy hogy a holnapi nap a vád és a védelemé lesz.

A mai tárgyalásról a következő tudósításunk szól:

A megvádolt járásbíró.

A tárgyalás megnyitása után Kenedi Géza védő indítványt tett, hogy idézzék meg tanuképpen Jankovics csabai királyi járásbíró, akit a két csendőr tegnap azzal gyanúsított meg, hogy intett a vádlottaknak, hogy mit valljanak, mikor a békésgyulai járásbíró kihallgatta őket. A tanu kihallgatása azért szükséges, hogy az a szegény, mely az országra és az igazságszolgáltatásra háramlik, itt tisztáztassék, s a csendőrök szavahihetősége kellően megvilágíttassék.

A bíróság a vizsgálóbíró kihallgatását megtagadta. Ez ellen a határozat ellen dr. Kenedi semmisségi panaszt jelentett be.

Ellenkező csendőrvallomások.

Az első tanu Fejős Lajos csendőrmester. Vasárnap, nyomban azután, hogy az esetet tudomására hozták, Juhász és Szabó csendőrökkel ment a helyszínre. A lakást a lehető legnagyobb rendben találta, azt a szobát is, melyben az eset történt. Nyoma sem látott a dulakodásnak. A mosdó előtt láttak vérvnyomot. A mosdón egy zsebkendővel letakart Browningot találtak, Achimot kihallgatta és azt mondta, hogy ott voltak a Zsilinszky-fiuk. „Meglöttek, azt hiszem, nyolcszor is rám löttek.” Mikor kihallgatta a vádlottakat, jelen volt Juhász csendőr.

— Mondta-e Gábor, hogy ha Achim nem fogja visszavonni a rágalmat, inzultálni fogják?

— Mondta.

— A Zsilinszky botját abban a szobában találta, melyben az eset történt. Más bot ott nem volt. A vádlottak kihallgatásán Peszkár és Villin István állandóan jelen voltak, ugyszintén Juhász csendőr is, de nem állandóan.

— Ez a fekete bot, mely állítólag az Achimé, honnét került elő?

— A vizsgálóbíró azt mondta, hogy keritsük elő az Achim botját. Erre elmentünk Achim lakására s ott kértük, hogy adják elő az Achim botját. Ha jól emlékszem, Viczián adta elő. Kivülről hozta. Megesküszik arra, hogy mikor az eset után Achim lakásán járt, ott ezt a fekete botot nem látta.

A csendőr a védő ellen.

Dr. Kenedi: Volt szőnyeg Achim lakásán?

A csendőr: Méltóságos elnök ur! Hazánk egyik legmagasabb intézménye a csendőrség. Az ilyen védők...

Az elnök: Ne folytassa, mert ha még egyszer ilyen hangon szólni mer, be fogom csukatni. Feleljen a kérdésekre.

Dr. Kenedi: Juhász csendőr végig ott volt a Zsilinszky-fiuk vallatásánál?

— Ott volt, de egyszer elküldtem.

A védő: Beszéltek önnek Gábor arról, hogy egy harmadik lövést is tett?

— Mondotta.

— Hiszen csak két golyó nyomát találták meg a lakáson. Ön a gyulai tárgyaláson azt mondta, hogy Achim revolverét, mely az éjjeli szekrényen feküdt, nem foglalhatta le, mert időközben eltűnt.

— Erre nem emlékszem.

A védő: A gyulai tárgyaláson azt mondta, hogy Fekete csendőr adta át önnek a Zsilinszky botját, most pedig azt mondja, hogy Viczián adta át. Most már melyik az igaz?

— Határozottan emlékszem rá, hogy Viczián adta át.

Zsilinszky Gábor: Nem való, hogy kétszer hallgatott ki a csendőr, csak egyszer hallgatott ki. Nem való, hogy azt mondtam, hogy kétszer löttem. Én csak egy lövésről beszéltem. Az sem való, hogy engem hallgatott ki először, mert először Endrét hallgatta ki. Nem való végül az sem, hogy beismertem volna azt, hogy Achimot inzultálni akartam volna.

Zsilinszky Endre szintén valótlannak mondja az őrmester vallomását.

Achim botja.

Az elnök (Fekete csendőrhöz): Hogy került elő az Achim botja?

— A vizsgálóbíró meghagyta nekünk, hogy keritsük elő az Achim botját. Erre elmentünk Achim lakására s kértük a botot. Ha jól emlékszem, Achim Ilona adta elő.

Juhász János csendőr vallja, hogy jelen volt, amikor Fejős őrmester kihallgatta a Zsilinszky-fiukat. Hogy kit hallgatott ki először, arra határozottan nem emlékszik. Őt az őrmester el is küldötte, amikor a kihallgatásnak vége volt. Beszélgettek Zsilinszky Endrével, mikor Gyulára kísérték és azt mondta, hogy mindenre el voltak készülve, mikor Achimhoz elmentek. A vádlottak kihallgatásukkor izgatottak voltak.

Az elnök (Fejős csendőrmesterhez): Feltűnő az eltérés, mely a maga és Juhász csendőrvallomása közt van. Maga azt mondja, hogy Gábort hallgatta ki először. Juhász meg azt mondja, hogy Endrét hallgatta ki először. Azt is mondja maga, hogy kétszer hallgatta ki a vádlottakat. Juhász meg azt mondja, hogy egyszer. Mit szól ehhez?

— Főntartom vallomásomat.

— És ön Juhász?

— Én is főntartom.

Zsilinszky Endre tagadja, hogy beismert volna a csendőr előtt, hogy minden esetre is el volt készülve, mikor Achimhoz mentek.

Megezárt csendőrvallomás.

Villin István egyházi jegyző a következő tanu. A vádlottak féltetvérei a tanuak. Az eset után az ő házába menekültek, s ott hallgatta ki őket Fejős csendőrmester. Ő mint hatósági tanu volt jelen a kihallgatáson. Gábort hallgatták ki először. Azt mondta, hogy elmentek Achim lakására azzal a szándékkal, hogy felszólítják, hogy vonja vissza a rágalmat. Azt mondták, hogy Achim ütött először. Csak egy lövésről beszéltek. Juhász nem volt jelen a kihallgatásnál. Mert mihelyt Fejős csendőr megkezdte a kihallgatást, Juhászt azonnal elküldte.

Peszkár Jenő ügyvédjelölt vallja, hogy a Zsilinszky-fiukkal baráti viszonyban van. Ott volt Villinnél, mikor Fejős csendőrmester a vádlottakat kihallgatta. Az őrmester először Gábort hallgatta ki.

Egy esküdt (a tanuhoz): A Zsilinszky-fiuk kötekedő, feltűnő viselkedésűek voltak Csabán?

— Nem, közkedvelt, szerény, jóra való fiuknak ismertem mindenki.

Ezután a bíróság visszavonult, hogy döntse Juhász megeskütése ügyében s rövid tanácskozás után Juhászt megeskütik.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Achim Ilona.

A következő tanu Achim Ilona, 18 éves, evangélikus vallásu hajadon, Achimné unokahuga. Elmondja, hogy vasárnap reggel 8 órakor két fiatalember jött Achim lakására. Ő bejelentette Achimnak a vendégeket, aki azt mondta, hogy várjanak. Alig hogy hátrament, nagy zajt hallott. Mire kiszaladt s látta, hogy Achim vérző fejjel az ajtóban áll. Nem ismerte a Zsilinszky fiukat. Az öreg Viczián mondotta meg, hogy ezek a Zsilinszky-fiuk voltak. Abban a szobában, ahol Achim volt, nera volt bot.

— Achim hordott-e botot? (Főlmutatja Achim botját.) Ez az Achim botja volt?

— Igen, de csak akkor hordott botot, amikor a lába fájt. Az utóbbi időben nem hordott botot s ez a bot a kamrában állott, honnan a helyszíni szemle alkalmával én hoztam ki. A bot poros volt, én törültem meg.

— Látott-e vért Achim szobájában?

— Igen, az ágy előtt a szőnyegen.

Keppich védő: Ön tudta azt, hogy Achim botja hol állott?

— Tudtam, hogy a kamrában állott.

— Mikor a vizsgálóbíró kérte a botot, igaz, hogy keresték a lakásban mindennit? Maga is kereste?

— Igen.

— Hát ha tudta, hogy hol áll a bot, miért kereste?

— Akkor nem jutott eszembe, hogy hol van a bot.

Ismét a bot.

Andó András békéscsabai építész a következő tanu.

Elnök: Igaz, hogy maga kereste Achim Ilonával együtt a botot?

— Igaz, a kamrában találtuk meg egy szekrény háta mögött. Poros volt, még én mondtam Achim Ilonának, hogy törülje meg.

Kenedi védő: Nagyon poros volt a bot? Mert maga azt mondotta a gyulai tárgyaláson, hogy ugy kicsit volt csak poros a bot.

— Poros volt nagyon.

Véresöpp az ágyon.

Boka Györgyné a következő tanu, aki az eset után ment Achim házához, mikor Achim megsebesülve ült egy széken. Ő vetette meg Achim ágyát és hozta rendbe a szobát az öreg Viczián utasítására. Még a bizottság nem járt ott, mikor a rendet csinálta. Achim eselédje mosta fel a vérfoltokat.

Gabinai Antalné kihallgatása következett ezután, aki még ez ügyben kihallgatva nem volt. Látott véreseppet az Achim ágyában, mikor Achimot lefektették, a párna fodrán volt két véresepp.

Keppich védő (Bokánéhoz): Kicsérlették-e az ágyeműt Achim ágyából időközben?

Bokané: Nem tudom.

Kenedi védő (Gabinainéhoz): Igaz-e, hogy Andó beismerte ön előtt, hogy Achim zsebéből ő vette ki a revolvert?

— Igaz.

Elnök: Mit szól ehhez Andó?

Andó tanu: Nem igaz, nem mondtam.

Gabinainé tanu: Beesületszavamra mondom, hogy beismerte, erre esküt teszek.

Tanut vallomására megeskütik.

A két Viczián.

Viczián Mátyás békéscsabai asztalos elmondja, hogy mikor a két Zsilinszky-fiu jött, ő az apjával a verandán ült. A cseléd bejelentette a fiukat, akik nem várták be, hogy Achim kijöjjen, hanem beementek a hálószobába. Ahogy beléptek, Achim kérdezte: Mit akartok? Rögtön utána hallotta, hogy valamelyik Zsilinszky mondotta: — Most dögölni kell! — és utána rögtön lövéseket hallott. Nem tudja bizonyosan hány lövést hallott, azt hiszi ketőt. Az egyik benn történt a hálószobában, a másik az ebédlőben, hol Achim megbotlott s ekkor érte a nagyságos urat. Achim az első lövés után azt kiáltotta: „Viczián bácsi, Mátyás! segítség, gyilkosok!” Ekkor kiszaladt Achim s Gábor utána lőtt. Achimnál, mikor kiszaladt, nem volt bot.

Kenedi védő: A gyulai fő tárgyaláson nem mondotta azt, hogy Achim megbotlott, ellenben azt állította határozottan, hogy három lövést hallott, s a harmadik taláta az ebédlőben Achimot. Hát hogy van ez a dolog?

— Megbotlott az ebédlőben. Én ekkor székem ragadtam Zsilinszky Gáborra, aki revolvert szegzett nekem, mire én a székem eldobtam és kiszaladtam. Az ebédlő és hálószoba ajtajánál találtam egy patronot, amit az egyik csendőrnek átadtam. Achim utasított, hogy keressék még golyót vagy patronot, de nem találtam.

Kenedi védő: Igaz-e, hogy a gyulai tárgyalás előtt Achimné házánál többen összegyűltek s beszélgettek a dologról?

— Nem emlékszem. Voltak többen. Fényes ügyvéd ur, édesapám, egy és más, de nem tudom, hogy kik.

Elnök: A védő ur azt akarja tudni, igaz-e, hogy magukat a gyulai tárgyalás előtt kitanították a vallomásukra?

— Nem tanított minket senki.

Kenedi védő: Bocsánatot kérek, én nem mondtam, hogy kitanították.

Viczián Mihály, egy 61 éves tót, Achim tanya-gazdája, Viczián Mátyás apja a következő tanu aki nagy bőbeszédűséggel adja elő Achimhoz való viszonyát. Jelen volt vasárnap reggel, mikor a Zsilinszky-fiuk Achimhoz mentek. Lényegébeu egyezően adja elő a dolgot fia vallomásával.

Elnök: Hány lövést hallott maga?

— Ijedtségemben nem számláltam meg a lövéseket, de úgy emlékszem, hogy kettő volt.

— Bot volt-e Achimnál, mikor kiszaladt?

— Nem volt.

Sélléy főügyész-helyettes: Belátott-e ön a szobába, ahol az eset történt?

— Nem.

Kenedi védő: Gyulán azt állította, hogy belátott a szobába és látta, mikor Achim megbotlott.

— Én nem láttam, engem Gyulán összevartak.

— Igaz-e, hogy a gyulai tárgyalás előtt összegyűltek többen Achim házában, hogy...

— Én senkivel sem tanácskoztam ebben a dologban, nekem senki sem mondotta, hogy mit valljak.

— Hát azt nem mutatták meg, hogy Achim, miként botlott meg?

— Azt a fiam megmutatta?

Elnök (Viczián Mátyáshoz): Mit szól ehhez Viczián Mátyás? Igaz ez?

Viczián Mátyás: Én nem mutattam meg semmit.

Viczián Mihály: Hát én nem tudom, hogy mit beszéltek, de nekem senki tanácsot nem adott. Ezután felolvassák tanunak a gyulai főtárgyaláson tett vallomását, mely a maival szemben más helyen ellentétes.

Viczián Mátyást és Mihályt szembesítik vádlottakkal, akik mindkettő vallomását valótlannak mondják.

Viczián Mihályt megesketik.

A tárgyalást délután 4 óráig felfüggesztik.

Az ápolónő.

A délután négy órakor kezdődő folytatólagos tárgyaláson először özv. **Pásztor Jánosné, Schuler Réza** kórházi ápolónőt hallgatta ki tanuként a bíróság, aki amikor Achimot sébével beszéltették a kórházba, ápolónője volt. Mellette volt egészen haláláig.

— Achim feleségének azt mondta, hogy hátulról orozva meglöttek a kutyák, a gazemberek.

— Olyasmit mondott a feleségének hogy: Megbotlottam a szőnyegben, akkor kaptam az első lövést.

Dr. Kenedi: Emlékszik-e arra, hogy Achim azt a nyilatkozatot tette, hogy ha meg sem botlott volna a szőnyegben, nem történt volna meg vele ez a szerencsétlenség?

A tanu gondolkodás után: Erre nem emlékszem, szőnyegről Achim nem beszélt.

A tanu az esküt letette.

Következett **dr. Szamek Emil** ügyvédjelölt kihallgatása.

— Igaz e, hogy **dr. Gály Károly** azt a nyilatkozatot tette, hogy nem lepi meg ez az eset, mert a dolog előre volt készítve, mivel Zsilinszky Endre néhány nappal előbb már kijelentette előtte, hogy addig nem nyugszik, míg Achimmal nem végez?

— Nem így történt a dolog. **Gály** azt mondta, hogy az eset előtti nyáron **Zsilinszky Endre** azt a kijelentést tette előtte, hogy végre le fog számolni Achimmal.

— **Krakléer** természetű fiatalembernek ismerete ön Endrét?

— Nem.

Az utolsó tanuk.

Következett **Steinmetz Károly** magánhivatalnok tanukénti kihallgatása. Ezt a tanut az elnök tegnapi napon távirati uton rendelte be kihallgatásra. Elmondta, hogy **Andrási Károly**val egy hivatalban vannak **Csaban** a **Bohn-főle** gyárban. Egy alkalommal **Andrási** azt mesélte neki bent a gyárban, hogy előtte való nap este, mikor haza ment a Vasút utcában látta a **Zsilinszky**-fiukat egy ismeretlen harmadik emberrel beszélni és hallotta, mikor azt a kijelentést tették a **Zsilinszky**-fiuk, hogy ha nem kapnak elégtételt, akkor inzultálni fogják.

Az elnök (a vádlottakhoz): **Zsilinszky Endre és Zsilinszky Gábor!** Ismét itt van egy új tanu, aki ugyanazt mondja, amit tegnap **Andrási** mondott, hogy önök előre megbeszélték, hogy Achimot inzultálni fogják.

Zsilinszky Endre és Gábor: Kijelentjük, hogy a tanu vallomása valótlan.

Az elnök: Azt könnyű mondani, hogy valótlan. Ennek a tanunak nincs semmi érdeke, hogy önök ellen ilyen kijelentéseket tegyen a bíróság előtt!

A tanu megesketése után **Lepény Endre** szabó-mestert hallgatta ki a bíróság.

— Beszélte ön az Achimot elkövetett tett után Vicziánnal?

— Igen. Viczián azt mondta nekem, hogy ő nem látott semmit és csak a lövésre — nem tudom egyet vagy kettőt említett-e és a dörömbölésre a harmadik szobából ment át abba a szobába, ahol az eset történt. Azt mondta, amikor beért, látta, amint **Achim Zsilinszky Endrét az ágyon fojtogatta**. Amikor **Zsilinszky Gábor** kezében meglátta a revolvért, székelt ragadott, hogy leüsse. Ennyit mondott.

Viczián Mátyás valótlannak mondta **Lepény** vallomását és amikor a szembesítéskor **Lepény** megismételte előtte tett vallomását, **Viczián** szavába vágott: **Hazudik.**

Az elnök ezért a kifejezésért rendreutasította. **Az elnök** felszólítására a tanu újból elmondta, hogy amikor **Achim Gábor** le akarta ütni egy székkel, ez ráfogta a fegyvert: „Meg ne mozduljon, mert lelövöm!”

Elnök: Mit szól ehhez **Viczián**?

Viczián Mátyás: Nem emlékszem.

Az ügyész ellenozta a tanu meghíttetését, a védő ellenben kérte, mert ez a vallomás megerősíti a vádlottak védekezését, különösen pedig azt a döntő körülményt, hogy **Achim Zsilinszky Endrét** az ágyra lenyomva torkolászta.

A bíróság tanácskozára vonult vissza és a

meghíttetés kérdésében úgy határozott, hogy, bár a tanu vallomása ellentétben létszik lenni **Viczián** vallomásával, a tanut megesketi.

Következett **Berliner Ignác** csabai ruhakereskedő tanukénti kihallgatása.

Azon a napon, amelyen **Achimmal** ez a szerencsétlenség történt, a **Vasút** utcában, a **Váradikávéház** előtt találkozott **Viczián Mátyással**, aki elmondotta a **Zsilinszky**-fiuk látogatását s azt mondta: „Én nem voltam ott, de ha ott lettem volna, lelöttem volna mind a két **Zsilinszky**-fiut.”

Dr. Kenedi Géza védő: Megfordult ön **Achim** házában? Vitt magával fegyvert?

— Nem vittem.

Az elnök: Ennek a kérdésnek a feszegetését nem engedem meg.

Dr. Kenedi: Ezzel a kérdéssel csak azt akartam bizonyítani, hogy **Békéscsabán** a fegyverviselésnek jogosultsága volt.

Az elnök ezután ifj. **Viczián Mátyást** szólította elő.

— Hallotta, mit mondott **Berliner Ignác** tanu?

— Igen, hallottam. Valótlan.

Dr. Sélley Barnabás kir. főügyész helyettes: **Az előbb** említette, hogy egyszer volt **Achimnál**. Hogy mert bemenni az oroszlanbarlangba fegyver nélkül?

— Én nem bántottam **Achimot**, neki sem volt oka engem bántani.

Dr. Kenedi: Ha az ügyész ur ezt a kérdést intézi, akkor én azt a kérdést intézem a tanuhoz, hogy mikor a csirkepiacra hívatta **Achim**, miért ment fegyverrel hozzá?

— **Achim** üzent, hogy menjek el hozzá, beszélni akar velem. Az első üzenésre nem mentem el, mire másodszor is üzent. Erre azután, megvallom, féltem egy kissé s magamhoz vettem a revolvért. Mikor **Achimmal** találkoztam, az így fogadott: **Az Uristen** magának, úgy megverem, hogy a kórházba viszik, ha ott akarja hagyni a **Pető**-pártot. Erre én azt mondtam **Achimnak**: Ezért kár volt engem ide fűrasztania.

Tíz perc szünet után az orvosszakértők meghallgatására került a sor.

Az orvos-szakértők.

A szünet után **dr. Ajtay K. Sándor** egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő szakvéleményét, amelyben nagy alaposággal és részletességgel terjeszkedett ki és ismertette az **Achim** testén volt kisebb és nagyobb sebeket a következőkben:

A homlok jobb oldalán, közel a hajhoz, egy nyolcz milliméter hosszú és másfél milliméter széles nyílt seb volt, amely előlről hátrafelé haladt. Ez a sérülés tökéletesen megfelelt egy bottal való ütésnek. A helyzet megítélésénél tekintetbe veendő az, hogy ifj. **dr. Zsilinszky Endre** balkezese, amit a seb helye is bizonyít. A ruhákon lévő véresebb pedig ebből a homlokon lévő sebből származott és nem a lött sebekből. Ez a homlokon levő seb nyolcz napon belül gyógyult volna. A bal alsó karon lévő kis zúzódások küzdalmi nyomokat bizonyítanak, vagy pedig onnan erednek, hogy a fejre irányított ütést **Achim** a balkarjával akarta megvédeni. **Achim** összesen négy lött sebet találtak, még pedig a balcomból a csomb középvonalán volt egy nyílás, a balcomból szélén pedig egy másik. A második lövés golyója **Achimot** a balfartájékán találta. Innen a golyó az ülőcsont nagy nyílását kitöltő lágy részen át a kismedenczébe hatolt a végbél baloldala mellett a húgyhólyagot két helyen megnyitva, az előlött elhelyezett vékony bélkaesokat átfurta és a hasfalban a köldök alatt akadt fönn. A szakértő tanár véleménye szerint **Zsilinszky Gábor** a löcsatorna irányából, a sértett helyzetéből következett, szándékosan és akaratlanul a sértett lábába akart löni.

A szakértő tanár megvizsgálta ifj. **dr. Zsilinszky Endre** vádlaton észlelt sérüléseket is. **Kizártnak** tartja, hogy ezek a sérülések botütéstől keletkezzenek. A szakértő véleménye az, hogy ezek a sérülések fojtogatásnak a nyomai.

Sélley kir. ügyész: Hogy magyarázza azt mégis tanár ur, hogy az ágyban egyáltalában nem volt vér, holott a vádlottak azt állítják, hogy a botütés után **Achim** az egyiket lenyomta az ágyra és ott fojtogatta?

— Úgy magyarázom, hogy a sebből csepegő vért az ing és a ruházat felfogta.

— Lehetséges-e, hogy **Achim** ugrott és ilyen állapotban kapta a lábába a vízszintes lövést?

— Rektifikálnom kell előbbi kijelentésemet, nehogy tévedés legyen. Én nem azt mondtam, hogy **Zsilinszky**knak igazuk van, hanem azt, hogy a vádlottak előadása teljesen összevág azzal, amit a bűnfelelőkben észlelni lehet.

— Lehetséges-e, hogy egy pillanat alatt egy helyből történt a két lövés?

— Egy helyből történhetett, de volt köztük néhány másodperc.

Dr. Kenedi védő: Az, aki egyszer már lött,

elsütheti-e igaztosságában másodszor is a fegyvert anélkül, hogy ez szándékában lett volna?

— **Hogyna**. A második lövés a kéz akaratlan megrándulásából is keletkezhetett.

Következett **dr. Minnich Károly**, a másik törvényszéki szakértő orvos. **Dr. Minnich** kijelentette, hogy mindenben osztja és mindenben esatlakozik **dr. Ajtay K. Sándor** orvosszakértő által kifejtett és előadott szakvéleményéhez.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását holnap délelőtt kilencz órára halasztotta el.

*

Makóról jelentik: **Csanádapácán**, **Bérecsaba** szomszédságában a napokban lázító tartalmu röpiratokat árusítottak és terjesztettek **Békéscsabai** emberek, amelyben **Achim** meggyilkolása olyan igazgató módon van leírva, hogy **Faludy Károly**, **Csanádapáca** község jegyzője jónak látta a röpirat terjesztését betiltani. A röpiratban **Achim** András, mint a nép igazáért meghalt vértanu van feltüntetve.

TÁVIRATOK.

A francia kormány nyilatkozata.

Páris, január 16.

A kormány nyilatkozat, amelylyel az új kabinet ma a két kamarának bemutatkozott, kifejti, hogy a kormány parancsoló kötelessége volt a republikánus pártok összes frakcióit nemzeti egységgé tömöríteni és lehető gyors ratifikálását biztosítani egy szerződésnek, amely Franciaország nevében kötött, a kamara által elfogadott és amelynek megvizsgálását a szenátusi bizottság, mint azt munkája megkezdése óta bizonyította, bizonyára lelkiismeretesen és pártatlanul végigfolytatni hajlandó. Ez a szerződés, melyet rövid időn belül, amiben nem kételkedünk, Spanyolországgal kötendő lojális egyezmény fog kiegészíteni, lehetővé fogja tenni, hogy Marokkóban protektorátust szervezzen, amely természetesen befejezése az afrikai politikának. Lehetővé fogja továbbá tenni azt, hogy egy nagy szövetséges nemzet és Franciaország között őszinte, békés szellemben fentartsák az udvariasság és előzenység viszonyát, melyet a kölcsönös tisztelet, a kölcsönös érdekek és óhajok határoznak meg.

Páris, január 16.

Miután **Poincaré** miniszterelnök felolvasta a kormány nyilatkozatát, **Thierry-Casses** képviselő interpellál különösen a választójogi reform ügyében. **Poincaré** miniszterelnök utal a választójogi reform szükségességére.

Talamas képviselő kijelenti, hogy attól tart, hogy **Bourgeois** csak azért vállalt tárczát a kabinetben, hogy **Briandot** ismét felszínre juttassa. (Zaj.)

Bourgeois munkasügyi miniszter, kinek beszédét a tetszészaj ismételtén megszakította, kijelenti, hogy mielőtt a baloldali republikánus párt bármely programponájának feloldozása kerül szóba, azonnal kilép a kabinetből. A kamara ezután 440 szavazattal 6 ellenében elfogadja **Dalimier** napirendjét, melyet a kormány helyesel és amely így szól: „A kamara helyesli a kormány nyilatkozatát és megbizik benne, hogy kifelé megvédi és biztosítja Franciaország jogait és érdekeit és megvalósítja a köztársasági párt egyesítése által annak pénzügyi, szociális és közigazgatási reformprogramját. Az ülés ezzel véget ért.”

Páris, január 16.

A szenátusban **Briand** igazságügyminiszter olvasta fel a kormány programját.

A malisszorok új lázadása.

Róma, január 16.

A „Tribuna“ jelenti **Patrassból**: **Larossból** egy zászlóalj és több úteget küldtek **Janinára**. **Durazzo**ban ezer redifet behívtak. A helyzet kiéleződött **Albániában**, mert a malisszorok ismét felforgának. **Zadirmából** az a hír érkezik, hogy a nép ott több **Livatalnokot** megölt.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.			
Buza	Helyben	jan. 16.	jan. 14.
	100%	100	—
	májusra	103%	103%
	juliusra	99%	99%

Chicago.			
Buza	májusra	99%	99%
Tengeri januárra	62%	61%	—

Newyork, január 16. Gyapot Newyorkban, helyben 9.60 (9.50). Gyapot januárra 9.31 (9.29). Gyapot máreziusra 9.43 (9.43). Gyapot New-Orleansban helyben 9% (9%). Petroleum Stand white Newyorkban 7.60 (7.60). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.60 (7.60). Petroleum Refined in Cases 9.10 (9.10). Petroleum Credit Blancs at Oil City 140 (140). Zsir Western 965 (970). Zsir Rohe és Brothers 965 (970). Tengeri irányzata szilárd.

Chicago, január 16. Zsir januárra 9.32 (9.37). Zsir májusra 9.55 (9.55). Szalonna short clear 8.57 (8.57). Sertésuh januárra 14.80 (14.80).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Szerda, január 17. — Róm. kath.: Antal remete. — Prot.: Antal. — Görög-ország: január 4. 70 apostol. — Zsidó: Tebeth 27. — A nap két reggel 7 óra 44 perczkor, nyugszik este 4 óra 36 perczkor. — A hol két reggel 6 óra 51 perczkor, nyugszik délután 2 óra 15 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
A fővárosi törvényhatósági bizottságának közgyűlése az Ujvárosi ház disztermében délután 4 órakor.

Művészeti géphimnuszok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. — Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.). Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — Barta Ernő festőművész gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Neukunst Wien" kiállítása a Művészklubban (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum Képtára. Nyitva 10—2-ig.

Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc állapotában változás a mai nappal sem állott be, bár fájdalmai némiképp csökkentek. Háziorvosa báró Müller Kálmán főrendiházi tag továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta a beteg pártvezérnek.

Gróf Festetich György kitüntetése. Párisi jelentés szerint, gróf Festetich Györgyöt, aki csaknem hét éven át volt a párisi osztrák-magyar nagykövetség titkára, most ugyanilyen minőségben a londoni nagykövetséghez helyezték át. Gróf Festetich Györgyöt, aki Festetich Tasziló herceg egyetlen fia, a párisi elsőkelő társaságban nagyon kedvelték és távozását úgy a Faubourg St. Germainban, mint a magyar kolónia köreiben élénken sajnálják. Fallières elnök gróf Festetich Györgyöt távozására alkalmából a becsületrend lovagjává nevezte ki.

Vilmos császár tengeri útja. Berlinből jelentik: Nemrégiben a lapok jelentették, hogy a Hohenzollern császári yacht februárra készen lesz és a császárral a Földközi tengerre fog menni. Hivatalos részről megegyeztek ugyan ezt a hírt, most azonban bizonyos, hogy a császár tényleg a Földközi tengerre készül, ami annak a jele, hogy a nemzetközi helyzet nem fenyeget bonyodalmakkal. — Bernből jelentik: Bülow német követ a szövetségi elnökkel szóbelileg közölte, hogy a német császár szeptember elején meglátogatni készül Svájcot. A szövetségi elnök a követ irányában örömet fejezte ki Vilmos császár tervezett látogatása felett. A császárlátogatás ideje alatt a svájci 3. keleti hadtest nagygyakorlatot tart.

Hány éves Madarász apó? Kolozsvári híradás alapján terjedt el az a hír, hogy Madarász József orsz. képviselő most tölti be századik évét és országos ünnepet rendeznek ezen alkalmából. Madarász József azonban 1814. augusztus 27-én született és így két év múlva lesz csak százévestendő. Bátyja, László, született 1812-ben, s ő lenne jelenleg százévestendő.

Elkobzott bécsi újság. A bécsi ügyészség ma reggel elkoboztatta az „Arbeiterzeitungot” egy cikk miatt, amelyben a trónörökösöt támadta. A cikk czime ez: „A meczenás” és többek között így szól:

— Ferenc Ferdinánd trónörökös nem lakhatik az Este-villában, amely az ő tulajdona, mert rossz néven venné tőle a Vatikán. Megpróbálta a nyaralót eladni az olasz államnak. Mérey nagykövet is próbálkozott vele, de nem sikerült. Rómában nem akartak horogba harapni. Megjegyezzük mellékesen, hogy bizonyos bécsi körökben ez nem volt alkalmas a rokonszeny keltésére Olaszország irányában. A szép Este-villa tehát lakatlan maradt, el volt hanyagolva és kezdett erősen kopni, de ami a legnagyobb baj volt, nem jövedelmezett. Ekkor véletlenül az osztrák kormányának az a gondolata támadt, hogy végrevalahára jó volna valamit tenni a fiatal osztrák művészekért. Most tehát úgy áll a dolog, hogy egy kicsit restaurálni fogják az Este-villát, természetesen államköltségen és a régi, ütött-kopott építmény jól fog kamatozni.

Ujév Bulgáriában. Szófiából jelentik. Az újév alkalmából tegnap udvari ebéd volt, amelyen Ferdinánd király pohárköszöntőt mondott a külföldi uralkodókra és államfőkre. Pohárköszöntőjében kiemelte azt a fényes fejlődést, melyet Bulgária a legutóbbi 25 éven át tett az ország felvirágulásának, a bolgár nemzet óhajainak és eszményeinek megvalósulására ültette poharát.

Nemzetközi pénzhamisítók. Odesszából táviratozzák: Egy pénzhamisító bandát lepleztek le itt, amelynek tagjai közt van két orosz, egy szerb, egy bulgár és egy török. A banda szerb bankjegyeket hamisított s büntársai is vannak Szerbiában, akik a hamis bankjegyeket beváltották. Legalább 300.000 dinár hamis pénzt hoztak forgalomba.

A bostoni véres sztrájk. Londoni jelentés szerint Bostonban fékevesztetten tombol a sztrájk és zavargások törtek ki. Tegnapelőtt éjjel több mint félszáz ezer sztrájkoló megröghanta az egyik templom s le akarta rombolni. Kivonult a rendőrség három század katonasággal és szerencsére vérontás nélkül oszlott szét a tömeg, tegnap azonban a sztrájkolók kövekkel dobálták meg a katonaságot, mire a csapatok szurohnyt szegtek a lépésről lépésre szorították vissza a támadókat. *Ötven munkás megsebesült szuronyoktól s néhány száz tüntetőt elfogtak.* A textilgyárak munkásai most már hallani sem akarnak békéltető közvetítésről s a gyártelepekre katonaság ment ki. Ugyanazok Londonból jelentik, hogy *Lawrencében* a gyapotfonó gyárak összes munkásai csatlakoztak a sztrájkhoz. Tegnap valóságos utcai harc folyt le a sztrájkolók és a csapatok között. A sztrájkolók nagy zavargást vittek véghez és a katonaságot, amikor megjelent, közáporral fogadták. A katonaság *több ízben sortűzet* adott és a golyók néhány munkást megöltek. A sztrájkolók erre barrikádokat építettek, a katonaság pedig tüzérősséget hívott segítségül, mely ágyúkkal vonult fel a porlaszok ellen. Órákon át folyt az utcai harc, melynek mindkét részről halottak és sebesültek az áldozatai, ezeknek a pontos számát azonban még nem lehetett megállapítani, mert a munkások halottaikat és sebesülteiket magukkal vitték.

A glatzi vár foglya. Glatzi jelentés szerint *French* angol kapitány, akit kémkedés miatt ítéltek el a németek és akit a glatzi várban tartanak fogva, *öngyilkos kísérletet követett el.* A katonai hatóságok a hozzájuk intézett kérdésekre megtagadják a feleletet, de a hír valóságát elismerik s azt mondják, hogy a fogoly már jobban van. Az őrség *French* kapitányt a kályha közelében egy zsinóron függve találta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy komolyabb baja nem történt. *French* kapitány egész jól érzi magát. Glatzból táviratozzák, hogy *French* angol kapitány tényleg öngyilkos kísérletet követett el, de nagyon vigyázott rá, hogy komolyabb baja ne esék. Minden valószínűség szerint csak az volt a célja, hogy a rabkórházba jusson, mert azt remélte, hogy onnan könnyebb lesz megszöknie.

Fagy és hó. A hideg időjárás ma már áldozatokat is követelt Budapesten. A Hársfa-utca 27-ik számú ház előtt özvegy *Cseszko* Gyuláné elesett és a jobb lábát eltörte. A Rókus-kórházba vitték. — A fővárosi jégpályán *Baróczy* Erzsébet tizenhétéves leány eleszott és a lábát törte. A mentők részesítették az első segélyben és a lakására szállították. *Pásztor* Péter tizenhatévesztendő munkás a Rákóczi-úton elesett és könnyebben megsebesült. — *Gara* Ilona tizenhatéves urileány a jobb lábát törte, míg *Boldizsár* Imre 37 éves napszámos esés közben zúzódásokat szenvedett.

Az ország minden részéről érkező táviratok jelentik, hogy a tél mindenütt kegyetlenül zord idővel adja ki a mérgét. A nagy hideg még a vonatok közlekedését is megzavarja: *Temesvárról* jelentik, hogy a nagy hidegek miatt ma az összes vonatok kóstek. A budapesti reggeli személyvonat másfél órai késéssel érkezett meg és ezért a temesvári vonatok is csak késéssel indulhattak Budapest felé. Az Alföldről érkező jelentések szerint a hideg éjjelenként meghaladja a husz fokot. *Orsováról* is igen zord időt jelentenek. Állandóan dermesztő hideg van. Három nap óta a hideg 15—17 fok Celsius. A Duna vizét jégkéreg borítja. Budapesten is ma délben tíz fokon felüli hidegség volt és a kegyetlenül beállt télnek még az enyhülésével sem kecsget a meteorológiai jelentés. Az időjárásban lényeges változás nem várható. Ezt mondja az időjós, ami bizony ebben a szegény világban nagyon elszomorító. Sokáig vártott a tél magára, de most annál nagyobb hidegséggel mutatja meg a fogát. Rossz elgondolni is, hogy mennyi szegény ember szenved óriási nyomorúságot a hideg téltől, amely azzal is fenyeget, hogy még inkább fokozni fogja a drágaságot. Már éppen elég volna a dermesztő időjárásból, amely a tél minden inségét rázudítja a szegény emberekre.

Debreczenből táviratozzák nekünk: *Kaszás Sándor* maritnka gazda ittasan ment hazafelé az országúton. Közben összeesett és a nagy hidegben megfagyott. Beszállították a kórházba, azonban már nem tudták életrekelteni.

Bukarestből jelentik: A Duna ma *Sulina* és *Braila* kikötőknél befagyott. A hajózás szünetel. Számos helyről heves hóviharakat jelentenek. Bukarestben ma délelőtt 14 C. hideg volt.

Földrengés. Lipiki jelentés szerint ott éjfél után két és három óra közt több másodperczig tartó, nyugati irányú, hullámzó földrengés, majd két igen erős lökés volt érezhető. Kár nem történt.

Pánik a hangversenyen. *Casals* Pablónak, a világhírű spanyol gordonkaművésznek hangversenyét sajnálatos baleset akasztotta meg pár pillanatra ma este a Vigadóban. A művész éppen Bach szüitjének egyik tételét játszotta, mikor a hátsó sorok egyikében egy uriember felugrott helyéről s hangos kiáltással szívéhez kapva, összerogyott. A közönség a rémültség artikulátlan hangjaival ugrált fel helyéből, felriasztva játékból a művészt is, aki tudvalevőleg mindig lehunyt szemmel ül előadás közben a pódiumon. *Casals* természetesen abbahagyta a darabot és maga is fölkelve helyéről, nyakát nyujtogatva nézte, amint a teremszolgák meglehetősen brutalitással zsák-módjára huzták végig a padlón a szerencsétlen, szivgöresökben rángatózó embert. Mikor a terem ajtója a szomorú csoport mögött bezárultak, a közönség sietve foglalta el helyét és a művész, néhány taktust ismételve folytatta és minden további incidens nélkül befejezte a megkezdett darabot.

Bajok egy munkásbiztosítónál. Aradi jelentés szerint az aradi munkásbiztosító pénztár az 1910—11. évet deficizzel zárta le. Nagyobb kölcsönért az országos pénztárhoz fordult, mely két tisztviselőjét küldte le az aradi pénztár megvizsgálására. Megállapították, hogy a pénzkezelésnél nincs rendtelenség, de az igazgatóság tulzába vitte a szanatóriumi segélyek kiutalását. Az elnökség utasította az igazgatóságot, hogy takarékoskodjék a segélyezéseknél.

Beszakadt a jég. Szabadkáról táviratozzák: *Szekulics* István bácsföldvári kömives a bácsföldvári halasó jégén akart keresztülmenni. A jég beszakadt alatta s bár a partonállók, akik látták a szerencsétlenséget, azonnal segítségére siettek, csak hajnali két órakor tudták hollan kihuzni.

— Nagy tűz Japánban. Tokióból jelentik: Oszakában nagy tűzvész pusztított, amely 5268 házat elpusztított. Több mint 30.000 ember hajléktalanná vált.

— A kecskeméti segélyadományok szétosztása. Öt hónapi működés után befejezte hivatását a kecskeméti segélykiosztó bizottság. Szétosztotta azokat az adományokat, melyek az ország minden részéből érkeztek a kecskeméti földrengéstől sújtott lakosság részére. Hétszázötvenezer korona került össze, amelyből százezeret a király, kétszázszázötvenezeret pedig a magyar kormány adományozott. A többi háromszázötvenezer korona az ország közönségétől és a közigazgatási hatóságoktól érkezett. Külföldről egy fillér adomány sem jött, csak Ausztriából küldött néhány czég összesen körülbelül ezer koronát. A bizottság a segélyek kiosztásánál rendkívül szigorú tapintatossággal járt el és a kérelmezők közül alig utasított vissza valakit. Az ország legtöbb gazdasági szervezetétől 21.000 korona folyt be a kecskeméti gazdasági egyesülethez a kisekisztenenciák felsegítésére. A 2500 személyt befogadó 96 katonai tábori sátor öt havi használati díja fejében a katonai kincstár javára 15—16.000 korona volt esedékes. A városi tanács a sátrak szállítási és rongzási költségét a város terhére elvállalta ugyan, de a használati kölcsöndíj elengedését közvetlenül a közös hadügyminisztertől kérelmezte, aki a kérelmet méltányosnak találta és a tekintélyes összeget a honvédelmi miniszter útján törültette. A főzépületek javítási munkálatai még nincsenek befejezve és eltartanak a nyár derekáig. A református nagytemplom tornyát már annyira helyrehozták, hogy a harangok ujév óta szólnak. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök hétmillió kedvezményes kamatu államkölcsönt helyezett kilátásba Kecskemétnél, melyből négy milliót kap a károsult lakosság, kétfél milliót a város és egymilliót a földrengés folytán előállott kényszerkiadásokra fordítanak. Az érintett háztulajdonosoknak nagyon káros és hátrányos az a bizonytalanság, hogy mikor kapják meg az államkölcsönt. Lukács László pénzügyminiszter a múlt héten nála járt kecskemétieknek kijelentette, hogy a kölcsönjavaslat tervezete már kész és biztosította a várost, hogy mielőtt a viszonyok megengedik, azt nyomban a törvényhozás elé fogja torjesztetni.

— Temesvári gyógyszerész a berlini mérgezősekről. A berlini tömeges mérgezési esetek, melyeknek több mint hetven emberélet esett áldozatul, felkeltették Brettner Ernő temesvári gyógyszerész érdeklődését és ő jelenségekből következtetve, nem romlott hus vagy romlott hal élvezetnek, hanem azonnal metilalkoholnak tulajdonította a tömeges mérgezéseket, amit a berlini főpolgármesterhez intézett levelében megírt. Feltevése helyes volt, amit a berlini hatóságnak megfelelő osztályának Brettnerhez intézett köszönő, de egyben elismerést jelentő levele bizonyít. A levél szövege a következő: „A munkaház és városi hajlék-bizottságától Berlin. Brettner Ernő gyógyszerésznek Temesvár. 1912. január elsejével kelt szeretetreméltó soraiért és barátságos részvételéért a városi menházban történt sajnálatos tömegmérgezés okától, önnek, egyúttal főpolgármesterünk nevében is hálás köszönetet mondunk. Ámbár az esetek felett még nem rendelkezünk lezárt szakvéleménnyel, minden jelenség szerint azonban az a feltevés nyer beigazolást, hogy metilalkohol általi mérgezésekről van szó. Arenz J.“ Ebből a levélből az tűnik ki, hogy a berlini hatóságokat Brettner gyógyszerész vezette helyes nyomra és így a berliniek elsősorban neki köszönhetik, hogy megmenekültek a további veszedelemtől.

— Szénbányászok sztrájkja. Londonból táviratozzák: A szénbányászok sztrájkja miatt a szén ára rohamosan emelkedik. A bányavállalatok elvetették ugyan a sztrájkolók követeléseit, de mégis remélhető, hogy mr. Asquith közvetítő békéltetésének eredménye lesz és már a legközelebbi napokban véget ér a sztrájk. Sokkal nagyobb a veszedelem az amerikai szénbányákban. A lavrenci bányavidéken 25.000 munkás sztrájkol és napirenden vannak a véres összeütközések az állami milicziával.

— Verekezés a jégpályán. A temesvári jégpályán tegnap kínos incidens játszódott le. Törzs Lajos jogász összekülönbözött Papp László technikusnal és a nagy közönség szemeláttára tetlegesen inzultálták egymást. A felek m a pisztolyárbajj vívtak, melyben egyikük sem sebesült meg.

— Reklám-ügy Mucsán. Magyarországon nem csak az önálló vámterület hiánya állja az útját a kereskedelem és ipar fejlődésének, hanem az a rengeteg szabályrendelet, amely szálaival keresztül-kasul kötözi az emberi szabadságot. Budapesten is alig tudnak bánni a tönkre rendszabályozó paragrafusokkal, hátha még a mucsai közigazgatás kezébe kerül az ilyen kötéli fegyver. Kiskunfélegyháza azonban törekszik fővárosi nivóra, hogy magáévá tette a mi meglehetősen rosszul megcsinált hirdetési szabályrendeletünket. Természetesen a legsúlyosabb félreértelmezéssel kapcsolatban. — Történt ugyanis, hogy egy kiskunfélegyházi kereskedő bent az üzletében, az íróasztalán egy naptárt tart. A naptár egy papirkereskedőzégnek az ujévi ajándéka volt. Erre kiderült, hogy Kiskunfélegyházán az embernek nincsen joga ahoz, hogy naptárt tartson, hogy tudja hányat ütött az óra, amit nem tudnak ott a város urai. Mert az a kereskedő, aki elég vakmerő volt a maga bérelt helyiségén belül naptárt tartani, a következő írásművet kapta:

1912—383. szám.

Felhívás

A hirdetési ügy rendezéséről szóló szabályrendelet 4. szakcikke értelmében a háztulajdonosok házaik falán, az üzlettulajdonosok üzleteikben vagy kirakataikban csupán saját viszonyaikra vonatkozó hirdetményeket függeszthetnek ki díj fizetése nélkül. Minden egyéb hirdetmény tehát csak az esetben függeszthető ki, ha az a városi hirdetményi díjzedési joga bérlejének (jelenleg Vesszősi József) bélyegzőjével van ellátva. Felhívom ennél fogva az összes üzlettulajdonosokat, hogy üzleteikből a szabályrendelettelenségek hirdetőmunkáit azonnal távolítsák el s jövőben szigorúan a fentiekhez tartassák magukat, mert ellenesetben a kihágási eljárás ellenük folyamatba fog tétetni.

Kiskunfélegyházán, 1912. január hó 8-án.

Dr. Molnár Béla polgármester.

Ehez nem kell kommentár, mert ha ezt kommentálni akarám, akkor szomorú szegénységi bizonyítványt kellene kiállítanunk Kiskunfélegyháza urairól. Ez pedig fölösleges. Megtették ők maguk a felhívás alakjában.

— A lakók boszúja. Ma délután a Nefelejts-utca 15. számú házban Kecskés György ötvenhárom éves viceházmester hátról lelőtte Horger Lipót ötvennégy éves házastestert, akit a golyó a hátán talált. Esméletlenül esett össze. A lövés zajára elősiető lakók a vicézt megröghanták és véresre verték. A mentők mind a két sebesültet a Rókus-kórházba szállították. Kecskés azért keseredett el, mert felmondott neki és kilakoltatták. Ma kellett volna elhúrozolnodni a házból és a házastestert okozta ezért.

— Elfogott rabló. A rendőrség letartóztatta Nedics Nedilko huszonnyolc éves napszámot, aki két rablást követett el. A múlt hónapban Novotny Vince munkást támadta meg a Hungaria-ut 99. szám alatti korcsmában, a földre teperte, aranyórját és lánczát ellopta és elmenekült. A lehel-utczában Ács Gyula napszámot a földre teperte és husz koronáját elrabolta. A detektívek ma megtalálták Nedics Nedilkót az Angyal-földön. Találtak nála egy levelet Simics Toman névre címelve. Valószínű, hogy ezen a néven is követett el szélhámoságot.

— Házasság. Dr. Piltz József eljegyezte M. Bugár Margitkát Acsán.

Mathias Oszkár magyar festőművész vasárnap esküdtött önkéntes hűséget Sínka Ilonának, a bécsi Szent Otmárról elnevezett templomban. Az esketést Wollin Alajos, a bécsi kapuczinus-zárda gvardianja végezte magyar nyelven. Tanúként karavukovai Jungert Mihály dr. tereziánusi tanár és Zoltay Lehel festő szerepeltek. Az esküvőn díszes magyar közönség volt jelen.

Kuszkó Dezső, „A Nap“ munkatársa ma délelőtt 11 órakor kötött házasságot a terézvárosi templomban néh. Szász László kuriai bíró és felesége, Klobusiczky Karolin leányával, Margittal. Tanúk voltak a menyasszony részéről Ollé Elek Máv. felügyelő, a vőlegény részéről Szász János honvédszázados.

Szokolka Emil január hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor tartja esküvőjét a Gyergyószárhegyi róm. kath. plébánia-templomban Ferencz Annuskával.

— Elgázolt villanszerelő. Bárány Hatvány Deuts 14-es számú autómobilja ma este nyolc órakor a Múzeum-köruton elütötte Baliczay Lajos 28 éves villanszerelőt. A szerencsétlen embert a mentők részcsitették első segélyben. A villanszerelő a ballabát törte. A vizsgálat megindult.

— Az uralkodók a Corda Fratreshez. Amint megírtuk, a Nemzetközi Egyetemi Szövetség központja — mely most Budapesten van — az új év alkalmából táviratban tolmácsolta a szövetség hódolatát az államfők előtt. A multkor közölt válaszok után még a következők érkeztek, melyekkel azok sorozata teljes: — A német császártól: „A Corda Fratres nemzetközi egyetemi szövetség nevében az új év alkalmából legkegyelmesebb uram, a császár és királyhoz intézett üdvözlő távirat legfelső helyen előterjesztetett. Legmagasabb parancsra van szerencsém e figyelemért a legfelső köszönetet tolmácsolni. A német császári főkonzulátus részéről: Brockdorff Rantzau gróf, követségi tanácsos.“ A francia köztársaság elnökétől: „A francia köztársaság elnöke köszönettel fogadta a nemzetközi egyetemi szövetség központja bizottsága részéről az új évre kifejezett szerencsekívánatokat és engem bizott meg, hogy őszinte köszönetnek tolmácsa legyek. Fontenay, I. o. követségi titkár.“ — Az olasz királytól: „Ő Exzellenziájára, a királyi ház minisztere, közölte a főkonzulátussal, hogy ő felsége, Olaszország királya, szívesen fogadta a Corda Fratres egyetemi szövetség központi bizottságának az új évre kifejezett hódolatát és megbizott, hogy legfelső köszönetét tolmácsoljam. E megtisztelő megbizásnak sietek eleget tenni és megragadom az alkalmat, hogy őszinte tiszteletemet fejezzem ki.“ Orsini, főkonzul.“

— A Ferencz József-intézet botránja. A Ferencz József nevelőintézet kínos szenzációjával mi annak idején bővebben foglalkoztunk. A minisztériumban is élénk érdeklődéssel kísérik ezt az ügyet és — mint már jelentettük — Molnár Viktor államtitkár az intézet kormányzójától jelentést kért a botránnyra vonatkozólag. Szögyény Ferencz kormányzó ma terjesztette föl az írásbeli jelentését, amelyről Molnár Viktor államtitkár a következő nyilatkozatot tette:

— Éppen most kaptam kézhez Szögyény Ferencz kormányzó jelentését, amely azonban nem elégít ki. Megmondtam a kormányzónak, hogy részletes jelentést várok, ez a jelentés azonban csak néhány sorban ismerteti a tényállást és így feltétlenül kiegészítésre szorul. A jelentés szerint gróf Bethlen Ödön és báró Liphay Béla folytattak viszonyt Nyers Irénnel, a fűtő leányával és így feltétlenül bűnösök. A kormányzó pedig mulasztást követett el, mert amikor megtörtént az eset, nem jelentette a dolgot a felsőbb köröknek.

— Halálos amerikai párbaj. Brassóból egy vidéki hősszerelmes színész tragédiáját jelentik: Rádai Tóth József hősszerelmes színész, ki január 1-én a fogarasi színház-szállóban mellbőltötte magát, két heti haláltusa után vasárnap belehalt sérüléseibe. Az öngyilkos két évig a papi pályára készült, majd jogász lett és Tompa Kálmán erdélyi szintársulatához csak néhány héttel ezelőtt szerződött. Hátramaradt naplótöredékekből megállapítható, hogy a fiatal ember amerikai párbaj áldozata. Állandóan számolta a napokat, hogy ujévig még hány nap van hátra. Sáros vármegye főjegyzője fiát gyászolja az öngyilkosban.

— A mozgók ellen. Az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség egyik bizottsága Szivák Imre elnöke alatt már huzamosabb ide óta foglalkozott a ponyva- és szennyiratok kérdésével, valamint a mozgófényképszínházak dolgával is, amelyek tagadhatatlanul ma már fontos tényezőivé váltak a kulturális haladásnak. A bizottság elméleti tanácskozásai közben arra a meggyőződésre jutott, hogy a mozgófénykép színházak sokszor avatatlan kézbe kerülő vezetés folytán oly nagyarányú kárt okoznak különösen a kiskorúakra néve, amely kár kellő gondoskodás nélkül nemcsak mindig nagyobbá válik, de előbb-utóbb szinte helyrehozhatatlan is lesz. A rendőrségi szakférfiak rámutattak arra, hogy a tanulóifjúságból szinte rablóbandák alakultak, amelyek a maguk terveit a mozgószínházakban látott rablóhistóriák alapján dolgozták ki. A tanférfiak pedig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy itt a gyors orvoslás elengedhetetlen. A mozgófényképes szakférfiak kivétel nélkül maguk is beismerték a helyzet megváltoztatásának szükségességét és maguk jöttek elő azonnal a gondolattal, hogy alakítsanak egy az illetékes minisztériumok által ugynevezett minősítő bizottságot, amelynek a mozgófényképesek mutasának be minden darabot és a rendes előadások keretében is csak azok a képek legyenek bemutatottak, amiket ez a bizottság engedélyez. Az értekezlet ezenkívül helyesnek tartaná, ha az illetékes hatóságok az iskolák keretében rendezendő és a nevelés czéljait szolgáló mozgófényképes előadás rendezését is programjukba vennék.

— Tea-szalon a Párisi Nagy Áruház Lotz-termében. Minden délután fél 5-től 8-ig Közé An-tal hangversenyez.

— **Nász a német császár családjában.** A berlini udvarhoz közelálló körökből jelentik, hogy Viktória Lujza hercegnő, a német császári párnak egyetlen leánya január 29-én, a császár születése napján, jegyet fog váltani Adolf Frigyes meklenburg-strelitzi örökös nagyherceggel. A herceg harminczéves, a hercegnő nyáron lesz husz éves.

— **Letartóztatott matróz.** Kielből jelentik: A Stettin czirkálóján ma letartóztatták Kosinski matrózt, aki szabadságáról tért vissza. Őt gyanúsítják vele, hogy a hadihajón levő vasszekrényt feltörte s a benne levő katonai titkokat elárulta. Alaposnak látszik az a feltevés, hogy az áruló matróznak czinkostársai is voltak.

— **Elrabolt hercegfium.** Római jelentés szerint Bourbon Alisz hercegnőnek, Don Karosz leányának, Frigyes szász herceg elvált feleségének *kis fiát ismeretlen emberek elrabolták.* A herceg már a válópör folyamán fenyegetőzött gyermekének elrablásával.

— **Nagy tüzvész Nápolyban.** Tegnap éjszaka nagy tüzvész pusztított Nápolyban. A tűz a Palazzo San Giacomóban tört ki, ahol pénzügyi hatósági hivatal van, amely a szomszédos város házat, valamint a Banca di Napoli épületét is veszedelembé sodorta. Több órai munka után hajnali félháromkor sikerült a tüzet eloltani. A pénzügyi hatósági hivataloknak csak egy része pusztult el. Négy tűzoltót, ki oltás közben majdnem megfuladt, kórházba kellett szállítani.

— **Eltűnt képviselő.** Zell am Seeből jelentik: Az expedíció, amely a kirándulás közben eltűnt Silberer Ferencz képviselő felkutatására indult el, két bécsi és egy Zell am seei turistából áll. Eddig nincsen hír a kutatás eredményéről s mivel a hegyek közt nagy hóvihár dühöng, az expedíció útja fáradságos s nagyon könnyen megeshetik, hogy késő éjjel elötte nem tér vissza.

— **Apagyilkosság.** A csanádmezei Sajtényben rémes büntény történt tegnap este. Mócz Juon földművelő agyonverte az édesapját, az ötvennégy éves Mócz István napszámot. Mócz István a legutóbbi időben közös háztartásra lépett egy parasztasszonnyal, Igrisan Annával, aki szemet vetett szeretője fiára, Mócz Juonra. Az öreg Mócz féltékenykedni kezdett fiára és több ízben heves szóváltásba került vele. Tegnap este mindhárom leítették magukat és midőn az öreg Mócz újból felszólitotta Juont, hogy hagyja el a házat, a fiu olyan dühre gerjedt, hogy felkapta a favágó fejszét és *öt csapással agyonverte az édesapját. A gyilkost azonnal letartóztatták és bezáratották a nagylaki járásbíróházba.*

— **A gyermekek betörőbandája.** A rendőrség ma ismét egy gyermek betörőbandának jutott a nyomára. Valósággal sablonos történet már, hogy a kalandos természetű diákok annyira beleélik magukat az olvasott detektív-históriák világába, hogy ők is megirigylék a betörők sorsát. A Gyáli-utcai polgári iskolában nyolcz diák szintén a Nick-Carter kalandjait mesélte egymásnak. Maguk között valóságos bandát szerveztek és vérszerződésben erősítették meg a fogadalmukat. A vérszerződés sok pontra oszlik, amely szerint egymást soha el nem árulják, a vezérnek feltétlenül engedelmességek és az engedetlen tagokat kizárják. A banda jelvénye egy véres balta. Az uszonnappent összerakták és az apjuk pénztárczáját is megdézsmálták. Az így szerzett pénzzel ma akartak megszökni. De csak a banda két vezére E. I. munkás tizenhárom éves Lajos és a tiz éves Károly fia jutottak el a vasúthoz, a többieket még otthon elfogták a szülők. A két fiu vonatra ült és Rákospalotyba szállottak. Egy asszonyhoz tértek be, ahol éjjeli szállást kértek. Később előrántották a baltát, amelyet csirkevérral pirosra festettek. A közelben tartózkodott azonban az asszony férje, aki ártalmatlanná tette a fiukat. A rendőrségre vitte a két fiut, ahonnan a fővárosba hozták őket. A megtévedt gyerekeket a rendőrség átadta a szülőknek.

— **A sport áldozata.** Tegnap este Taróczy Erzsébet tizenkilenc éves házilány a Szemere-utca és Szalay-utca sarkán lévő jégpályán korcsolyázás közben elesett és a balláját kitérte. A mentők részcsitették első segítségben.

— **Az ásványolajgyári robbanás áldozatai.** Berkovits Béla és Barna Zsigmond mérnökök állapota a Pajor-szanatóriumban annyira javult, hogy néhány nap múlva már elhagyhatják a kórházat.

— **Részegen a halálba.** Szabadkáról jelentik: Lazics Mihály kossúthfalvai béres részegen borkált a vicinális vasut sínparján. Szembejött vele a gombosi vonat, amely elől Lazics kibért ugyan, de amikor a vonat egészen közelébe ért, elesett s a sínek közé bukott. A kerekek összezúzták koponyáját. Lazicsnak, aki nyomban meghalt, özvegye és öt átyája maradt kenyérkereső nélkül.

— **Tűz.** A magyar kir. államvasutak nyugdíjintézetének Andrássy-ut 88. szám alatti bérházában ma délután tűz ütött ki. A ház nagyrészeben a Máv. igazgatóságának azon ügyosztályai vannak elhelyezve, amelyek az igazgatási épületből kiszorultak. A tűz az egyik hivatali szobában ütött ki s nagy riadalmat keltett a hivatalokban. A kivonult tűzörség hamarosan eloltotta a tüzet, mielőtt egy ajtóval és néhány aktánál több elégetett volna. A tüzet alighanem rövidzárlat okozta. A kár jelentéktelen.

— **Fővárosi Orfeum.** Csütörtökön, e hónap 18-án ismét délutáni előadás lesz fél 4 órai kezdettel. Hogy ezek a külön előadások a gyermekvilágnak milyen népszerűek, azt a múlt csütörtöki délutáni előadás zsúfolt háza igazolja. Fellépnék a remekül idomított medvék és a januári fényes műsor többi fő attrakció. Czélszerű a jegyeket előre megváltani a nappali pénztárnál, amely 10—1 és 3—6 óráig áll a közönség rendelkezésére.

— **A titokzatos kaland.** A napokban jelentették, hogy Grünfeld József topolyai tollkereskedő feljelentést tett a főkapitányságon, hogy 32.000 koronát elloptak tőle, azután eltűnt. A tollkereskedő most hazakerült családjához. Kiderült, hogy kétségbeesésében akart világgá menni, de meggondolta magát. A rendőrség mindennek dacára, azt hiszi, hogy a pénzt nem lopták el Grünfeldtől és folytatja a nyomozást.

— **Halálozás.** Dr. Szentpétery Bálint, a kézdivásárhelyi Rudolf-kórház főorvosa 51 éves korában Kézdivásárhelyen meghalt.

Rácz József, Léva város képviselőtestületének tagja, előkelő földbirtokos, 68 éves korában Léva meghalt.

Báró Neu Lajosné, szül. Lipták Lujza, 47 éves korában Dalassagyarmaton meghalt.

Glück Józsefné, szül. Weisz Rezsiny elhunyt Budapesten. Temetése 17-én délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházában.

Florenzól érkezett távirat szerint Labouchere Henry, az angol alsóház volt tagja, ott meghalt.

x **Royal-Orfeum.** Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívársra.**

x **Fiatal és szép akar lenni?** Ezt könnyen elérheti a „Borolin”-szappan használatával. A „Borolin”-szappan az arcnak üdésint ad. Az arcnak minden tisztátalanságát, ugymint pattanást, szeplőt, vörösséget, ráncot rövid idő alatt eltávolít. A „Borolin”-szappan használatával a legdurvább kéz is finom, tiszta és sima lesz. Egyebekben utalunk a mai számunkban közzétett „Borolin”-hirdetésre.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Uj sebességi rekord.** Párisi jelentés szerint Vedrines aviatikus szombaton, Déperdussin-féle monoplánján uj sebességi rekordot állított fel. Vedrines délelőtti szép, tiszta napsütéses időben felszállt és egy óra alatt 145.17 kilométer utat tett meg. Eddig Nieuport aviatikus tartotta a sebességi rekordot, aki tavaly júniusban, a chalonsi repülőtérén 133.13 kilométert tett meg egy óra alatt. Vedrines monoplánját 100 lóerős Gnome-motor hajtotta. Szédítő gyorsaság ez, ha meggondoljuk, hogy a legnagyobb gyorsvonati sebesség 120 kilométer, a magyarországi gyorsvonatok pedig átlag 70—80 kilométer gyorsasággal közlekednek.

© **Uj magyar aviatikai pályadíj.** Amióta a nagy budapesti repülőversenyek elmúltak, aviatikai pályadíjakat egyáltalában senki sem tűzött ki, pedig ez a repülés fejlesztésének egyik legfontosabb módja. Annál nagyobb örömmel fogadták tehát aviatikusaink azon hírt, hogy Pivny Béla, a Magyar Aeroklub titkára 2000 koronás pályadíjat írt ki magyar aviatikusok számára, még pedig egy oly aeroplan inar fejlesztését célozva, mely nálunk, sőt Ausztriában is ismeretlen. A francziák, de főleg az amerikaiak hadászatának egy fontos eszköze a hydro-aeroplan, melyvel szárazon és vízen le- és föl lehet szállni. Ily hydroaeroplanok számára van kiírva a fenti összeg is, mely elnyerhető minden oly magyar pilóta által, aki hydroaeroplanjával öt kilométeres repülés után valamely álló vagy folyóvízre leszáll és ott 15 percig időzik, részben felszállással, részben nyugodt helyzetben és azután öt kilométeres repülés után ismét a földre száll. Miután a víz fölötti repülés kevésbé veszélyes, az aviatikai sport iránti érdeklődésre is, sokkal többen lesznek megnyerhetőek. Hydroaeroplanok a tengeri földérítő szolgálatra nehezsülhetetlenek, mert a magasból a víz alatt járó hajókat is észre lehet venni. A magyarok közül Székely és Hornóth fognak pályázni, az Aero-klub pedig hydroaerodromot fog létesíteni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(A körforgó adoma.)

Dohnányi Ernő a „Pierrette fátyla” illusztris szerzője ellátogatott hozzánk és azt hiszem meglehetősen konstatálhatta, hogy idehaza is szeretik s tudják méltányolni nagy művészetét.

Ezt azért is szükséges hangsúlyoznom, mert Dohnányit már nem csupán egész Európa, hanem az amerikai zenekedvelő világ is becézi, kényezteti.

Vele történt a következő eset:

Két év előtt járta be az Egyesült Államokat s mindenütt ünnepeletésben volt része. A newyorki hangversenyén, a többek közt, Strauss Richárd egyik szerzeményét is eljátszotta, de mert a yankeeknek nem tulságosan tetszett, Chicagóban — a körút következő állomásán — más darabbal helyettesítette.

A hangverseny utolsó száma után — éppen távozóban volt már — egy idegen ur rontott a művészsobába.

— Uram — szölt az amerikai, elég udvarias, de nagyon határozott hangon — Newyorkban ki voltak ragasztva az ön chicagói plakátjai. A műsoron ott szerepelt Strauss Richárd egyik műve is. Én ott nem mehettem a hangversenyére s csak azért utaztam ide, hogy ezt a darabot halljam. Nagy sajnálatomra, kénytelen lennék önt kártérítésért beperelni, ha csak...

— Ha csak? — kérdezte Dohnányi.

— Ha csak most, pótlólag, el nem játszsa nekem.

És Dohnányi eljátszotta a Strauss-darabot.

Ezt az adomát a nagy művész elbeszélte Herczföld Viktornak, a Zenekadémia jeles tanárának. Well, mondaná erre az előbb említett amerikaiánus.

Tegnapelőtt Dohnányi tiszteletére muzsikustársaság szűkebbköri lakomát rendezett. Ott volt Herczföld is, és ott voltak a Waldbauer-Kerpelyi vonósnyégyszársaság kitűnő tagjai is.

Ezek a mult őszszel Hollandiában hangversenyeztek, mindenütt nagy sikert arattak, tehát volt mit elbeszélőök. Az egyik kvartettista a hallgatóság nagy érdeklődése mellett mesélte:

— Hágában eljátszottuk Kodály egyik négyesét is, de úgy vettük észre, hogy a hollandusok nem igen értik meg; elég hüvösen fogadták. Ezért hát Amsterdamban elhagytuk. Egyszerre, a hangverseny végén, egy mynheer kopogtat a művész-szobába. A szokásos üdvözlések után kijelentette, hogy csak a Kodály-féle kvartett miatt utazott Hágából oda s hogy beperel, ha nem játszszuk el, mert a plakáton megígértük. Mit tehetünk egyebet — eljátszottuk.

Herczföld meglökte Dohnányit és a fülébe sugta:

— Mintha ezt már hallottam volna!

— Hajh, hajh. — sugta újra Dohnányi, — jól mondta az a Ben Akiba!

(Veszélyben a Népopera.)

Márkusék tiszakálmántéri új színházát egy veszélyesnek induló járvány fenyegeti. Az énekesi kitűnően játszanak... ez jó! A zenészei nagyszerűen játszanak... ez is jó! De énekesek is, muzsikuskok is — szójjátszanak... és ez rettenetes!

A „Furulyás Jancsi” próbái közben például azon elmélkedtek, hogy a teremts minden fogalmát, tárgyát, élőlynyét össze lehet kombinálni a zenével.

— Minden fogalom megfelel valamely hang-nemnek. — állította Reiner Frigyes.

— Hogyan? — kíváncsiskodott Pajor.

— Ide hallgassatok: Itt vannak a skála hangjai: c, d, e, f, g, a, h. Vegyünk egy ládát, s üssük meg a c hangot, lesz belőle céhláda. Vegyünk egy kabátot; hozzuk összeköttetésbe a g-val, kapunk egy gérokkot, vagy á-val, s lesz belőle árok. Ha az égen boru mutatkozik, s Hajagos kivágja a magas h-t, — kész a háboru. A kis Sebők Ilonka a zsúrján, a legtisztább d-hangból kínálja vendégeit:

„Tessék egy kis vaj!” és tüstént unisono ráfelelik: „oh, milyen — dévaj!”

— Hadd mondjak már én is valamit! sürgőzött Pajor.

— Halljuk hát!

— Ha a te viczeid kontaktusba jönnek egy hanggal, elérkezett a — szezon.

— Szezon? bámultak kórusban.

— Persze! Mert minden viczed vad és a szezon — évad.

Nagyot nevetett a társaság. De dr. Karé, a Népepera népszerű fogorvosa, a zene nagy barátja, megreklamált egy hangot.

— Mi lesz az f-fel? kérdezte.

— Jó, hogy megszólalt — vágott a szavába Reiner. Ha megszorulunk muzikusok dolgában, úgy Serák Márta — a legujabb star-unk — elcsicsergi ön mellett az f-et és itt egy egész zenekar-ef. Hát nem veszedelmes ez az új járvány?

(A milliomoság iskolája.)

Adorján Andor nevét a párisi „Le Typhon” előadásai óta sűrűn emlegetik. Különösen most lett népszerűvé, hogy megnyerte Dubosq-kal szemben a pert.

Minden oldalról gratuláltak a szimpatikus kollégának.

— És ha el is veszti a pert — jegyezte meg valaki — azzal se törődött volna sokat, . . . hiszen már csak rövid idő kérdése, hogy milliomosá legyen.

— Andor? Milliomos? kérdezősködtek. Hogyan.

— Egy fordításon dolgozik.

— Fordításon? Ugyan no! Lehet is abból meggazdagodni!

— Meghiszem azt! Csak az eredetije válogatja! Adorján Andor előtt most egy szenzációs találmány szabadalmazására vonatkozó irat van, melyet francziára, németre, angolra és olaszra fordít s amely neki a hasznából dus részesedést juttat.

Szinte irigykedve hallgatták ezt az érdekes hírt; végül megszólalt Komor Gyula:

— És még hozzá van egy szép, fess, francia feleségecskéje, aki versenyt fordít vele.

— Adorjáné?

— Ó. . . Divatos párisi kalapokat fordít magyarra.

(Vigszínházi hymenhir.)

A lapok megírták, hogy a Sacha Guitry „Beau mariage” című darabjának előadását azért tölték ki, mert a darab unalmas s egészen sutba dobták. Egyik tudósítása ebből az alkalomból azt is hozzátette, hogy eszerint — visszament a párti.

Nos, ne tessék megijedni. Egészen más volt az elhalasztás oka: a Szomorú Dezső darabjának bemutatása terminushoz van kötve; ezt akarják betartani.

— A riasztó hírek arra vezethetők vissza — magyarázta — Faludi Sándor, hogy a Jacobi „Házasság”-a megbukott. Igen ám, csak hogy az egy szerencsétlen házasság volt. De a „Beau mariage” csakugyan „jó párti” s szép hozomány-nal kecsgetet.

(Visszafejlődés.)

A legtöbb színi pálya statisztáláson, némaszereplésen kezdődik. A noviciust, hogy megszokja a színpadot, a lámpákat, a publikumot, eleinte a „nép és katonaság” közé állítják. Csak később kap egy-két soros mondókát, majd jelentéktelen mellékszerepet s ha kezével, lábával és a nyelvével banni megtanult, juttatnak neki nagyobb feladatot.

Kürthy Gyurka, a Nemzeti fiatal tagja, éppen megfordítva csinálta. Színésziskolába se járt, nem is statisztált, hanem egyszerre pottyant az első magyar színpadra. Játsszik sok kisebb-nagyobb, sőt vezetőszerepeket s most egyszerre egy olyan bűcsit kellett személyesítenie, aki — egy kukkot se szól.

A dolognak pedig az a nyitja, hogy a Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre, ma a Royalban zeneestélyt rendezett s felkérte Kürthy Györgyöt is a közreműködésére. A fiatal színész szívesen vállalkozott: hiszen az ilyen szereplés már a népszerűség jó nagy fokát jelenti.

Előadásra Dreyfusnak az „Egy kis vihar” című szellemes egyfelvonásosa került. Egy fiatal házaspár czivódásban áll — régebben Csillag Teréz és boldogult Náday Ferencz remekelt benne — vagyis jobban mondva, csak az asszonyka pöröl, mert a szegény férj elejétől végig — nem jut szóhoz.

Ma Németh Irma, a Nemzetinek bájos volt művésznője, akit a házasság vont el a színpadtól, pompásan peregtette nyelvét, s partnere, Kürthy György, pedig kifogástalanul — hallgatott.

Az elegáns közönség zajosan megtapsolta mind a kettőt. Na ja! Mikor csupa hölgy volt a teremben s mikor a darabban asszonyé nem csak az utolsó, de minden szó!

(A ferenczvárosi fiúk ünneplése.)

Egész Budapest most csak az F. T. C.-ért rajong. S a zöld-fehér a legdivatosabb színösszeállítás. Élelmes ötlet volt, hogy a Magyar Színház díszelőadást rendezett a győzedelmes fiúk tiszteletére. Zsufolt házat biztosított ezzel magának és a „Versányi csatá”-nak.

— Minden színháznak így kellett volna tenni! — elmélkedett valaki.

— Eső után köpenyeg, — vélekedett egy másik. — A többi színház nem sántikálhat a Magyar után. Aztán meg, a „Versányi csata” címében van némi vonatkozás a football-csatárokra . . . de mit adnának a többiek?

— Az igaz! No de a Vigszínház például előadhatna egy kapus darabot.

— Nem értem . . .

— C-vel! . . . Capus darabját.

— Vagy úgy! Hát a Nemzeti?

— Ott van egy Kórodi nevű tüzoltó — az egyik londoni hős rokona. Ezzel lehetne elszavatlatni a Footi dalt.

— Borzasztó godelat! Tüzoltót a színpadra vinni . . . Kész pánik! Még a Városligeti Színháznak van a legkedvezőbb helyzete.

— A legujabb kasszadarabját egyszerűen át kéne keresztelni „Gróf Slózi-ngerre.”

— Egy látesöves ur.

(*) A diadalmas Amerika. Pekár Gyulának legujabb — immár tizedik — három felvonásos darabját, „A diadalmas Ameriká”-t ma este mutatta be az Uránia magyar tudományos színház. A legifjabb, hatalmas és szédületes arányokban fejlődő nemzetről írt Pekár, arról a nemzetről, amelynek nincs koronája csak fáklája és erős munkás keze van, amely alkotni, teremteni tud és akar nagyot, szédületeset, utólréhetlent . . . Az Uránia kedvenc írója, aki ezuttal is eltalálta a közönség ízlését, egy rendkívül érdekesítő és szórakoztató darabot írt. Sok helyen személyes tapasztalatait írja le az ő különösen finom lírájával és műve magas irodalmi színvonalon áll. Az első felvonásnak „Jöttem” a címe. Amerika, illetőleg az Unió történelme. Végig vezet bennünket a szerző az idegeneknél, a hódításokkal, majd az egymással megvívott nagy harcokon, amelyekből alakul ki a szabad köztársaság nagyszerű alkotmányával, élén az első nagy elnökkel, Washingtonnal. Majd a kivándorlásról mutat be statisztikákat, melyekben — sajnos — mi „vezetünk”. A második felvonás: „Láttam.” A jenki típus kialakulása. Az amerikai óriási, szinte hihetetlen méretű ipara és kereskedelme. Aztán a trösztökről szól a szerző. A harmadik felvonás címe: „Győztem.” A csodás birodalom szép fővárosa: New-York, a maga szédületes magasságu felhőkarczóival, föld alatti és földfölötti vasutaival. Majd a társadalmi életéről, a nőkről és a szokásokról beszélt a nagynevű író. A színház a megkapó előadást gyönyörű állóképekkel és művészi mozgófényképekkel illusztrálta. Az Uránia megszokott premier közönsége zsufolásig megtöltötte a nézőteret és sokat tapsolt a szerzőnek, aki maga olvasta fel darabját. (m. i.)

(*) Prodan Wladimir. Ez alatt a komoly koménységgel és romantikusan esengő név alatt egy hosszuhaju, térdnadrágos, fehér csipkegalléros bársonyruhába öltöztetett kis fiút kell érteni, aki ma este a hangversenyterem „csodagyermek” című kétesértékű produkcióját csinálta végig a

Royal-teremben. Addig a pontig, amíg a tizenkét évvel való nyilvános föllépés csodagyermekséget jelent, a kis Wladimir megfelel a konvencionális előírásoknak. A komoly művésznek nála kómikusan ható pózával ül a zongorához, nyoma sincs rajta a lámpaláznak, a műsoron szereplő darabokat gépies egymásutánban, fáradt komolysággal játszza le, az egyes tételek után felhangzó tapsokra valami kellemetlenül affektált fejmozdulattal hajlong néhányszor anélkül, hogy felkelne s csak a házi feladat teljes befejezése után hagyja el helyét és lép le néhány ügyetlen, de nem gyermekesen félszeg meghajlás után a a pódiumról. Ismételjük, eddig a pontig, ha úgy tetszik, csodagyermeknek vehetjük a kis Prodan. Ma azonban, amikor ezt a fokmérő jelzőt olyan művészek sajátították ki maguk számára, mint a fiatal Korngold, vagy Mischa Elman, Vecsey Ferencz, Huberman Broniszláv, akik azóta a meglett művészek sorába léptek, a zenei csodagyermek művészi kritériuma is sokkal szigorubb, mint azokban az időkben, amikor maga a produkálhatóság csodaszámba ment. A kis Wladimirnek kezdetleges technikájával, hibás és még iskolában sem tűrhető intonálásával valamelyik konzervatorium előkészítő osztályában volna helye, nem pedig a hangversenyteremben, ahol legfeljebb csak memoriáját tudjuk méltányolni, hogy tizenkét éves kora mellett hangjegyek nélkül játszik Chopin, Schubert, Beethoven kompozíciókat, melyekre valószínűleg hibátlanul emlékszik, csak technikája és tudása nem fejtett még eléggé ahoz, hogy elfogadhatóan is tudja őket játszani. A kis fiu mint zeneszerző is bemutatkozott, három apró, igénytelen, minden gyermeki naiveség nélküli darabkát játszott, melyek sápadt és éretlen utánérzései egyéb műsorszámainak. Fejletlen és tökéletlen reprodukcióképességét azonban mi sem jellemezheti jobban, mint hogy még ezeket a darabokat is folytonos mellékbillentéssel, ritmikai hibával éktelenítette. A kis Prodan bemutatkozása Budapesten csufos kudarczettel végződött és csak sajnálni tudjuk ezt a haloványarcu, hosszuhaju lengyel fiucsót, hogy oly lelketlen szülők gyermeke, akik nem átalják zsenge korában pódiumra kiállítani ezt a kétségtelenül tehetséges gyermeket, aki talán kellő vezetés és nevelés mellett szép eredményeket érhetne el valamikor. Az is lehet, hogy a szülők nem lelketlenek, hanem csak naivul és jóhiszeműen tudatlanok. Ez esetben is ráillik azonban a lelketlen jelző az impreszárióra, aki a szülők mellett a publikumot is becsapja. Igaz, hogy ez csak egyszer lehetséges. (— na.)

(*) Az Operaházban holnap, szerdán a filharmoniai társaság hangversenye miatt nincs előadás. Csütörtökön a folyó időnyben először Delibes „Lakmé”-ja kerül előadásra a czimszerepben Sándor Erzsivel, Gerard — Arányi lesz, az indus főpapot pedig Szemere éneklí, aki hosszabb betegségből most épült fel és lép a színpadra először. Velük együtt Ambrus Etelka, R. Berts Mimi, N. Valent Vilma, Payer Margit, Mihályi, Kertész Ö., Hegedüs, Ney B. és Juhász működnek közre az előadásban. (Évi bérlés 14.) Pénteken népszerű előadásul olesó helyárrakkal a „Tosca”-t tüzték ki. Marak Ottó szombaton vendégszerepel a Parasztszövetület és a Bajazzókban. Hétfőn, január 22-én ismét népszerű előadás lesz, mely alkalommal „Sámson és Delila” női főszerepében Haber Gyöngyike, az Operaház ösztöndíjas tagja mutatkozik be. Sámson Anthes éneklí.

(*) Casals. Az askéta-arcu gondokás zenéit ma este ismét a dízes közönséggel zsufolt Vigadóban, melynek terméi egy év óta az ő varázslatos és divatbajótt nevére telnek meg legerősebben. — Casals Pablo jól ismeri már a budapesti publikumot, talán jobban mint ez megfordítva áll és szinte hálából a nagy, de méltán kijáró nagy hódolatért, hatalmas, tartalmas műsorról jelent meg ma újra a dobogón. Lalo meglehetősen üres koncertje után Bach e-moll szvitjének hat tételében művészetének legjavát adta ez a hatalmas nagy művész, akihez fogható talán jelenleg nem is jár közöttünk. A klasszicizmus legkételetesebb megálmódója és megvalósítója ez a lehunyt szemmel a jelenből kilépő spanyol muzsikus, amint érdekes hajtalan koponyáját ráhajtvá hangszere nyakára bársonyos tónusokkal szólaltatja meg a modern polifónia nagy atyamesterét, Bach János Sebestyént. Doellmann lendületes szimfóniai variációi,

majd Campagnoli, Haydn és Bocherini egy-egy finomszövésű, antik brokátra vagy finom művi csipkére emlékeztető kompozíciója következtek. Mindegyikben a lehetetlenségig tökéletes, stilusos volt Casals, akit rajongó közönsége ezuttal is elhalmozott a tetszés és lelkesedés minden külső jeleivel. Ráadásul Bachnak két darabját hallottuk. A zongorakiséretet, azokban a darabokban, ahol ez előírásos, Boss Konrád szolgáltatta sok finomsággal és alkalmazkodással.

(*) Az FTC. ünneplése a Magyar Színházban. A Magyar Színházban ma este az FTC. tiszteletére diszeloádást rendezett, mely alkalommal a Varsányi csata került színre. Az előadás előtt Kardos Andor az FTC. dressében a függöny elé lépett és Márkus László ez alkalomra írt ódáját szavalta el, amit a zsúfolt nézőtér közönsége állva hallgatott meg. Az első felvonás után a Magyar Labdarúgó Szövetségének küldöttsége dr. Kárpáti Béla elnök vezetésével mellettt átment a színház társalgójába, ahol dr. Kárpáti üdvözölte Beöthy László igazgatót és köszönetét fejezte ki előtte a Szövetség nevében a meleg ünnepeltetésért. Beöthy László válaszában kijelentette, hogy ő a régi görögöknek a szokását, hogy a színházban nyilvánítják örömeiket, kedves kötelességének tartotta a nemzeti ünnep alkalmával színházában is kifejezésre juttatni. A második felvonás után az FTC. tagjai is ellátogattak a színház társalgójába, háromszoros hipp-hip-hurrá-val üdvözölve a szereplő színészeket, mit a színház tagjai a távozásuk alkalmával viszonzottak.

(*) Sándor Erzsébet ünneplése. Sándor Erzsébet a Lakmé csütörtöki előadásán, amelynek címszerepét 25-ödször éneklte, azonkívül, hogy Berzeviczy Albertnek a magyar nők ajándékát, egy díszes, ezüst autogrammos plakettet fog a művésznőnek átnyújtani, még egy külön megbecsültetés fogja érni. Polgár József, művészbárát ugyanis egy tulajdonában lévő hatalmas életnagyságu Lakmé-festményrel, amely Sándor Erzsébetet ábrázolja, mikor a Lakméban először a színpadra lépett, fogja a művésznőt megajándékozni. Az ovációnak ez a része a Lakmé előadása előtt fog lefolyni.

(*) Furulyás Jancsi. A Népopera pénteki operett premierjén egész sor olyan dallam várja a közönséget, amely egy hallásra a legnagyobb népszerűséget igéri. Az első felvonásbeli cizczakeringó lendületes nagyszabású fináléval fejlődik ki, a második felvonásban két pattogó tüzes induló, a hollandi halásztáncz, az utolsó felvonásban a nagy baba ballet és főképp Marosffy komikus néger-táncza fog tetszeni. Furulyás Jancsi bemutatója előtt csütörtökön Mignont játszózik, Basilides Máriával a címszerepben, partnerei Jávor Mária, Pogány, Róna, Hajagos és Marosffy lesznek.

(*) A színpadi szerzők távirata. A magyar-amerikai szerzői egyezmény, amint megirtuk, már teljesen készen van, hozzájárult mindkét államfő és mindkét állam-kormány és csak az aláírás van hátra, ami gróf Aehrenthal külügyminiszter miatt késlekedik. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete, amelynek tagjai közül egynehányan e késedelem miatt szinte napról-napra újabb anyagi károkat szenvednek, tegnap este megtartott választmányi ülésén szokatlan, de erélyes állásfoglalásra határozta el magát: az ülésből egy-egy azonos szövegű sürgető táviratot küldött gróf Aehrenthal külügyminiszternek és gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek. A távirat szövege a következő:

„A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete mai napon tartott gyűlésén egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy az egyesület nevében a következő sürgös távirati megkeresés intézendő a külügyminiszter ur öcczellencziájához és a magyar miniszterelnök ur öngyméltóságához a magyar-amerikai szerzői egyezmény tárgyában: A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete megdöbbenéssel látja, hogy az észak-amerikai Egyesült Államok és Magyarország között a szerzői jogok kölcsönös oltalma tárgyában kötendő, már mindkét állam által végleg megszövegezett és jóváhagyott államszerződés aláírása mindaddig nem történt meg, noha a két kormány képviselői az aláírásra a felhatalmazást megkapták. Minthogy tudomásunk szerint az Unio nagykövete az aláírásra kész, az államszerződés aláírása éppen külügyminisztériumunk részéről késik. Az egyesület egyhangú határozattal foglal állást amellett, hogy a szerződésnek azonnal való aláírását nyomatékkal kéri. Reméljük, hogy excellenciátl az aláírás elé gördülő nyilván jelentéktelen technikai akadályokat el fogja hárítani, annál is inkább, mert magyar állampolgárok napról-napra jelentékeny kárt szenvednek és természetesen anyagi és erkölcsi jogaiknak megvédését jogszabattal excellenciátlól. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete nevében: Berczik Árpád elnök, Molnár Ferenc és Heltai Jenő igazgatók, dr. Marton Sándor titkár.“

A táviratoknak kétségtelenül meg lesz az eredménye, annál is inkább, mert éppen tegnap délután jelentette ki Székely Ferenc igazságügy-miniszter Wlassics Gyula kérdésére a főrendiház közjogi és törvénykező-bizottságának ülésén, hogy a magyar-amerikai szerzői egyezmény aláírása előreláthatólag egy-két héten belül megtörténik.

(*) Kiss Irén a Nemzetiben. A Víg-színház volt művésznője, Kiss Irén, akit — miután a Víg-színház nem újította meg szerződését — tudvalevőleg a Nemzeti Színház szerződtette, egy Molière-reprizben, a „Tudós nők“ben mutatkozik be új közönségének. Ebben az előadásban, amelyet az igazgatóság január 20-ára tűzött ki, Rákosi Szidi is föllép.

(*) Gróf Schlesinger sikere. Faragó Jenő és Feld Matyás „Gróf Schlesinger“ című óriási sikerű pesti főhőzatának tegnapi harmadik előadása is teljesen eladott ház előtt, viharos taps és tetszésnyilvánítás közepette folyt le. Az összes jegyek már kora délelőtt keltak el. A nagyszámú közönség elejétől végig kacagott a darab kitünő mókás jelenetein s minden ének- és táncszómot meg nem szünő tapsorkánál ismételtette meg. A siker főreszései: Kornai Berta, Sz. Szöllösy Rózi, Radó Nelly, Wesspréminé, Delliné, továbbá Körmeny, Mánvoki, Ötvös; a férfiak közül Fekete, Szabolcs, Gábor, Klenovics, Szalay, Fenyvessy, Török és Szász. Sátorai Paula a világhírű átváltozó tánczosnő és 30. Rácz Laci teljes zenekarával szintén nagyban hozzájárultak az előadás sikeréhez.

(*) Feszty Árpád kiállítása. Másfélszázalálból kép tölti meg a Nemzeti Szalon kiállítási terméit, melyek holnap nyílnak meg újból ünnepélyesen a nagyközönség előtt; másfélszázalálból kép, változatos hangulatok, sőt és világos tónusok, tájképek, portrék, komor tárgyú vallásos képek, csendéletek és misztikus jelenetek, egy témában, modorban gazdag variációju nagy tárlat, melynek minden darabján ott van egy erős, izmos magyar egyéniség félreismerhetetlen bélyege. Feszty Árpád gyűjteményes kiállítása nyílik meg holnap a Nemzeti Szalonban, a „Magyarok bejövetele“ festőjé, aki ezzel a nagyszabású kollektívával ezáfolja le azt a már-már meggyökerező feltevést, hogy gazdag színekálajú palettáján egy évtized óta pihen az ecset. Hiába tudtuk, hogy Feszty Árpád művészete az elmúlt tíz év legnagyobb részében dekoratív irányban virágzott, freskókkal, mozaikkal színesítette be vidéki templomok fehér falait, az obligát tárlatok falairól azonban hosszú időn át elmaradtak magyar típusú, erős konstrukcióju biblikus jelenetei és ha itt is, ott is feltűnt egy-egy képe: Feszty Árpád kikerült a kontaktusból, nem szerepelt a nyugzó tülekedésben, nem hallottuk hangos szavának levegőrezgésen elérkező halkuló viszhangját sem. Most pedig egyszerre hatalmas kollektívával állít be közibénk, izmosan, fiatalon, akárcsak tíz év előtti triptichonjának valamelyik színtya vitéje. Valahogyan Beethoven kienzedikjének utolsó tétele jut eszünkbe Feszty hirtelen feltámadásának láttán. Mikor Beethoven érzi, hogy eszmái kifejezésére többé nem elegendő a hangszerek zenéje: hatalmas emberi kórust szólaltat meg és mikor Feszty úgy érzi, hogy ihletét teljesen kimerítette a csendes visszavonultságban töltött időközön át a vallásos tárgyak áhítatos kultusza, kilép újra a nagy nyilvánosság elé, a publicitás zsivajgó larmájába. Kilép teljes vértetben, alkotó erejének pompás frissességével egy százhatvan darabból álló nagyszerű gyűjteménnyel: az önkéntes száműzetés termékeny éveinek fényes dokumentumaival. Új oldalairól, rég ismert kiváló kvalitásainak új fázisairól beszélnek ezek a képek. Magyar mivoltát, erős faji jellegét egészen más módon hangsúlyozza most, mint annakelőtte. Tájképeiről elmaradtak a nyugtalan, vibráló csoportok, a táj nem háttér többé; hanem meleg szereplő, ihletett bensőséggel szemlélt festésre váró objektum. Magyar puszták, falvak és vizek vonulnak fel gazdag változatban előttünk. Legszebb lészöttük az „Alkony“ című vízparton álló sötét tölgyeket ábrázoló vászon. Sötét a tónusa, mint Feszty majdnem valamennyi tájképének, de a tónus sötétsége nála nem jelent egyúttal komorságot is. Az Alföld melankóliája ez a szelid borultság, melyeket véghetlen melegséggel

old fel a barna színben a festő. A „Gyallai híd“ című képen a kék és zöld legsötétebb árnyalatai csodás színesen ölelkeznek egységes harmóniában. A „Hullámzó Duna“ ismét más hatásokban intenzív. Néhol csak a levegőt festi meg Feszty, annak a napsütéses vibrálásában, alkonyi párák rezgésében érzékíti a hamisítatlan magyar Alföldet. Bibliái tárgyú képei között is nem egy akad, amely voltaképpen a táj és az erre boruló levegő kedvéért festődött meg. Ilyenek a szent család menekülését ábrázoló két vászon, vagy a Temetés után című nagy alkotás, melynek érdekes sziklabarlangjával egyéb képeken is találkozunk. Épp úgy, mint a tájképek, a figurális képek is erősen hangsúlyozzák festőjük faji jellegét. Nagy sereg tanulmányfej eleveníti meg a magyar vidék jellegzetes típusait, a portrétanulmányok alapján készült csoportok pedig pompás, magyar zsánerképeket adnak, melyek között első helyen áll a Hány János című nagy festmény, mindegyik alakjában kitünő megfigyeléssel megörökített magyar falusi típusal. Egészen elűt a „Titok“ című eleven koloritu kép finom fantáziájával az említettéktől. A kiállítást kiegészítő nagyszámú rajz, sok tanulmány a művész lelkiismeretes alaposágáról tanuskodnak. Ez a csoport igen becses része a tárlatnak és egyúttal módot nyújt arra is, hogy alacsonyra szabott árak következtében kevésbé tehető műbarátok birtokába is kerüljön eredeti Feszty-kép. A holnap délután megnyíló kiállítás diadalmas megújodása Feszty Árpád művészetének, amely iránt kétségkívül őszintén és intenzíven fog megnyilvánulni a hosszú időn át csak alkalom hiján kifejezésre nem juthatott általános szimpátia.

(—aa—)

(*) Endrődi Sándor ünneplése. Endrődi Sándor, a kiváló költő, a Petőfi Társaság alelnöke most töltötte be hatvankettedik életévét. Születése évfordulójának az alkalmából a Petőfi Társaság részéről Herczeg Ferenc elnök, Ferenczi Zoltán alelnök és Farnady József ügyész keresték fel a költőt rózsadombi villájában és tolmácsolták neki a Társaság tagjainak jókívánságait.

(*) Dohnányi új színpadi művei Dohnányi Ernő, aki tegnapelőtt hangversenyezett Budapesten, elmondotta, hogy elkészült egy új egyfelvonásos víg operájával, amelynek szövegét dr. Heindl Viktor írta. A kis opera ezime még nincs megállapítva és tavasszal valószínűleg Drezdában fog először bemutatásra kerülni. Ezenkívül egy négyfelvonásos víg opera megzenesítése foglalkoztatja Dohnányit, melynek szövege Benson dán írótól való.

(*) Sztrájkoló balletkar. Párisból jelentik: A Monna Varna tegnapi előadása folyamán az opera balletkarának tagjai vonakodtak a színpadra lépni, mert az igazgatók, akik legutóbb megadták a fizetésjavítást, vonakodtak a szindikátusok elnökét fogadni. Az előadást félbe kellett szakítani. A balletet nem táncolták és a negyedik felvonást elhagyták.

(*) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre ma este Royal-szállóbeli klubhelyiségében zene- és felolvasó-estélyt rendezett nagy és előkelő közönség jelenlétében. Az estén nagy sikert arattak: K. Németh Irma, Telegdi Róth Margit, Kulifay Izabella, Kán Yvette és Kürtly György. Lelkes és elismerő tapsokkal fogadták Balla Miklóst, az ismert piétt, aki losszabb hallgatás után néhány újabb sikerült versét olvasta fel nagy tetszésnyilvánítás mellett.

(*) Filharmónia. Holnap, szerdán lesz az V-ik filharmóniai hangverseny a Vigadóban Körner vezetésével Szigeti József hegedűművész közreműködésével.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Izs. Magyar Irodalmi Társulat ma délután Ágai Adolf elnöke alatt tartotta meg a havi felolvasó ülést nagy és előkelő közönség jelenlétében az országos zeneakadémia termében. Elsőnek Lenkei Henrik tanár Dávid király című hosszabb versét mutatta be. Dr. Fabó Bertalan „A zsidó a karrikatúraban“ címen igen tartalmas értekezést olvasott fel.

* Francia tudós Budapesten. Schefer Christian M. hírneves francia tudós, a párisi politikai egyetem tanára holnap Budapestre érkezik. A kiváló tudós január 19-én, pénteken délután 5 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum nagytermében felolvasást tart. A felolvasás címe: „Franciaország politikája Afrikában 1830-tól 1900-ig“. Az érdekes előadásra a budapesti francia irodalmi kör már széjjelbűldte a meghívókat.

FŐVÁROS.

(A budapesti választókerületek új beosztása.)
A minap még arról adtunk hírt, hogy a főváros tiz közizgatási kerületét tizenhárom közizgatási kerületre fogják felosztani olyképen, hogy az I., V., VI. és VII. kerületeket kettéosztják. A polgármestert ebben az elhatározásában az a szándék vezeti, hogy a roppant nagy kiterjedésű és népes kerületek előljáróságainak munkakörét csökkentse annyira, hogy a restancziák túlságosan fel ne szaporodhassanak. Ezt az ideát, mint tisztára adminisztratív érdekű intézkedést megnyugvással is fogadtuk. Most azonban egyes kerületek vezetői olyan irányú tárgyalásokat folytatnak, melyeknek célja a fővárosnak új választókerületekre való beosztása. A terv szerint Budapest az eddigi kilenc választókerület helyett (a IX. és X. kerület ma egy választókerület) tiz választókerületre osztatnék fel. A budai oldal két választókerületből állana, harmadik kerület lenne a *Lipótváros*, melybe az egész mai *Belváros* bekebelezetnék, a negyedik választókerület a mai *Terézváros* belső része lenne, az ötödik és hatodik választókerület a mai *Lipótváros*, *Terézváros* és *Erzsébetváros* külső kerületei alkotnák, hetedik választókerületnek megmaradna az *Erzsébetváros* belső része, nyolcadiknak a mai egész *Józsefváros*, míg a mai kilencedik és tizedik kerület külön-külön önálló választókerületekké szervezetenének. A tervben a legjelentősebb és legfeltűnőbb a mai *Belvárosnak* mint önálló választókerületnek megszüntetése. Befolyásos körök azzal érvelnek az álláspont mellett, hogy az alig kétezer szavazóval bíró *Belváros* ugyanannyi mandátum felett rendelkezik a törvényhatósági bizottságban, mint a közel 18.000 szavazó felett rendelkező *Józsefváros*. Amíg a *Józsefvárosban* mintegy ötezer választóra jut egy mandátum, a *Belvárosban* minden négyezer választó tagja a törvényhatósági bizottságnak. Ezt az abuzust akarják most az új választókerületi beosztással megszüntetni. Annyi bizonyos, hogy rövidesen meg fogjuk tudni, keresztülviszik-e ezt a tervet, mert értesülésünk szerint a folyó év végén történő községi választásokat már az új választókerületi beosztás szerint akarják megcsinálni. Ebben az esetben pedig a márciusban kiküldendő összeíró küldöttségek delegálásával kapcsolatban kell a választókerületek beosztását is törvény szerint megállapítani.

(Nők éjjeli munkája.) Az ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló törvény ez év január 1-ével lépett életbe. A törvény legalább 11 órai megszakítás nélkül tartó éjjeli munkaszünetet biztosít az ipari üzemekben dolgozó nőknek olyképen, hogy este tíz órától reggel öt óráig nalkalmazottat foglalkoztatni tilos. Bizonyos esetekben az éjjeli munkaszünetnek egy órával való megrövidítését lehet kérni és ezt az engedélyt a főváros területén a kerületi előljáróságok mint elsőfokú iparhatóságok adják meg. Az éjjeli munkaszünetnek ez a leszállítása azonban évenként legfeljebb hatvan napra terjedhet. A kerületi előljárók legutóbb cartott értekezletükön foglalkoztak a kereskedelmi miniszternek a törvény végrehajtása ügyében kiadott rendeletével és az értekezleten megállapították, hogy a kerületi előljárók a törvény értelmében eljárhatnak mint ipariügyi hatóság az éjjeli munkaszünet megrövidítése, a nőmunkások kivételes éjjeli foglalkoztatása, a munkaidőrendtartás láttamozása és az erre vonatkozó rendelkezések ellenőrzése tárgyában, mint rendőrbüntető hatóság pedig a törvényben minősített kihágási ügyekben.

(Az óvónők fűtési és világítási átalánya.) A főváros közoktatási intézeteinél alkalmazott tanítószemélyzet fizetéséről szóló szabályrendelet egyik paragrafusában az óvónők által eddig élvezett fűtési és világítási átalány ingyenes szolgáltatását megszüntette. A tanács azonban még 1910-ben kimondotta, hogy az óvónők által fogyasztott gáz, illetve villamosáram mennyiségét az új fizetési szabályrendelet életbelépéséig a főváros fizeti. Minthogy az új fizetési szabályrendelet kormányhatósági jóváhagyást nyert és 1911. január 1-én lépett hatályba, az óvónőknek 1911 évben kiszolgáltatott fűtési átalányt és az általuk fogyasztott gáz vagy villamosáram értékét erre az évre a fővárosnak vissza kellene téríteni. A tanács azonban méltányossági tekintetből elhatározta, hogy ettől a visszatérítéstől 1911. évre vonatkozólag eláll. Azoknak az óvónőknek pedig,

akik az 1911. évi téli fűtőanyagot természetben még nem vették ki, az anyag ellenértékét a főváros tisztviselői részére megállapított eladási árban megtéríti.

(A vízpazarlás üldözése.) Nem nagyon időszerű az a tanácsi rendelet, melyet a mai tanácsülésből kifolyólag hoznak nyilvánosságra. A rendelet a vízpazarlás ellen irányul. A tanács határozata szerint vízpazarlást követ el az a háztulajdonos, aki a ház udvarát pusztán a tömlőn kiáradó vízszugár erejével, tehát minden segédeszköz nélkül tisztítja. Az is vízpazarlást követ el a háztulajdonos, aki a ház levegőjét a vízvezeték tömlőn keresztül magasba lövelésével hűti. A tanács ehhez képest elrendelte, hogy a kerületi előljárók az ily vízpazarlás esetében szigorúan járjanak el. Amennyiben azonban a vízpazarlást nem látják és bírságoló eljárás megindítását megokoltnak nem tartják, ily esetben is hozzanak érdemben szabályszerű véghatározatot. Ma, ebben a kemény téli időben, bizonyos senki sem pazarolja a vizet. Mivel pedig elkövetkezik a meleg nyár — rég megfellebbezték erről a rendeletről azok, akiknek tulajdonképpen szól.

(A tanácsülések új rendje.) A tanács ma délután dr. *Bárczy István* polgármester elnöke alatt értekezletet tartott, hogy megállapítsa a tanácsülések új rendjét. Az értekezlet elhatározta, hogy a teljes tanácsüléseket keddi napokon fogja megtartani és megjelölte egyúttal azokat az ügyeket, amelyek a teljes tanács elé tartoznak. A három csoportba osztott egyéb tanácsai ügyek elintézése a csütörtöki és szombaton tartandó csoporttanácsüléseken fog az illető csoportvezető alpolgármesterek elnöke alatt megtörténni. Az új rend február elsején lép életbe.

Mulatságok.

* *Bécs bálja.* Bécs város ezidei bálján a királyt *Károly Ferencz József főherceg és Mária Annunciata főhercegnő* fogják képviselni.

* *A budapesti III. kerületi Katholikus Kör* január 20-án, szombaton a *Korona Vigadó* összes termében (III. ker., *Korona-ter 2. sz.*) saját könyvtára javára hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. A hangversenyen közreműködnek: *Filinger Elza* operanékeső, *Laub István* zeneakadémiai tanár, *Kardos Angyalka*, *Kiss Sándor*, *Kraft Jenő*, *László Ede*, a *Szent Imre-kollégium* műkedvelő énekara *Jakoby Antal* vezetése mellett és a 23. sz. gyalogezred zenekara. Kezdeté este fél 8 órakor.

KÖZIGAZGATÁS.

Bíróválasztás Borszéken. Borszéken érdekes eredménnyel végződött a bíróválasztás; ugyanis a községi főbíróválasztáson *Eigel Mihály* helyébe, aki 21 évig volt községi főbíró — *Vadász Mihály* választották meg főbíróként. Községi bíróként pedig *Pepel Márton* helyett *Szabó Sándor* választották meg. *Vadász Mihály* és *Szabó Sándor* megválasztása a függetlenségi párt teljes győzelmét jelenti a községben nagy örömet keltett.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ *Porosz királyi herceg, mint törvényszéki jegyző.* Berlinből jelentik, hogy *Waldemar* porosz herceg, *Henrik* herceg fia, aki a kieli egyetemen csak nemrég fejezte be jogi tanulmányait és azután a kieli törvényszékhez került, ma reggel tette le hivatali esküjét mint törvényszéki jegyző.

§ *A köztársasági elnök kegyelme.* Párisból jelentik: *Fallières* elnök *Briand* igazságügyminiszter javaslatára *Lacour* királypárti suharecznak megkegyelmezett. *Lacour* tudvalevőleg 1910-ben *Briand* ellen a *Jules Ferry*-szobor leleplezése alkalmával merényletet követett el, amiért három évi börtönre ítélték.

§ *Kémkedéssel vádolt hadnagy.* Bécsből jelentik, hogy az ottani bíróság ma kezdte *Simonides* hadnagy bünpörének a tárgyalását. *Simonides* honvédhadnagy volt Budapesten, de váltót hamisított s utána öt évi börtönre ítélték. Kiszabadulása után érintkezésbe lépett egy idegen hatalom képviselőjével, aki *Brown Fülöpnek* nevezte magát. *Simonidest* a pécsi orvosi kiképzésével, de egyszerűen 17.500 korona erejéig elkövetett csalással vádolják.

§ *A jogos védelem.* A *Józsefváros* legrettegettebb késelője, *Tuli Gyula* dologkerülő legény, tavaly június huszonegyedikén éjjel *János* nevű bátyjával betoppant egy *Örmölyg-utcai* korcsmába, ahol *Halász Lajos* aczelöntő munkás többemagával mulatott. *Halász*, akinek nője azelőtt vadházasságban élt *Tuli Jánossal*, ijedten menekült az utcára, de két haragosa oda is követte.

— *Mi bajod van a bátyámmal?* — kérdezte *Tuli Gyula* s a feleletet be sem várva, arczúrtotta *Halászt*.

— *Kell-e egy kis kés is?* — mondta.

Halásznak gyorsabb volt a keze s úgy sziven szurta támadóját, hogy az holtan rogyott össze. A budapesti büntető törvényszék *Halászt* *Lajost* erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt két évi börtönre ítélte. A királyi tábla első büntető tanácsa ma dr. *Baumfeld Lajos* védő beszéde után megállapította a jogos önvédelmet s a vádlottat fölmentette.

§ *A betörő.* Aradról jelentik: A múlt hónapban az aradi üzleteket gyors egymásutánban felöltötték és kifosztották. A rendőrség hosszabb hajszát követően elfogta a tettest, *Szabó Imre* iparossegédet. A törvényszék ma foglalkozott *Szabó* ügyével és a vádlottakat négyévi fogházra ítélte.

SPORT.

(*Nena Sahib.*) A most már öt éves szürke herélt *Mautner*-színekben jelent meg két éves korában a nyilvánosság előtt s istállója nagy véleménynyel volt róla, mert elég jó társaságban futtatta mindig s majdnem minden esetben fogadva is volt. Azonban egy esetben sem tudta valóra váltani az előlegezett bizalmat, mert valahányszor favorizálva volt, legfeljebb a második vagy harmadik hely kétes dicsőségét érte el. A sok csalódás után istállója új metiert szabott ki számára s a múlt évben már sövények közt próbálkozott vele, azonban itt sem mutatott semmi biztatót. Végül is az istálló a selejtes anyag közé osztotta be s így került az őszi *Issekutz* főhadnagy tulajdonába. Új tulajdonosa már sokkal nagyobb szerencsével operált a herélttel, mert első startját egy *Katonalízi* gátversenyben könnyű győzelemmel avatta, úgy, hogy másodsor jobb lovak ellen lett felnyergelve, ahol szintén elfogadható szerepet játszott. A *Hubertus*-gátversenyben ugyanis harmadik lett *Most vagy soha* és *Sénéchal* mögött. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy *Nabot* ivadéka súlyokat czedált legyőzőinek: tizenkét, illetőleg nyolcz fontot. Idén a *Rákosi-díjat* vette vele kombinációba agilis tulajdonosa, ami nem is mondható rossz gondolatnak, mert a herélt most már sokkal otthonosabban mozog a sövényeken, mint első startja alkalmával s tekintve azt, hogy kisülőzva sem lesz, jó szerepet fog játszani az értékes konkurrenciában.

(*Nizza.*) A meeting hatodik napján nagyobb díj nem szerepelt s az érdeklődés is megcsappant természetesen. A *Veil-Picard*-istálló ma nagy szerencsével operált, amennyiben a négy futam közül háromt nyert meg. Az utolsó futamhoz ugyan csak diszkvalifikálás révén jutott, mert a győztes *Amphyction*-t a beadott óvás alapján elűzték az első helyről. Ugy látszik, csak most jönnek formába az istálló lovai, ami már nagyon esekély vigaszt nyújthat a meeting két főszámában okozott csalódásért. Eredmények:

I. *Prix de la Méditerranée.* (Gátverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3000 méter. 1. *Veil-Picard Valentin* IV. 75 kg (Parfremont), 2. *Samaritaine*, 3. *Samsam*. Futottak még: *Boulka*, *Kaama*, *La Cachucha*. Tot.: 10:19, helyre: 10:17, 57.

II. *Prix Massena.* (Akadályverseny.) Díj 5000 frank. Táv 3400 méter. 1. *Veil-Picard Le Matifan* 72 kg (Parfremont), 2. *Petit Duc*, 3. *Pyrhus*. Futottak még: *Sirius II.*, *Joli Garçon*, *Brillantin*. Tot.: 10:40, helyre: 10:19, 26.

III. *Prix des Roses.* (Gátverseny.) Díj 5000 frank. Táv 2800 méter. 1. *Ch. Liénart Saint Genest* 63 kg (Head), 2. *Silver Cherry*, 3. *La Bérézina*. Futottak még: *Bucentaure*, *Misere*, *Escarboucle*. Tot.: 10:41, helyre: 10:25, 37.

IV. *Prix des Deux Golfes.* (Akadályverseny.) Díj 4000 frank. Táv 3900 méter. 1. *Veil-Picard Rocroy* 63 kg (Parfremont), 2. *Epervier*, 3. *Talmont*. Futottak még: *Amphyction*. Tot.: 10:25, helyre: 10:15, 25.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a kereskedelmi miniszterhez.

Budapest, január 16.

A Csomagszállítási Részvénytársaság hitelezői vasárnap értekezletet tartottak, melyen egységes eljárást beszéltek meg azzal a helyzettel szemben, hogy a Csomagszállító két legjövedelmezőbb üzletágát, az újságszállítást és a gyorsárugyűjtést, — tehát éppen azt a jövedelmet, melynek alapján a Csomagszállító hitelét nyújthatták, — két új társaság kezére játszották át.

Nem kell az ismert előzmények után ráutainunk, hogy közgazdasági körökben nem valami nagy elragadtatással nyilatkoznak arról a szerepről, melyet ebben a tranzakcióban a kormány és specieliter a kereskedelmi kormány játszott. Mert tudvalevő, hogy a Csomagszállító Részvénytársaság a kormány égisze alatt állott s a kormány az ő protektorátusát annyira komolyan vette, hogy a Csomagszállító igazgatóságában és felügyelőbizottságában megbízott miniszteri tisztviselőkkel képviseltette magát. S miután a társaság igazgatóságában és felügyelő bizottságában a miniszterelnökség államtitkára és a kereskedelmi minisztérium egyik előkelő tanácsosa szerepelt: ezért biztak meg az intézetek a Csomagszállítóban s ezért találták hitelre érdemesnek. Azt csak nem volt szabad föltenniök a kormányról, hogy azért a jelentéktelen igazgatósági tantiémért könnyelműen vagyoni jogi és büntetőjogi felelőségeknek teszi ki tisztviselőit! Tehát az intézetek megbizták a Csomagszállítóban, mert a kormány égisze alatt álló társaságnak kellett venniök. Megbizták benne és hiteleztek neki, de mindig a kormány protektorátusára való tekintettel.

Már most, mi nem akarjuk ezuttal kutatni, mi igaz benne, mi nem — de a Csomagszállító körében azt mondták, hogy a megboldogult Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter azért fordult a Csomagszállító ellen, mert az nem akart a lapok politikai presszionálása szempontjából kötélni állani. Ismételjük: nem kívánjuk ezuttal kutatni, hogy mi igaz ebben, mi nem. De az már aztán faktum, hogy a kereskedelmi kormány, noha megbízott tisztviselői figyelmeztethették a Csomagszállító sulyos tartozásaira, elűrtte a Csomagszállító hírlapszállítási és gyorsáruszállítási üzletágainak a kielégítésre váró hitelezők elől való elvonását. A kereskedelmi kormány tudhatta, hogy a hitelezők éppen erre a két üzletágra hiteleztek a Csomagszállítóban s mégis megengedhetők találták, hogy a hitelezők elől ez az egyetlen és számottevő kielégítési alap elvonassék. A kereskedelmi kormány pedig ezáltal nemcsak eltűrtte a hitelezők kijátszását, hanem sulyos vagyoni jogi és büntetőjogi konzekvenciáknak tette ki azokat a miniszteri megbízottakat is, akik nem saját jószántukból mentek be a Csomagszállító vezetőségébe és nem sejtették azt, hogy felettes hatóságuk sordója a sulyos felelősségbe.

Politikai okok játszottak és játszanak-e bele ebbe az áldatlan és közgazdasági erkölcsökre furesa fényt vető ügybe: nem akarjuk firtatni. De igenis szavunk van Beöthy László kereskedelmi miniszterhez, aki ezt az ügyet örökségként vette át. Ő új miniszter, karrierje esuesát fiatalon érte el s bizonyára nem mindegy neki, hogy politikai vagy bármilyen egyéb, csak nem tisztán közgazdasági érdekből, gondolkodás nélkül adja oda a nevét egy legalább is áldatlan manőverhez. Minden ügyet át kell néznie az új miniszternek, de ha van a reá örökségként maradt ügyek között olyan is, amely körül elkecseregett harcok folynak s amelyre nézve tekintélyes hitelezők tekintélyes csoportjának az a hite, hogy a hitelezők elől a hitelnyújtásban döntő bizist, a Csomagszállító két legjövedelmezőbb üzletágát, legalább is gyanus körülmények között vonták el: akkor az új kereskedelmi miniszternek önmaga iránt való kötelessége, hogy ezt az egész ügyet alaposan revidálja. Tartozik vele önmagának

és tartozik pozíciójának, hogy a Csomagszállító ügyeit minden politikai vonatkozástól menten, tisztán a közgazdasági megengedhetőség szempontjából vizsgálja át. S ha e vizsgálat arról győzné meg, hogy egy magyar közgazdasági vállalatot politikai okokból fojtottak meg s továbbmenve, e politikai hajsza során jóhiszemű magyar hitelezők érdekeit károsították meg: akkor az új miniszternek e meggyőződés konzekvenciáit is le kell vonnia.

Most, amikor a Csomagszállító hitelezői egyöntetű eljárást indítanak, s mikor követeléseik biztosításában meg kell keresniök, hogy kiket terhel a felelősség: Beöthy László kereskedelmi miniszternek föltétlenül meg kell szereznie azt a megnyugvást, hogy történt-e mulasztás, esetleg üldözés, vagy sem. Ezt a megnyugvást pedig csak úgy szerezheti meg, ha ő maga revidálja az ügy akit. És ezzel tartozik is önmagának s a rája bízott nagy érdekeknek.

Harcz az árverési csarnokért.

Budapest, január 16.

Immár több, mint negyedszázad óta hiába kísérleteztek pénzintézetek és magánvállalkozók azért, hogy koncessziót szerzenek árverési csarnoknak a fővárosban való föllállítására. Az árverési csarnokról szóló törvény ugyan módot ad a Kereskedelmiügyi miniszternek arra, hogy az árverési csarnok föllállítására engedélyt adjon, azonban az eddigi kereskedelmiügyi miniszterek még mindig meg tudták óvni a legális ipart és kereskedelmet az árverési csarnok illegális versenytől. Kétségtelen ugyanis az, hogy az árverési csarnokok lehetnek hízagpótlók és szükségességek is akkor, hogyha működési körük úgy körvonalaztatók, hogy a legális iparnak és kereskedelemnek versenyt ne támaszsanak. Ha tehát az árverési csarnokban csak a zálogházból ki nem váltott tárgyak, vagy a vasuti és hajófuvarozásnál nem Rébesithető és egyéb okokból ki nem váltott küldemények, általában az elhagyott és a rendőrség által kezelt tárgyak lesznek eladhatók, ha csak a hatósági árverések (végrehajtások), avagy a csőd-tömeg vagy hagyatéki árverések lesznek ott megtarthatók, akkor az árverési csarnokok föllállítása ellen észrevételt tenni nem lehet, sőt azok föllállítása kívánatos. Természetesen ez esetben is szivelelben látnók az árverési csarnokot *közsségi* kezelésben, mint a magánvállalkozás kezében. Azonban az árverési csarnok ezzel a *munkakörrel* jó üzletnek egyáltalában nem tekinthető és nem is hiszszük, hogy akadjon magánvállalkozó vagy pénzintézet, mely ilyen feltételek mellett az árverési csarnokok föllállítására vállalkoznék.

Ha tehát van mégis vállalkozó, az azt jelenti, hogy a tüke elérkezettnek látja az időt arra, hogy az árverési csarnokra olyan feltételek mellett nyerhessen koncessziót, amely feltételek mellett az jó üzletnek ígérkezik. Van is pályázó most bőven s értesülésünk szerint nem kevesebb, mint kilencz vállalkozó (magánosok és pénzintézetek) verseng az engedély elnyeréséért.

Az ajánlkozók egyiké sem vallja ugyan be nyíltan azt, hogy ő voltaképen a tömeges vásárlásra való csábítást és a tisztességtelen versenyt akarja miniszteri engedéllyel bevezetni a főváros amugy is nehéz küzdelmet folytató kereskedelmébe, azonban valamennyi ajánlkozó végeredményében tulajdonképen csak ezt akarja. Arra pályáznak ugyanis, hogy az árverési csarnokokban engedteszék meg pl. a divatból kiment új cikkeknek árverésre bocsátása, továbbá a hatóságilag engedélyezett végeladási üzletek raktárainak árverezése, „mütagyakkal“ árverése stb. Ennek a törekvésnek megvalósulása azonban egyenesen megölője lenne a tisztességes kereskedelemnek. Mert teljesen lehetetlen pl. megállapítani azt, hogy mely cikkek ment ki a divatból? Valamely cikkek a Dorottya-utczában vagy a Kossuth Lajos-utczában rég divatját multa, míg a Rákóczi-uton vagy a Ferencvárosban még javában divatos. Épp így vagyunk a mütagyakkal is. Ma Német- és Franciaországban óriási gyárvállalatok vannak, amelyek töme-

gesen állítják elő a „régiségeket“ és a „mütagyakkal.“ Az ilyen tárgyak árverése egyenesen agyonüttné a szakmabeli kereskedelmet, mert hiszen az árverési csarnok vállalkozója direkt az árverések számára gyártatna silány árukat s azokkal csapná be a naiv közönséget, mely drágán fizetné meg az „előnyös“ vásárt. Ilyenformán az árverési csarnok az ipartörvény rendelkezéseit is sértené, úgy hogy lehetetlennek tartjuk, hogy akadjon miniszter, aki a csarnokot ilyen feltételekkel engedélyezné, még akkor sem, ha azt olyan intézet kéri is, mint a *Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson R.-T.* A főváros iparossága és kereskedői már is tiltakoztak a terv ellen.

A Hungária Bank megalakul. A Hungária Bank január 21-én tartja meg alakuló közgyűlését. Az új banknak állítólag francia érdekeltsége is van, amely kerek két millió korona részvényt jegyzett az öt millió korona alaptőkéből. A magyar csoport aláírási iverin egy fél millió koronával szerepelnek katolikus főpapok, egy millió koronával a katolikus arisztokraták és egy fél millió koronával — kikeresztelkedett zsidók.

Szilárdság a gabonatorzsdén. A gabonaborzén, miután hosszabb ideig pangott a forgalom, ma határozott élénkülés volt. Igaz ugyan, hogy a vidék még ma sem érdeklődött az üzletmenet iránt, mindazonáltal jelentékeny árfeljavulás konstatalható. Különösen tengeriben volt igen élénk a forgalom. A spekuláció és a kulisz mindjárt a megnyitáskor nagy tételekben vásárolta e cikket, mert a vidéken a tengeritermés gyenge eredménye folytán máris alaposan megcsappant a készlet. A kínálat minimális, a mellyel szemben a fogyasztók vásárlókedve rendkívül élénk. A kontremin tehát, amely bizatt abban, hogy a román tengeri ma pótolhatja a belföldi áruhiányt, szintén siet érdekeltségét visszavásárolni, mert a román tengeriért követelt ár sokkal drágább, semhogy annak behozataláról szó lehetne. A tengeri árfeljavulása mintegy 20—22 fillért tesz ki. A buzaüzletben a tengerinél végbemenő árfeljavulás folytán szintén hozmozgalom volt észlelhető, amennyiben a hideg időjárás folytán azt is élénken vásárolta a helyi spekuláció.

Általános Iparbank r.-t. A hivatalos lap mai száma két budapesti pénzintézet egyesülése tárgyában f. hó 25-ikére kitűzött rendkívüli közgyűlés hirdetményét tartalmazza. Az Általános Bank Részvénytársaság, mely a múlt évben 3 millió koronáról 5 millió koronára emelte fel alaptőkéjét, egyesül a Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársasággal, amelynek alaptőkéje ugyancsak tavaly emelkedett 1 millió koronáról 2 millió koronára. A két intézet egyesüléséből előálló alakulat czége „Általános Iparbank Részvénytársaság“ lesz. A rendkívüli közgyűlésen az igazgatóság indítványozni fogja, hogy az Általános Iparbank alaptőkéje 3 millió korona névértékű új részvény kibocsátása által 10 millió koronára emelteszék fel. Mint értesülünk, az igazgatóságba a két intézet eddigi igazgatósági tagjain kívül új egyéniségek is be fognak választatni.

A Bácsmezei Czukorgyár rendkívüli közgyűlése. A Bácsmezei Czukorgyár, amely a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank együttes alapítása, január 27-én rendkívüli közgyűlést tart Budapesten, amelyen hat taggal kiegészítik az igazgatóságot. A kiegészítés bácsmezei répatermelőikkel történik.

A biztosítási tisztviselők mozgalma. A biztosító intézetek tisztviselői mozgalmat indítottak helyzetük javítása iránt. Ma este mintegy háromszázan összejöttek a Westend-kávéházban, ahol megállapodtak abban, hogy szervezkednek és e célból megalakítják a „Magyar Biztosítási Alkalmazottak Országos Szövetségét.“ Az új szövetség alakuló ülése vasárnap délelőtt lesz a mai értekezlet helyén s azon megjelennek a bécsi hasonló egyesület kiküldöttjei is.

A Fakereskedők Hitelintézetének fejlődése. A Magyar Fakereskedők Hitelintézete részvénytársaság ma tette közzé múlt évi tevékenységéről szóló mérlegét. A mérleg a társaság erőteljes fejlődését és megismosodását mutatja. A mérleg

TISZTVISELO-OTTHON
(PENSIO) Budapest, Szentkirályi-utca 22. I. em.
Teljes penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél
Lakás pensio 135 korona. Ebéd 42 korona. Vacsera 24 korona

adatai az egész vonalon lényegesen emelkedtek, s a nyereség az 1911. évben 379.338 koronára emelkedett az 1910. évi 342.378 koronáról. A társaság tartalékalapja elérte az 5.000.000 koronát, ami az alapítókének egy negyed részét teszi. A betétek 4.821.480 (előző évben 3.934.984), a váltótárca 3.056.160 (4.209.574) koronára emelkedett. A társaság közgyűlése február 2-án, délelőtt 10 órakor lesz.

Az Országos Koronatakarékpénztár felszámolása. Tizenöt évi fennállása után az Országos Koronatakarékpénztár szövetkezet mai közgyűlésén elhatározta a felszámolást. A tagok hozzájárultak a felszámoláshoz, de sem az igazgatóságnak, sem a felügyelő-bizottságnak a felmentését nem adták meg. A felszámoló-bizottság tagjai: Bochkor Károly, Rottler Lajos, Palotay Géza, dr. Lengyel Zoltán, Bródy Lajos; pötagok: dr. Wilhelm Adolf, Darvay Rezső és Bartos Kálmán.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Mandel Armin, Kassa; Novacsics R., Károlyváros; Obróvinyák Vilmos, Beszterce; Prajner Mór, Sasvár; Schmidt Mátyas fia, Mohács; Zsoldás Jakab Püspökladány; Szilágyi Márton Budapest, Ráday-utca; Hirschenhauser Mór, Pozsony; Pény József Varasd; Szafir H., Nyiregyháza.

Új vegyészeti gyár. Krausz és Bettelheim bankbizományos-cég irodájában egy új vegyészeti gyár részvénytársaság tartotta alakuló közgyűlést. A részvénytársaság, amelynek alapítókéje 500.000 korona, dr. Kereszty, dr. Wolf és Társa vegyészeti gyár részvénytársaság cég alatt alakult meg és főleg orvosi és gyógyszereszi célokra szükséges vegyészeti termékek előállításával foglalkozik. Az igazgatóság tagjai: dr. Reichenhaller Kálmán, budahegyi Pauer Leo, Krausz Simon és Bettelheim Mór; a felügyelő-bizottság tagjai: dr. Kereszty György és dr. Wolf Emil.

Ismeretlen állapotú betegség. Meránból jelentik: Eddig ismeretlen állapotú betegség terjedt el itt az utóbbi időben. A borjakat vérlás támadja meg és rövid idő alatt végez velük. Eddig 800 borju esett az új kór áldozatává. A ragály egyre terjed és ahátóság intézkedéseket tett a veszedelem terjedésének megállítására.

Közlegetők tulterhelésére vonatkozó döntések. A közlegetők közlegetőlőről az egyes állatnemeket csak akkor lehet kizárni, ha erre nézve az összes legelőbirtokosok megegyeztek. Ilyen megegyezés nélkül a kizárás akkor sem jogos, ha a közlegető a szarvasmarháknak sem lenne elégséges. (A földmiv. m. min. 1911. évi 41.402. sz. hat.)

Gazdasági fejlődésünk irányai. E czímen e hó 16-án este 7/2 órakor az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör dísztermében dr. Szende Pál, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés kitűnő főtitkára előadást tart. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Egybehívott közgyűlések.

- Január 18. Magyar kir. szab. osztályorszájtá r. t. (r. k.)
- Január 20. Bárdi József automobil r. t. (r. k.)
- Január 27. Bácsmezei cukorgyár r. t. (rendk. közgyűlése.)
- Január 29. Első Magyar Általános Biztosító (rendk. kgy.)
- Január 31. Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r. t. (r. k.)
- Február 2. Pesti Hazai Első Takarékpénztár r. t. (r. k.)
- Magyar Fekereskedők Hítelintézete r. t. (r. k.)

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. Hommel fele Haematogen! Óvást a Dr Hommel nevet hangsúlyozni kell!

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 16.

A készáru-piacon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a mal-mok nagyon tartózkodók voltak. Csak igen kevesen vásároltak és ezt is csak kelleetlenül és igen nehézkösen. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, csak szűkárnyu forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze mintegy 4000 q buza kelt el a tegnapiaknál pár fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 12.18 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.90 korona 79.5 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 2 1/2 fillérrel, a tengeri 5 fillérrel drágább, a zab és a takarmányru változatlan. Forgalomba csak 600 q rozs került 9.92 1/2—9.95 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zár-lat jegyzéseivel indult meg. A forgalom folyamán a kemény fagyokról érkezett vidéki hírek erős nyugtalanságot okoztak: a spekuláció egyre élén-kebben kereste a kötéseket, amivel szemben a kínálat egyre jobban megcsappant, így aztán erősen szilárdult az irányzat, mi mellett az összes cikkek jegyzései lényegesen emelkedtek. Amint nagyobb mozgalmak bekövetkezésekor rendszeren, úgy most is erősen élénkült a forgalom is, amely meglehetősen nagy arányokat öltött. Az áprilisi buza 11.73 koronán indult, kezdetben 11.72 koronán is kötött, aztán sürgős keresletre 11.82-ig szökött fel és zárlatkor így is maradt. — Az októberi buza 19.93 koronás kezdő árfolyama 10.99-ig emelkedett és 10.98 koronán zárult. — Az áprilisi rozs 10.21 koronán, az októberi rozs 9.03 koronán indult, az utóbbi pedig 9.08-ig javult és zárlatkor 9.06 koronán maradt. — Az áprilisi zab 9.73 koronáról 9.81-ig, az októberi zab 8.43-ról 8.49-ig emelkedett, az előbbi 9.67 koronán, az utóbbi 8.47 koronán zárult. A májusi tengeri 8.58 koronán indult, előbb 8.59 és 8.57 között ingadozott, aztán 8.69-ig szökött fel és zárlatkor 8.67 koronán maradt. — A tegnapi zárlatkor viszonyítva, végeredményképe ma az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi rozs 5 fillérrel, az októberi rozs 3 fillérrel, az áprilisi zab 7 fillérrel az októberi zab 5 fillérrel, a májusi tengeri 10 fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

	Hilós	ára 100 kg.	Hilós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	23.00—23.65
"	76	—	80	23.45—23.90
"	77	—	81	23.75—24.10
"	78	22.95—23.35	82	23.80—24.20
Fejérmegyei	75	—	79	23.05—23.45
"	76	—	80	23.30—23.65
"	77	—	81	23.50—23.85
"	78	22.80—23.10	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.15—23.55
"	76	—	80	23.35—23.70
"	77	—	81	23.60—23.90
"	78	22.85—23.20	82	—
Bánsági	75	—	79	23.30—23.65
"	76	—	80	23.45—23.80
"	77	—	81	—
"	78	22.95—23.35	82	—
Bácskai	75	—	79	23.30—23.65
"	76	—	80	23.45—23.80
"	77	—	81	—
"	78	22.95—23.35	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	20.05—20.15
"	középmínőségű uj	—	—	19.80—20.00
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	19.00—19.40
"	II.	—	—	18.60—18.90
Zab	I. rendű	—	—	19.50—19.80
"	II.	—	—	19.00—19.30
Tengeri belföldi uj	o	—	—	17.10—17.20
Köles	—	—	—	—

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 1000 q 83 k 24.40 K, 1000 q 81 k 24.40 K, 1200 q 81 k 24.40 K, 500 q 80 k 24.40 K, 500 q 80 k 24.10 K, 500 q 80 k 24.20 K, 500 q 80 k 24.10 K felső, 150 q 79.5 k 23.95 K.
Fejérmegyei: 1000 q 80 k 24.10 K, 200 q 79 k 23.80 K.
Pestvidéki: 150 q 80 k 24.10 K, 500 q 80 k 24.10 K, 300 q 80 k 24.05 K, 250 q 79 k 23.90 K, 150 q 77 k 23.75 K.

Bánsági: 235 q 78.5 k 23.60 K.
Bácskai: 300 q 77.5 k 23.70 K.
Hartai: 300 q 81 k 24.15 K.
Marosi: 400 q 80 k 24.05 K.
Raktár: 600 q 78 k 23.75 K, 600 q 76.5 k 23.35 K.
Rozs: 180 q 19.70 K kp. p., 900 q 19.80 K kp. p., 300 q 19.75 K kp. p.
Zab: 250 q 19.50 K kpl.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.46—44—64
Májusi buza	23.16—14—36
Buza októberre	21.86—84—98
Rozs áprilisra	20.42—52
Rozs októberre	18.06—16
Zab áprilisra	19.46—62
Zab októberre	16.86—98
Tengeri 1912 májusra	17.16—18—14—38—32
Tengeri júliusra	17.20—22—18—40—36
Káposztarepeze augusztusra	31.20

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.64—23.66
Buza májusra	23.34—23.36
Buza októberre	21.96—21.98
Áprilisi rozs	20.54—20.56
Rozs októberre	18.12—18.14
Zab áprilisra	19.58—19.60
Zab októberre	16.94—16.96
Tengeri 1912 májusra	17.34—17.36
Tengeri júliusra	17.36—17.38
Káposztarepeze augusztusra	31.—31.20

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 14-től 1912. január 15-ig.

Érkezett Elszállított métermázs

Buza	8221	—
Rozs	400	—
Arpa	3335	—
Zab	1012	—
Tengeri	—	218
Liszt	305	9674
Korpa	—	1787

Értéktőzsde.

Ma ismét panasz volt a nagy üzlettelenség miatt az értéktőzsdén. Lár külföldről kivétel nélkül szilárd jelentés érkezett. Kötés a nemzetközi, ugy-szintén a helyi piacon csak eleinte fordult elő. A készáru-piacon az árnívó tartott. A sorsjegypiacon a konvertált jelzálogorszejegy 2—3 százalékkal drágult. A zárlat tartott, de igen csendes volt. A déli tőzsde forgalma teljesen pangott, bár Berlinből kedvező jelentés érkezett. A nemzetközi piac árnívója változatlan. A helyi piacon igen kevés üzlet volt. A készáru-piac szilárd, néhány készén-és iparérték és a budapesti általános villamosági részvény tartott áron kelt el. A járadékpiac nyugodt, változatlan. A sorsjegypiacon a konvertált sorsjegy újra emelkedett.

Az értéktőzsdén kötöttek: Magyar hitelrészvény 854—854.75, Jelzálogbankrészvény 495.50—496.75, Leszámitoló-bankrészvény 578—578.25, Rimamurányi részvény 695—695.25, Közúti vasutársaság 808.50—809, Hazai bankrészvény 318—319, Magyar bankrészvény 709, Hazai sorsjegy 130.25—139.75, Konvertált sorsjegy 175—176.50, Agrár-bankrészvény 537—538, Horvát cukorrészvény 1136—1140, Gummi-részvény 599—600.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 633.75, Magyar hitelrészvény 853.75, Rimamurányi részvény 694.50—695, Közúti vasutársaság 808—808.50, Hazai sorsjegy 180, Konvertált sorsjegy 177—177.25, Salgótarjáni részvény 688—689, Budapesti általános villamosági részvény 533.50—535.50, Naszói tanninrészvény 741—743.

Az értéktőzsde irányába helyi fedező vásárlások következtében megszilárdult. Az érdeklődés előterében a Közúti vasutársaság állott, amely élénk kereslet mellett 2 koronával emelkedett. A többi érték ára csak kisebb mértékben javult. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 634.75—635.25, Magyar hitelrészvény 854, Leszámitoló-bank 577.75, Jelzálogbank 496.50, Rimamurányi 695.25—695.50, Közúti villamos 810.50—812.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 16. (Saját tudósítónktól.) Tökintettel a folytonos fagyra, az irányzat szilárd, buza változatlan, rozs és zab 5 fillérrel, tengeri és cinquantin 10 fillérrel drágább.

Jegyzetett buza, Tiszavidéki 12.45—12.80, bá-náti és bácskai 12.30—12.60, mosoni és győri 11.90—12.25, felsőmagyarországi és délvasuti 11.90—12.25, alsómagyarországi 11.00—11.85.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.55—10.80, délvasuti 10.50—10.65, különféle magyarországi 10.40—10.60, ausztriai 10.55—10.75.

Arpa: Norvonszági 10.75—11.50, marchfeldi 10.30—10.65, bécsvidéki 10.30—10.55, mosoni és győri 9.65—9.95, maláta 9.89—10.35, takarmány 9.10—9.50, Magyar tengeri 9.35—9.65, Cinquantin 9.60—10.10.

Magyar zab: válogatott 10.45-10.80, elsőrendű 10.35-10.65, közepes 10.10-10.45, elsőausztriai 10.35-10.60 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 16. (Magyar értékek zárlata). 4 száza léko arany-járadék 109.75 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegye 296. Magyar hitelbank részvény 853.25. Magyar leszámitoló és váltó részvény 572. Rima murányi 692.80. Magyar cukoripar. Adria hajózási részvénytársaság 532. Magyar koronajáradék 90.25, 4 százalékos magyar földtörvény kötvény. Magyar nyeregművelés sorsjegye 422. Kassa-Oderbergi Vasutársaság. Magyar jelzálogbank 494. Magyar kereskedelmi bank.

Bécs, január 16. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 90.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.85, 1860-as sorsjegye 1605. Osztrák lite sorsjegye. Angol osztrák bankrészvény 325.60. Bécsi Bankverein 545.75 Osztrák-magyar bank 1988. Déli vasut 111.40. Dunagyhajózási r.t. 1139. Dohány részv. 334. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német banky. 117.66 Osztr. Lloyd 160. 4.2 szaz. ezüst jár. 90.75 93.90 Osztr. koronajáradék 90.70, 1864-es sorsj. Osztrák hitelintézeti részvény 654.50, Union-Bank 299.55. Osztrák Länderbank 532.25, Osztrák-magyar államvasu 323.50, Elbavölgyi vasut. Alpesi részvény 885.25 20 frankos 19.12. Londoni váltóár 241.17. Lipótkohó 635. Török sorsjegye 246.10.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 16. (Értéktőzsde.) A mai forgalmat az egész vonalon szilárdabb alappirányzat hatotta át, amit a legutóbbi napokban hathatósan megnyilvánult befolyásokon kívül még fokoztak azok a jelentések is, amelyek szerint Oroszország közvetítésével Olaszország és Törökország között békétárgyalások vannak készülöben. A forgalom élénkségét ugyan futólag kedvezőtlenül befolyásolta a londoni pénzdrágulásról szóló hírek, de az utolsó üzletórában ismét animált volt a hangulat és a tőzsde a legmagasabb napi árfolyamokon szilárdan állt. A legfőbb érdeklődés ismét bányáértékek iránt nyilvánult meg, melyek közül szénrészvények, különösen gelsenkircheniek és Phönix részvények részesültek előnyben, bár az utóbbiak kezdetben a duisburgi robbanási katasztrófáról szóló jelentések hatása alatt szenvedtek. Szilárdabbak voltak még a

Prinz Heinrich vasut részvényei, török sorsjegyek, 1902. évi oroszok, Amerikai vasutak, Santung vasut, valamint Kanada részvények időnként londoni eladások miatt hátrányba kerültek. Még inkább hátrébe szorultak a villamossági értékek, míg osztrák értékek közül csak hitelrészvények részesültek nagyobb figyelemben. A készárupiacs ipari értékei tunyomórészt szilárdak voltak. Napi pénz 2 és fél, magánkamatláb 3/4 százalékl.

Berlin, január 16. Zárlat. (Saját tudósítónktó Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 4.2 százalékos osztrák aranyjáradék 96.70. Osztrá hitelrészvény 205.40 Déli vasut. Orosz bankjegyek 4.2 százalékos új orosz kölcsön. Discontó Commandit 19.60. Dinamitruszt 199.20, Harpeni 203.40 Unifikált török járadék 91.25, 4.2 százalékos ezüst jár. 4.2 százalékos magyar aranyjáradék 92.40, Magya koronajáradék 90.20. Osztrák-magyar államvasut 156.50 Bécsi váltóár 849. Olasz járadék. Alt. villamosági Kádon 196.70, Gelsenkircheni 198.90, Laurakohó 182.50.

Frankfurt, január 16. Zárlat. 4.2% papírjáradék 4.2 szaz.-os osztr. ar.-jár. 96.80 Magy. ar.-jár. 92.50 Osztr. hitelint. részv. 205.75 Osztrák-magyar államvasut 154.25 Északnyugati vasut. Bustlieb radi vasut. Londoni váltóár 204.70. Bécsi Bank verein 137.65 Villamos részvény. 3 százaléko magyar aranykölcsön 75.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 94.15. Osztrák koronajáradék 91. Magyar koronajáradék 90.20 Osztrák-magyar bank 142.80 Déli vasut részvény 19.12 Elbavölgyi vasut. Bécsi váltóár 849. Párisi váltóár 812.50, Union bankrészv. Hamburg, január 16. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 93.60, 1860. sorsjegye 180. Déli vasut. 4 százalékos aranyjáradék 96.50, Osztrák hitelrészvény 205.50 Osztrák-magyar államvasut. Olasz jára dek 100.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.60

London, január 16. Angol consol 77. Páris, január 16. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 95.27. Osztr. aranyjáradék 98. Magyar arany járadék 94.50, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 153.50 3/4 százalékos Olasz járadék 99.95. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 276. 5 százalékos marokkói járadék 527. 4 százalékos 1890. román köles '96.55 4 százalékos amort. románjár. 1905. 5 százalékos orosz járadék 105.70 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.15 4 százalékos spanyol jár. 95.30 4 százalékos unifikált török jár. 91.97 Török sorsjegye 209.50 Török dolányrészvény 364. Osztrák földhitelintézet 1395. Osztrák Länderbank 603. Magyarjelzálogbank. Banque de Paris 17.92. Banque Ottomane 690. Osztrák-magyar államvasut. Déli vasut 118. Meridionalvasut 609. Hartman gépgyár 711. Rio Tinto 17.79. Sucerie d'Egypte 76. Tula 725.

Urlikányi kőszén 176. Chartered 90.75, De Beers 309. East Rand 87.25, Jagersfontein 190.50 Trans. Land Comp. 42.75, Váltó Amsterdam (rövid) 208.62, Váltó német piacokra (rövid) 122.90, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 518. Olasz arany-váltó rövidre 518. Váltó Svájcra (rövid) 116. Csekk Londonra 262.10. Magánkamatláb 3/4%.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyze.

Table with columns: Állvány időret, Nyert, Finomított. Rows: Azonnali szállításra, Irányzat: Igen szilárd, Bécsi nyersszeszjegyze, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with columns: Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra. Rows: 1912. január, január-májusra.

Zsiradékok.

Table with columns: Disznózsír budapesti, Szalonna, Városi 4 drbos, 3. Rows: 154-155, 130-131, 134-135.

Budapesti szurómarhavásár.

Január 16. Felhajtott 184 drb. Argyezsek: Elsőrendű 66 borjúkrt 10-13 fillérig, kivételesen 134-140 fillér, középminőségű 66 borjúkrt 114-116 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt, az árak 4-6 fillérrel kergéket emelkedtek.

Kőbányai sertéspiac.

Argyezés. 191. január 16. napján. Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felül) 135-140 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 klg.) 142-146 fillérig. II. Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 klg.) 147-148 fillérig. Sertéslelészám: Január 14. napján volt készlet 20944 dr. Január 15. napján felhajtott 131 drb. Január 15. napján elszállított 232 drb. Január 16. nap-

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' with multiple columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Államadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalom', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Közlekedési vállalatok'.

ján marad készlet 20893 drb. A hizott sertés üzlet-irányzata: Csendes.

Bécsi sertésvásár.

Szent-Marx, január 16. Felhajtott 16182 drb sertés és pedig 4415 drb magyar és 11767 drb lengyel sertés. Árjegyzék: elsőrendű nehéz sertésekért 126—128 fillér, kivételesen 128 fillér, szedett sertésekért 108—120 fillérig kilogrammonként. Az irányzat csendes, mindazonáltal a nehéz sertések árai 6—8 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kerekes Miklós losoncai járásbírói joggyakorlatot a zombolyai járásbíróhoz jegyzővé, Juhász Gyula aranyosmaróti telexkönyvvezetőt a IX. fizetési osztályba, Szehabehelyi Gyula budapesti törvényszéki íródatisztelet telexkönyvvezetővé;

a pénzügyminiszter a bányászati műszaki tisztviselők létszámában Gellért Béla és Nesnera Jenő főmérnököket, Csia Ignác főmérnököt bányatanácsosokká, Merza Károly, Herzeg Imre, Gallov Géza, Kompóty József és Raffaj András mérnököket főmérnökökké, Surjánzsky Vilmos, Rell Béla, dr. Schleicher Aladár és Fekete Lajos segédmérnököket mérnökökké, Csikos János kataszteri gyakorlatot ideiglenes pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri becsülőbiztosá a kolozsvári kataszteri igazgatósághoz Nagy Pált ideiglenes pénzügyi számgyakorlatokká;

a földművelésügyi miniszter a vízügyi műszaki segédhivatali tisztii személyzetének létszámában Nemeth János fizetéstelen írodasegéd-tisztelet ideiglenes irodakezelési gyakorlatokká;

a pozsonyi főügyész Mejo Máttyás illavai fegyintézetű fegyőrt a vágyhelyi járásbírói fogházhoz fogházórré;

a bosnyák-hercegovinai kormány főnöke Markicevic Péter a reljevoí szerb orth. papnevelőben valósgos tanítóvá, a bosnyák-hercegovinai orsz. kórház osztálysegédét, dr. Midzic Muharemet és dr. Neumayer Győzőt Drvarban ideiglenes járásorvosokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Nagy Lajos zombolyai járásbírói jegyzőt a balassagyarmati törvényszékhez, Vereb Mihály szegedi törvényszéki írnokot a szegedi ítélőtáblához, Weber József zombolyai járásbírói írnokot a szegedi törvényszékhez, László Lajos illavai járásbírói írnokot a zsolnai, Szántó József tapolcazi és Orosz Lajos tetti járásbírói írnokokat a győri járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítás. Kiskoru Póllak Oszkár pozsonyi lakos családi nevének Porzsoltra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Írta: JEAN DE CARRE.

15. A félhomályban alvó embereket látták, kiknek egy része széken, az asztalokra hajlva szendereggett. más része csak puszta földön feküdt. Fuvárosok és gitonok voltak; nők és férfiak vegyesen rongyos, vagy tobdott-földött köpönyegekbe burkolva. A testőrök belépése élénk mozgalmat idézett elő. Ásítások, dümnyögések hallatszottak. Az alvók felébredtek, némelyek fel is álltak. A gitonoknak parázsként égő szemei sokat ígérően kezdtek mosolyogni a kócos fekete haj alatt; kíváncsian nézgették a Caballerosokat, különösen azok főnökét, kinek daliás termetét megbámulták Éva e lányai erszényét tömöttnek hitték.

— Engedjenek helyet, emberek — parancsolta Rafael, miközben az egyik asztalhoz közeledett s egy mozdulattal félretolta az utjában álló alvókat.

— Te pedig — szól a vendéglőshöz, aki szintén felébredt és álmosan sietett elő — adj ennünk.

A nyugalmukban megzavart alvók dörögve vonultak tovább, mert megértették, hogy ha az ujonnan jötteknek ellenszegülnek derekas elpáholásnak teszik ki magukat. A vendéglős ezalatt lázasan hajlongva forgatta ujjai között zsiros kalapját s nem győzött eleget mentegőzni.

— Kegyelmességed nem lesz megelégedve. Kenyéren és sajton kívül semmim sincs a háznál.

— Adj hát kenyeret és sajtot — válaszolta Rafael — de hozzá egy kancsóval a legjobb borból.

Leült az asztalfőhöz. A három testőr az asztal alsó végén helyezkedett el; csak azon izvekedtek, hogy a gyorsan felszolgált va-

Pályázatok. A temesvári törvényhatóságnál írodavezetői (esetleg iktatói) állásra 1912. január 25-ig, Sziklason (Temesm.) postagynöki állásra 1912. február 9-ig, a nezsideri járásbírósnál hivataliszolgai állásra 1912. február 16-ig, a korponai járásbírósnál albirói állásra két hét alatt, a kézdivasárhelyi adóhivatalnál hivataliszolgai állásra 1912. február 20-ig lehet kérvényeket benyújtani.

VIZÁLLÁS.

jan. 13 jan. 15.

jan. 13 jan. 15.

Állomás	méter	Állomás	méter
inn	Schirding 0.91 0.66	flaza	M-Sziget 0.26 0.08
Duna	Passau 2.98 3.24		Tekeháza 0.86 0.—
	Linx 0.94 0.80		V-Namény 1.26 0.86
	Bécs 0.85 0.41		Tokaj 0.03 0.60
	Pozsony 2.09 1.97		Tiszafüred 0.12 0.80
	Komárom 8.07 3.20		Szolnok 1.80 0.48
	Budapest 2.82 2.46		Csongrád 0.88 1.55
	Paks 1.47 1.81		Szeged 0.96 0.62
	Mohács 2.20 2.68		T-Becse 1.54 1.78
	Gombos 2.70 2.10		Titel 1.12 1.08
	Ujvidék 1.89 2.25	Óndova	Hóór 0.08 0.08
	Pancsova 1.88 2.40	Tapoly	Bárta 0.84 0.92
	Orsova 2.05 1.60	Bodrog	Ladmóna 1.80 1.59
	Morvafalu 0.28 0.18	Sajó	Zsolca 0.10 0.10
	Zalain 0.40 0.88	Hernád	H-Németh 0.24 0.14
	Trencsén 0.88 0.74	Bereetty	Margitta 0.80 0.24
	Szered 0.26 0.80	B-Ujfalu	Cucsua 0.48 0.82
	Szt.-Gothárd 0.15 0.09	N-Várad	Belényes 1.20 0.10
	Sárvar 0.56 2.40	Belényes	Tenke 0.64 0.—
	Győr 1.22 1.20	Gurabonca	Borosjenő 0.30 0.10
	Várasd 3.79 0.86	Borosjenő	Bekés 2.50 1.82
	Zákány 0.71 0.70	Bekés	Gyoma 3.08 1.90
	Barcs 0.86 0.84	Gyoma	Gy-Fehérvár 0.40 0.22
	Orsolya 0.— 0.—	Sáros	Branyicska 0.70 0.64
	Sziszek 0.84 0.75	Arad	Makó 0.38 0.02
	Mitrovicza 3.78 4.13	Arad	Lugos 0.98 0.98
	Szamos Deés 0.23 0.19	Makó	K-Kostély 0.80 0.10
	Szatmár 0.78 0.72	Temes	Kiszető 1.04 0.60
	Kraszna N-Majdény 0.36 0.40	Ségs	Temesvár 0.10 0.88
	LatorczaMunácsa 0.12 0.12	Becske	Becske 0.48 0.54
	Laborez Homónna 0.09 5.08		
	Ug Peracseny 0.— 0.—		

Használjon Dr. Borovszky-féle

BOROLINT

reuma, csúz, kőszvény, isiász, fejfájás, kolera és mas ragályos fertőzés ellen.

Ara a Borolinnak 50 fillér, a Borolin-sónak 2 korona, a Borolin-szappannak 30 fill r és a Borolin-cukorkának 40 fillér. — Kapható mindenütt.

IDŐJÁRÁS.

‘Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban a nagy hideg egyre tart; egyébként többnyire derült az idő és havazás csak keleten fordult elő.

A hőmérséklet minimuma 2 C fok volt Czirkvenicán és 1 C fok Fiumében, minimuma pedig 30 C fok Botifalun.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

(Sürgöny-prog.: Változás nem várható.)

Állomás	Lágyomák mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Hőmérséklet		
					max.	min.	
A-Selatina	70.7	18.6	E	4	0	12	20
Ungvár	73.4	15.8	N	2	0	12	18
Kismárk	74.8	18.0	N	2	0	11	18
Losoncs	72.9	17.4	NW	1	0	7	21
Ogyalla	72.2	18.2	SW	1	0	4	18
Budapest	72.6	14.7		1	2	4	15
Hérsény	72.7	18.0		4	0	2	13
Keszthely	71.7	11.8		0	0	2	13
Pécs	78.1	12.4		0	0	2	11
Zágráb	72.4	8.8	E	1	4	2	7
Fiume	68.0	3.7	NW	8	2	6	2
Szeged	73.0	14.2	N	1	0	6	12
Temesvár	73.6	16.7	N	1	0	7	18
Nagyvárad	72.9	14.0		0	0	9	20
Kolozsvár	—	20.8	SW	8	4	9	18
Nagyzeben	75.4	22.3	NW	1	0	10	25
Szatmár	—	19.0	N	0	0	8	22
Eger	—	18.0	NW	1	0	5	20
Arvaváralja	—	24.0	N	1	0	13	27
Selmeczbánya	—	14.4		0	0	16	16
Komárom	—	14.8		0	0	5	15
Magyar-Óvár	—	7.8	N	1	1	6	14
Sopron	—	10.0		1	4	2	8
Eszék	—	2.2		1	1	7	1
Cirkvenica	—	13.0	N	2	1	9	27
Debrecen	—	17.4		2	2	6	17
Kecskemét	—	12.8	N	0	0	5	14
Oradea	—	—		—	—	—	—
Zombolya	—	11.8	N	2	4	4	15
Vercs	—	16.4	NE	1	0	5	17
Orsova	—	10.5	NE	4	0	12	12

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.
Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

csora elfogyasztásával új erőhöz jussanak. Rafael nézte őket, amint esznek, a legesekélyebb vágyat sem érezte, hogy őnmaga is részt vegyen a sovány lakomában. Egész figyelme a körülötte nyüzsgő éhenkórász kiéhezett csapatokra irányult, akiknek álmát megzavarta az ő érkezése. Mindössze vagy tizenketten voltak, köztük négy-öt asszony, a többi pedig fiatalember, igazi akasztófavirág arczok, akiknek rongyai alatt erőteljes tagok rajzolódtak. Arra gondolt, hogy ha ezeknek az embereknek civakodó kedvük támadna és fenyegetővé válnának neki és kísérőinek, kardot kellene rántani. Észrevette, hogy mindenik erős markolatu kést rejteget övében, mely rettenetes fegyver, ha jól kezelik.

— Nem volna tanácsos sokáig tartózkodnunk itt — mondotta embereinek olyan hangon, hogy csakis azok hallhassák. — Nem először vetődtem ide, de még soha sem támadt bennem a veszélynek olyan előérzete, mint ma este. Ezekkel a bitangokkal magam előtt, valóságos rablótanyának nézem ezt a koresmát. Mihelyt lovaink kipihenték magukat, rögtön utra kelünk.

A testőrök is így vélekedtek. Egyikük sem mondott ellent.

— A lovak pihennek, majd később, hadnagy ur — szóló köztük a legöregebb. — Mi magunk is örülni fogunk, ha mentől messzebb tudjuk magunkat innen. Felállt, a társai utánózták, Rafael szintén úgy tett s előhívta a vendéglőst, hogy kifizesse a vacsora árát.

— Kegyelmességed tovább utazik? — kérdezte a vendéglős meglepetten.

— Igen, indulok — felelte Rafael.

— Rosszul méltóztatik cselekedni. Rablók tanyáznak a Despennaperos szorosban és különösen éjjnek idején szoktak az utasokra támadni.

— Nem félek tőlük sem éjjel, sem nappal — viszonzá Rafael. — Gyakran merészkedtem már át a Lierron s tudtommal még

sohasem merészkedtek ő felsége a király testőreit feltartóztatni. Ha csak egy hajszálukat is érintenék, meg lennének boszulva.

— Ha védelmükre nincs egyebük, csak ez a kilátás a boszura — vetette ellen a vendéglős kicsinyítő hangon.

— Mit akarsz mondani? Nem látod, hogy van nálam fegyver, valamint társaimnál is.

— Önök négyen vannak, a rablók pedig tizen, huszan, talán még többen is lesznek.

A vendéglős erősködése gondolkodóba ejtette Rafaelt. A beszél növelte aggodalmait s még rosszabbul érezte magát, amikor egy öreg asszony, aki a beszélgetés végét látszott várni, kivált a terem végén meghúzódó csoportból s hozzá lépve így szólt:

— A gazdának igaza van, fiam. Az utak veszedelmesek éjjelkor. Nem volna-e kár, ha egy navaja éle vagy egy puska önja elemésztene fonalát ennek az ifjuságnak, amelyet olyan büszkén viselsz? Maradj itt szép uram. Mi majd szórakoztatunk napfeljöttéig. Mondok neked jó szerencsét; kiolvassom jóvendődet ebből a te fehér kezdből; dicsőségés jóvót nem kétlém. És vannak itt esinos lányok, a saját leányaim, akik csak arra vágyanak, hogy mulattassanak téged. No kicsikeim — tette szavaihoz az öreg asszony, miközben a gitának csoportja felé fordult — táncoljatok egy sequedillát a caballerónak. Ti többiek pedig, énekesek és gitárosok, rajta, kezdjétek el!

Fölhangzott a castagnettek csörgése, melyhez csakhamar gitárhangok vegyültek. Három gitana előugrott, karjaikat gömbölydeden emelték a fejük fölé, formás lábaik alig érintették a földet és bársonyos szemükben esábos mosolylyal lejtettek Rafael felé, mintha körül akarnák fogni. Osorio gróf azonban eselt sejtett, hirtelen hátra lépett s intett a katonáinak, akik melléje sorakoztak.

— Mi érdekük lehet ezeknek a gazoknak, hogy bennünket itt tartsanak? — kérdezte tőlük. (Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1912. január 17-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

A peleskei notárius.

Enekes bohózat 3 felvonásban. Irták: Gadai József. Zenéjét szerző Egressy Béni.

Személyek:
Zajlay István Horváth
Klára, a felesége K. Gerő L.
Bacsur Gazsi Rózsahegy
A peleskei bíró Gyones
Rektor Rajnai
Asztaltság királynője Cs. Aczél I.
Tóti Derka Jászai M.
Megyebiztos Mihályfi
Sugár Laci Rózsahegy
Szegefy Bandi Pethe
Haramia Narcisz
Csapáros Bartos

Kezdeté 1/8 óraker.

URÁNIA SZINHÁZ.

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/8 óraker.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körut 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 óraker

legelsőrangú színházi- és varieté-előadás.

Hans Homma a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégszereplése: 1) **Der Selige Octave**. "Posse von Mirande & Keronle. Dargestellt von: Hans Homma, Saronette Bernau Löurington, Karl Doer, Hans Karl. Holden's Marionettes Morris Cronin Comp. amerikai tréfamesterek, Christie Duo, a világ duettisták, Rafaele akrobata kutyái, Les Déchoreux, francia excentrikusok, Fréser Freres, athéni jelenet Rodrigo új bohózat, Mac's & Merry Marvols a kedves angol leányok. The Empire Comedy 4 angol vokalisták, K. Solti Hermin mint lipótvárosi fiú, Viragh Jenő mint F. T. C. játékos, Baronette Bernau Löhringen és a többi januári attrakció.

A téliertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óraig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vince** és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Csütörtökön, január 18-án délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorral.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

VIGSZINHÁZ.

Csütri.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Dalannoy Maurice Hogedűs
Vergnaud Ditrő
Alice Tanay
Simoneau Szerőmy
Sernin Pierre Kőmendi
Piebanos Vendrey
Colette Varsányi
Aglae Haraszthy
Vaiter Nancy Mészáros
Suberville k. a. Komlóssy

Kezdeté 1/8 óraker.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Leányvásár.

Gperette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferencz és Brdy Miksa. Zenéjét szerző: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boross
Harrisonné Erdei B.
Lucy, leánya Petráss S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Miries Tom Király
Korcsmáros Kovács
Hajóskapitány Krasznal
Beszl, szobalány Fedák S.
Sam. pinczer Csizser

Kezdeté 1/8 óraker.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivatibb mozgóképfilmje. Bajját: József-körut 31. sz. Telefon 120-46

KINEMA-SKETCH

Ma utoljára

Werb bankár szokése

Holnap

Uj Kinema - Sketch

A gavalér tolvaj. Komikus detektív történet 3 felv. Előadások kezdete: 5, 7 1/2 és 9 1/2 óraker.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
áthelyezve: **Károly-körut 10. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlásánálkül műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák. Foghúzások (altatásban is). Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 83. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 1/8 óraker! 11 óraker!

A GORDIUSI CSOMÓ

9 óraker! 9 óraker!

PAPA ÉS TÁRSAI.

Bohózatok irták: Glinger és Taussig. Ford. és átd. STEINHARDT

10 óraker! 10 óraker!

STEINHARDT új kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 óraker. — Éjféltől a remek téliertben **Sárközi Pista** zenekara, cabaret és tánc. Belépő-díj nélkül. — Jogyek; d. e. 10-11-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagy tőzsdében és a Hungária fűtő pénztáránál kaphatók

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

1912. január 17-től 25-ig.

a januári parádés műsor keretében:

HANS HOMMA

a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégszerepl.

1.) **DER SELIGE OCTAVE** Posse von Mirande & Keronle.

2.) **SOLOVORTAGE** Eigene dichtungen von Hans HOMMA

Jegyek ezen előadásokra — elővételi díj nélkül — válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

Fővárosi Orfeum

VII. Magyocz-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és minden este:

„A HÁBORU“

„Az eltörött tükör“

Idomított medvék

és 16 más attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker.

! Legközelebbi délutáni előadás: ! csütörtökön, január 18-ikán. !

HOFFMANN S. és V. BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

m. kir. tengerhajózási r.-t. vezérigynöksége.

Helyesbített hajójáratjegyzék.

1912. január havában a következő gőzösk indulnak FIUMEBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelet
Hamburg**)	Chios	1-10
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Jókai	10
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Larache, Tanger, Casablanca, Mazagan, Mogador	Tisza	11
Liverpool	Castilian	5-15
London, Hull	Ebro	5-15
New-York	Pannonia	16
Hamburg**)	Rudolf Blumberg	10-20
Liverpool	Phrygia	10-20
London	Baró Fejérvary	15-25
Rotterdam, Antwerpen*)		15-25
Bordeaux**)	Kolozsvár	15-25
Rouen*)		15-25
Liverpool**)	Flaminian	15-25
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltar, Larache, Tanger, Casablanca, Mazagan, Mogador	Adria	25
Rouen*)	Duna	21-31
Glasgow*)		21-31
Hamburg**)	Lesbos	21-31
Liverpool	Erescia	21-31
London, Hull	Volturno	1/25-11/5
Lisszabon, Leixoes,	Nagy Lajos	1/25-11/5

A **gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti. A **gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetnek be.

Honnan	Hova	Gőzös neve	Kelet
New-York	Fiume	Caronia	6
Hamburg**)	"	Euripes	1-10
Liverpool**)	"	Bosnian	5-15
London	"	Deák	5-15
Rotterdam,	"	Kálmán király	10-20
Antwerpen	"	Széchenyi	10-20
Lisszabon, Leixoes	"		10-20
Santos, Rio de Janeiro	Fiume-Triest	B. Kemény	10-20
Liverpool	Fiume	Veria	10-20
Hamburg**)	"	Enos	10-20
London, Hull	"	Douro	10-20
New-York	"	Franconia	20
Liverpool	"	Belgavian	15-25
Gibraltar, Tanger, Oran, Algir	Triest-Fiume	Matlekovits	15-25
Rouen	"	Szeged	15-25
Mogador, Tanger, Gibraltar, Malaga, Oran, Algir, Malta, Catania	Fiume-Triest	Tisza	27
Hamburg**)	Fiume	Roma	21-31
Liverpool	"	Paia	21-31
Bordeaux	Triest-Fiume	Baross	21-31
Glasgow	"	Szeged	1/25-11/5
London, Hull	Fiume	Livorno	1/25-11/5
Santos, Rio de Janeiro	Fiume-Triest	Balaion	1/25-11/5

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume-spanyolországi vonal.

Fiuméből: Lederer Sándor 6., Mátyás Király 13., Szent László 20., Rákóczy 27.
Valenciából: Rákóczy 3., Kassa 10., Zrínyi 17., Lederer Sándor 24., Mátyás Király 31.

B) Fiume-marseille-i vonal.

Fiuméből: Zichy***) 3., Szapary 10., Andrassy**) 17., Árpád 24., Zichy***) 31.
Marselleből: Andrassy**) 3., Árpád 10., Zichy**) 17., Szapary 24., Andrassy**) 31.
A **)gal megjelölt gőzösk Nizzát nem érintik.

Szőlőoltványok

szőlővesszők és Oleditschia (első kerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legelőlegben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Ha e sajtó érdekelt tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kerte; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmával fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számos elismerő levél. — A tisztelt érdeklők a telep megtekintésére szivesen láttatnak.

BRISTOLSZÁLLÓ

Legmodernebb berendezés
Fényes társalgótermek
Naponta tea hangverseny

DUNAPART-BUDAPEST

HERCZEG FERENCZ

Meséskönyve.

Herczeg Ferenc csodálatos művészi érzékkel találta el azt a hangot, amelyen a mai kor gyermekeihez a mesében szólni kell. Az ő gyermekmeséiben, úgy érezzük, a mai kor magyar Andersenje és Grimmeje közeledik a gyermeki lélekhez. Herczeg Ferencz meséi éppen ezért többek is mint egyszerű gyermekmesék: olyan olvasmányok, amelyeket a gyermek mellett a felnőtt is éppen úgy tud élvezni, legfeljebb csak mindegyikük más és más szépségeket talál bennük. De egyben mindenkire ugyanazt a hatást gyakorolja: gyönyörködteti és egyben megnemesíti a lelket. A könyvhöz **Műltök Károly** készített egész sereg illusztrációt. Ára diszkótésben 8 kor.

Herczeg Ferencz legújabb könyvel:

Napváros. Elbeszélések	4.- kor.
Diszkótésben	6.- "
Szelek szárnyán	3.50 "
Diszkótésben	5.50 "
Szerelemek	4.- "
Két regény	6.- "
Királynő futárja. Regény	3.50 "
Diszkótésben	6.- "
A fehér páva. Regény	3.50 "
Diszkótésben	5.50 "

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal Oné a

ZONGORA

10 ftos havl részletfizetés mellett, de csak ha

REMÉNYI MIHÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállító-jánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.

Telefon 87-84. Telefon 87-84.

Kérjen „Árjegyzékét” és „Prospektust”.

Takarékos, tiszta, kényelmes fűtés érhető el az

EFCO

porosz

köszentéglával!

Próbadarabok ingyen irodánkban
Festen 100 drb 4.10 kor.
Budán 100 drb 4.20 kor.
100 darabonként házhoz szállítja!

PONGRÁCZ ÉS PONGRÁCZ

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.
Telefonszám: 177-41. és 158-03.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. január 17-én.

NEÓPERA.

Mignon.

Víg-opera 3 felvonásban, 4 képből. Goethe regénye után írta; Michel Carré és Jules Barbier. Zenéjét szerz.: Ambroise Thomas

Személyek:

Mignon	Bazilideusz M
Philne	Jávor M.
Meister Vilmos	Pogány
Lothario	Rona
Lacris	Halgos
Jano	Fehér
Frigy	Marossy
A sugó	Pecskay
Antonio	Szalay
Pinczéri	G. Fenyvessy
Lakaj	Bodor

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Fővárosi Városligeti Színház

Gróf Schlésing: r.

Látványos pesti bohózat 6 képből, liták Farago Jenő és Feid Mátyás. Zenéjét szerzték: Zerkovitz Béla, Weiner István, Huber Miksa, Chorin Géza.

Személyek:

Schlésing Albin	Fekete
Schlésing Izso	Rudó N.
Schlésing Kázmér	Török
Schlésing Adolf	Szász
Rikkancsleány	Kornai B.
Rikkancsfiú	Szaboics
Házmeztelen	Szólósy R.
Dr. Blau János	Szalay
Leokádia, felesége	Vaspréminé
Lili, leánya	Mányoki L.
Berger Miksa	Fenyvessy
Adelaida, felesége	Dollné
Gyöker főpinczer	Gabor
Csányprimás	36-ik Rácz Laci

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Az F. T. C. dia-felújítja Győrtől Budapestig.

Mozgófénykép-újság (heti aktualitások). A rossz lelkiismeret (amerikai humorok). Küzdelem a legkedvesebb tisztelődijert (szenzációs lovensz-dráma). (Assisi látné). Kétfői burgóság (komédia). Elismült szerelem (társadalmi dráma 2 felvonásban). Írta: Krisztina Monrad. A Nordisk Film Co. legnagyobb szenzációja. A szereplők a kopenhágai dán királyi színház világhírű tagjai. Legközéletbi műsorváltozás csütörtökön, f. hó 18-án. Minden pénteken délután fél négy óraker nagy gyermekelőadás. Gál Mozes meséi. Az első előadás hétköznapokon d. u. 5 óraker, vasár- és ünnepnapokon 4 óraker kezdődik.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kis kávéház.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Triston Bernárd. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Alber	Z. Molnár
Philbert	Vigó
Venchenau	Rétney
Bigredon	Huszár
Kerkodoc	Dobi
Pauvier	Kertész
Xavier	Arados
Ujsegiró	Kovács
Gastonnet	Felső
Arthur	Vándory
Levélhordó	Liceti
Közjegyző	Karadi
Főpincér	Csiszár
Tűzterelő	Gere
Vendég	Kormendy
Berangere	Haraszi M.
Edwige	T. Forray R.
Isabella	Csintay J.
Ivonne	Nagy T.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

JAVOL

HAJÁT
NÖVESZT

Évek óta bevált legjobb hajapoló és óvszer hajbetegségek ellen.

Javol, hajapoláshoz, zsirtalan vagy zsirtartalmu összetételben, palackként — a mely hosszú ideig elegendő — 4 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, finom illatszert- és fodrász üzletekben.

Javol fejmosó por esomagja 30 fillér. Teljesen ártalmatlan. Nagyon kiadós.

Vezetékviseelő: MAXIMILIAN FESSLER, WIEN, III/2, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 3.

Deli Café Restaurant Consó

Délután és este
Quartett zene.
Színház után friss vacsora
4 korona Souper
Polgári árak!
Separék kisebb és nagyobb bált helyiségek, házönküvüli megrendeléseket, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközöztünk.
Deli

MINDENKI aki irodákban, hivatalokban, üzletekben a gyakran a tisztaságot, kényelmet és szépséget szem előtt tartja "AZ „A. B. C.”-NÉL" hygiene tisztított kölesöntő-alkóknak, portóiróknak, padlóruhákknak bevezetését, nagyon olcsó kölcsönül melletti házhoz szállítva és lehetésként pontosan cserélve, olvettien meg-
KEZDI.
„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölesző Vállalat.
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségei Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Írta: SATYR.

Továbbá R. Türk Berta

új szóló műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Műsor nagytársadalmi Andrássy-ut 10. és Sopronyi nagytársadalmi Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-56 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciónak fellépőivel.

TROCADERO

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Telefon 45-90. Pénztáryitás 6-ker

NEMZETKÖZI KABARET.

Dolesch és Zillbauer Hock Rudolf

utcai muzsikusok recitátor

Mlle Della Rosa avec son Bariton Marcello

Vivia des Varennes Erna Larsen Gerda Arnhoff

hegedűművész saját műsorával előadó szubrette

VÁGÓ GÉZA Eine Nächtliche Boudoirscene

kómikus inscenirt von Ferry Rosen

Ezenküvü még 12 új szám fellépte, 12-1-ig 16 táncattrakció szabad bemenettel. — 1-5-ig kerügvérseny Hegedűs Gyula cigányzenekarának kísérete mellett. Jegyek előre válthatók Zsper és Könignél, Andrássy-ut 4. Kezdeté fél 9 óraker.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
lovó arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben)

FOGAK amerikai fogsorok a szájból erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb.
Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hiúk, a legideálisabb szájpárlás nélküli levehető fogtöltés. Rossz vagy törött fogsorok a legutányosabban lesznek átdolgozva. Fogorvjavítások rögtön elkészítetnek. Fogtömések (Plombák) arany, porcelán, ezüst és cremenből fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Foghuzás teljesen fájdalom nélkül (injekcióval). — részletkétesre is 15 évi jótállással.
Dr. Kalinovszky L. fogorvos specialista száj- és fogbetegok részére. Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. l. em. 3. Hársfa-utca sarok. Házszámra és címre egyéni tessék.

LEGGYORSÓBB készpénzárak!
ZONGORÁK pianók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók
FARKASHÁZI és BIRÓ zongratermeiben
Budapest, V., Váci-körút 12
Hangolás, javítás, becsorolás, börtel. Kényelmes részletfizetés.
Telefon 185-48

ROYAL-ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31
110-22 : TELEFON : 110-22
Minden este 8 óraker
a januári parádés műsor.
HANS HOMMA a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégzereplése
1.) „Der selige Octave.“ Posse von Mirande & Kécure. Darstellt von: Hans HOMMA; Baronesse Bernau-Löhrlingeu, Karl Door, Hans Karl. — 2.) SOLOVORTRÁGE von Hans HOMMA.
Holden's Marionettes 1) Árkon át, bokron át. 2) Mand Allan, mint Salome. 3. Cowboy-jelenet.
Raffaette akrobata kutyái. Le Décharnéux, francia excentrikusok. Mac's 8 Merry Marvels a kedves angol lányok. MORRIS CRONIN COMP. amerikai tréfamesterok. Christie Dou, a víg duettisták. Fraser Freres athéni jelenet. Bodrigó új bohózat. The Empire Comedy 4 világhírű angol vokalisták. K. Solti Hermin mint Hippókratész. Virágh Jenő mint F. T. C. játékos Baronesse Bernau-Löhrlingeu és a többi januári attrakció.
A télikerben Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vincze és zenekara hajnalig muzsikál. 48 új, szenzációs ének- és táncattrakciók. Csütörtökön, január 18-án délután 3/4 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorral.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“ hoz
VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás.
(Telefon 71-25.)
A háztól való el- és visszazállítás még aznap 100 díjtalanul eszközöltetik.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben
SALAMON JAKAB és Társaság cégénél Budapest,
V., Erzsébet-tér 5. szám.
TELEFONSZÁMOK: 73-90, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Néopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
18 Csütörtök	Nem lehetett tudni	Lakmó	Sötétség	A kornevilleti harangok	Csütri	A varsányi család	Leányvásár	Gróf Schlésing: r.	A diadalmas Amerika	V. László G. Royal (H)
19 Péntek	Judith	Tosca	—	Furulyás Jancsi	Nincs tovább	A kis kávéház	Leányvásár	Gróf Schlésing: r.	A diadalmas Amerika	Thera L. Royal (M), Bennet J. (H) Zeneakadémia
20 Szombat	Judith	Paras tbeccallint Bajazzók.	—	Furulyás Jancsi	Csütri	A varsányi család	Leányvásár	Gróf Schlésing: r.	—	—
21 Vasárnap	Délután: Marjorie néni; Este: Judith	Paolo és Francesca	—	A kornevilleti harangok	Sumarun	Sárga liliom	A kis gróf	Sárga csikó	—	Meehaert Royal (R)

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonként 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucattal 12.- korona. 3 tucattal 20% engedmény. **• UTERUS-SPRAI** feltétlen megbízható női fesszékendő különlegesség 14 kor. **• PESSAR-OCL.** orvosilag rendelve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. **BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.**

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

CIMBALMOT 10 koronás részletfizetésre 10 évi jótállással mellett, az általánosan elismert legszolidabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály zongorista, a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít. III

Budapest, Király-utca 58. Kérjen árjegyzéket és prospektust.

Benes Károlyné VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermővel kapcsolatos csodálatos csodák

szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII. ker. tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. o. 10-12-ig, ú. u. 2 órától 6-ig osztközölhetők.

DARANYI LEGUGRÁR MODELLŐ **Számoló** ES LÁTHATÓ IRÁSU **összeadógépei**

nem szorulnak reklámra. Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén. Telefon 130-54.

DARANYI MIKSA Első Magyar Számoló- és Összeadógépek Koroskodó Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság áruosztálya Budapest, VI., Váci-körút 37.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóindulásig és onnan közlekednek, útszintén Venziaiban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.

A gőzhajók modern kényelemmel, hátfülkékkel, kávézó-teremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.

Bank és Pénzváltó r.-t. Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó bútorkiállítás. Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakásberendezések, bútorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillárok, valamint a fűtési felületek mellett

Óriási választék! Mérsékelt árak! Lelkiismeretes kiszolgálás!

Weinberger és Fodor az összes sportcikk árúháza.

Téli sportcikkekben, sportöltözékekben speciálisták

IV., Haris-bazár 4. Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

O csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán

A polgári jótékony célokra szánt

XLI-ik cs. kir. államsorsjáték. Ez az Osztrák Birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett sorsjáték 21.14) készpénz nyemrényt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona. A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottófelvédek kezébe kerülnek. A húzás visszavonhatatlanul 1912. február 15-én fog megtörténni. Egy sorsjegyetek ára 4 korona.

A sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. sz. a., továbbá a lottógyűjtőközpontokban, dohányüzletekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivatalokban, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyet vevők részére ingyen adatként ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottófelvédek igazgatósága (államsorsjátékok osztálya).

Hirdetések felvételnek a lap kiadóhivatalában

Mit tartasz a kezvedben?
Egy takaros könyvet.
Van vagy **ötszáz oldal.**
Jó súlyos, úgy-e?
Dehogy! Pehelykönnyű!
Kötése remek; papírja, nyomása elsőrendű.
Hihetetlen! Miféle csuda ez?

Az **Athenaeum Könyvtár** egy kötete.

És mi az ára?
1 K 90 f. Megkaphatod minden könyvtárban!
No, ilyet veszek én is!

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. a. **ANTICOL** Törv. védve. 41. sz. a.

ANTICOL. Páratlan hatású szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál: „ANTICOL“-laboratórium Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.** Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos és állatlovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszerrel úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én. (P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosszéki út 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Sok száz
vagyonos hölgy ohajt férjhez menni. Keresztény házadon 200,000 márká, kath. özvegy 80,000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándékú urak (vagyon, állás, vallás megjelölés) kapnak díjtalan felvilágosítást. Schlesinger, Berlin 18.

Házasság közvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urak hölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozomány összeggel. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Czéjjelezéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urakhoz megközelítést. Nősülendő urakhoz legmagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismert jöhrű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-út 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
Akarja, hogy kollemes társalgónak tartásák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a "Társalgás Művészete" (El. lenálhatatlanság titka és Szellemszokrak) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjek, hogy férfit, nőt, alattvalót és fellebvalót egyaránt meghódítson. E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, balokon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attekinthető kivonatot, (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-út 86.

Gyorsírás és gyorsírást. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségekben (Andrássy-út 12.) tartatnak. Legalapobb kiképzés gépirás-magyar és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "karicthek" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan eső tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-út 12. szám.

Műkedvelők
által díszlet nélkül is előadható színdarabokról Kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld Rénvi Károly színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Népszínház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelők, Kabaré kinstár. Vigrecitátor stb. kiadója.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 koronára bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Sonka-pácz
szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

A világhírű „THE ROYAL“
Gramofonokat minden recsegés vagy utószaj nélkül mesés tiszta hanggal, szigorúan az eredeti, nagyban gyári árakon és minden árfelmérés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is. Piacolá Gramofonok 20 kor.-től feljebb.

Láng Jakab és Fia
gramofon-nagykereskedők, Budapest, József-körút 41. Fióküzletek VIII., Baross-tér 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszeret, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45. Meghívásra jövök

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépczégektől s más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Soványtság
Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — Hölgyek re nek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutallást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kötöttetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Későző levelek minden országból. Dobozonként 1 fitt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-út 11. II/1. Telefon 156-80.

30 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben dívatos férdöltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 08532

Friss olcsó hus!
Borju, marha vagy bárány 5 kg-os postacsomagokban ára 5.— korona. Fránkó, kossárral együtt feladva megrendelhető: Wolvovics H., M. Berezna. 6162

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-czéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

MILL TELEP NAGYOSZ
"KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBBSZÖLŐISKOLAJA"
Középeurópa legnagyobb szőlőiskolája. A szőlőiskola vezetői és tanárai a szőlőművelés minden ágát magukban foglalják. A szőlőiskola vezetői és tanárai a szőlőművelés minden ágát magukban foglalják. A szőlőiskola vezetői és tanárai a szőlőművelés minden ágát magukban foglalják.

„Hungária“ beszélgépek
tölcsernéküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Terezkörút 4. Kérjen árjegyzéket

Nemi bajoknál
hugycsőfolyás, tripper, kankonál csak az illetéfele Santalincapsulák ez-öltő Larioin Capsulák, mint legbiztosabb ovszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítva

Ilés Antal
gyógy-szertára Szabadka. Hunnia gyógy-szertára Erzsébet-körút 66 Budapest.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak keres. Szíves ajánlatokat .S. B. V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1866-ban

„GENTLEMAN“
íckolc selyem-atlász alakra gyönyörűen hímzett monogramm bármely betűvel 11 cm. nagy darabja 80 fillér. „NOBLESSE“ ugyancsak fonli kirtelben 7 cm. nagy dbja 50 fillér. Az összeg 10 fillér portulványozása után bérmentve küldi

Bérczi D. Sándor
kezmunka nagyiparos Budapest, VI., Dessozly-utca 5.

Singer varrógépek
Kerékpárak, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14. javításokat olcsón készit. Képes árjegyzéket ingyen küld

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100,000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Magyar harzi kanári-tenyésztő D. Breckenben.

Kia madár dalát meg tudja érelni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyésztőm keresse az fészékkel megegyező rendelményeivel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztőmben mindez föltalálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudósítól előbb magam meggyőződom és ha hibás hangú, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adtunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszerü vezetést által álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvózó, nemes fajú kanári madarakat szállit darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hűdegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostási utasítás ingyen. Számos elismert és közönségszíri bíróságban. A legnagyobb tenyésztőtelep és szetküldési intézet.

Magyar harzi kanári-tenyésztő D. Breckenben.

Készpénzért
vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

BUTORT Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó céő BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárat Szerencsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat .S. B. V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Állások
mindenféle szakmából közzölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatóványszám. IX., Öllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 20 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezések legolcsóbb árán. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wessely-ut. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-akabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. kor., Gerlőczy-utca 7. sz. Olcsó szobor-album 1 kor.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket
nagyban árban és minden árfelmérés nélkül havi 8 és 10 K részletre szállítunk 6 évi jótállással és vidékre is bárhova

Láng Jakab és fia
varrógép-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzletek: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készpénzért
vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modé háló, bédő, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg saufolt raktármat, itt jutányosan

vehet
a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig minden fajta

BUTORT Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó céő BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárat Szerencsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Pénzelöléggel
minden levonás nélkül be-raktároz bizományba butort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindenemű árukat legjutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-76

Tisztviselő otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Szingzadag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Ilyet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ara 6 korona.
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Szász királyi Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészernökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjűző laboratorimok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 35. lektórában. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

MAKAY BÉLA új könyve: A LÁP VIRÁGA és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbájós világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ara 4 korona.
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

BUTOR
30% megtakarítás! Regi Butorszalon

Budapest, Ferenczy-tér 3 lélemelet. Vótoi és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, sabagoni és palisandó butorok, uri szobák, azol bé garfúrák és telése: berendezési mintaszobák, köietli szőnyegek, csillagok. Telefon 82-13. 28538